

แนวทางการบริหารการชำระหนี้ของรัฐบาลอย่างยั่งยืน
เพื่อลดยอดหนี้สาธารณะ

โดย

นายเอต วิบูลย์เจริญ
ที่ปรึกษาด้านหนี้สาธารณะ
สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ กระทรวงการคลัง

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๕๗
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๕๗ - ๒๕๕๘

บทคัดย่อ

เรื่อง แนวทางการบริหารการชำระหนี้ของรัฐบาลอย่างยั่งยืนเพื่อลดยอดหนี้สาธารณะ

ลักษณะวิชา การเศรษฐกิจ

ผู้วิจัย นายเอต วิบูลย์เจริญ **หลักสูตร** วปอ. **รุ่นที่** 57

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารการชำระหนี้ของประเทศไทยที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพสูงสุด และศึกษาความเป็นไปได้ในการสร้างทางเลือกในการชำระหนี้จากแหล่งเงินอื่นนอกเหนือของงบประมาณปกติที่ได้รับจัดสรร โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพจากข้อมูลทางสถิติและข้อมูลทฤษฎีที่เกี่ยวข้องระหว่างปี 2541 - 2558 เพื่อนำมาวิเคราะห์ในเชิงลึก ได้แก่ ข้อมูลการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ข้อมูลภาระหนี้ที่ครบกำหนด การประมาณการภาระหนี้ของรัฐบาล ข้อมูลรายรับของภาครัฐ ข้อมูลเงินคงคลัง และข้อมูลการใช้จ่ายงบประมาณของรัฐบาล รวมทั้งข้อกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนแนวทางการบริหารการชำระหนี้ของต่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศ ซึ่งผลการวิจัย พบว่า ทางเลือกที่ไปะไปได้ในการบริหารการชำระหนี้ของรัฐบาลโดยใช้แหล่งเงินอื่นนอกเหนือของงบประมาณที่ได้รับจัดสรรมีอยู่ 4 แนวทาง ได้แก่ 1) พิจารณาขอใช้เงินเหลือจ่ายจากการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายของส่วนราชการต่างๆ เมื่อสิ้นปีงบประมาณเหมาะสมกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรรเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาล 2) พิจารณาขอรับจัดสรรเงินภาษีที่จัดเก็บได้จากยาสูบ สุราต่างๆ มาสมทบกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรรเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาล 3) พิจารณานำเงินค่าธรรมเนียมนิติการดำเนินและให้กู้ยืมของกระทรวงการคลังมาสมทบเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาล และ 4) พิจารณาทางเลือกที่ 1) ทางเลือกที่ 2) และทางเลือกที่ 3) มาสมทบกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรรเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาล ซึ่งผู้วิจัยพิจารณาแล้วเห็นว่า แนวทางที่ 4 เป็นแนวทางที่ดีที่สุด โดยมีข้อเสนอแนะหากมีการดำเนินการควรมีการเปิดรับความเห็นจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อศึกษาผลกระทบจากการดำเนินการ และร่วมกันเสนอแนะแก้ไขข้อกฎหมาย เพื่อหาทางเลือกหรือสัดส่วนที่เหมาะสมในการขอรับจัดสรรเงินเพื่อการชำระหนี้ให้สามารถดำเนินการเป็นรูปธรรมได้ นอกจากนี้ รัฐบาลควรมีความจริงจังและแสดงความรับผิดชอบต่อภาระหนี้ที่ก่อขึ้นโดยต้องกำหนดแนวทางการชำระหนี้ที่ก่อขึ้น ตลอดจนกำหนดกรอบระยะเวลาการชำระหนี้อย่างชัดเจน เพื่อให้ภาระหนี้ที่เกิดขึ้นดังกล่าวถูกชำระทั้งหมด รวมทั้ง มีนโยบายที่เป็นข้อบังคับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตาม เพื่อให้เกิดความยั่งยืนทางการคลัง สร้างเครดิตของประเทศ และเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศให้แข็งแกร่งต่อไป นอกเหนือจากการพิจารณาก่อนหน้าภายใต้กรอบความยั่งยืนทางการคลัง

คำนำ

งานวิจัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 57 ประจำปีการศึกษา 2557 – 2558 วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร เพื่อศึกษาแนวทางในการบริหารการชำระหนี้ของรัฐบาลของประเทศไทย โดยวิเคราะห์ปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากงบประมาณเพื่อการชำระหนี้ที่ได้รับจัดสรรอย่างจำกัด และศึกษาความเป็นไปได้ในการสร้างทางเลือกในการชำระหนี้โดยใช้แหล่งเงินอื่นนอกเหนือจากงบประมาณปกติที่ได้รับจัดสรรเพื่อการชำระหนี้ ซึ่งประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยในครั้งนี้สามารถเป็นแนวทางในการศึกษาทางเลือกในการลดภาระหนี้สาธารณะ ตลอดจนลดภาระของงบประมาณในระยะยาว ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการบริหารจัดการหนี้สาธารณะของประเทศ

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยมีความยินดีอย่างยิ่งหากงานเขียนเล่มนี้ได้รับความสนใจและเป็นประโยชน์ แก่ผู้ที่สนใจ หากงานวิจัยฉบับนี้มีข้อผิดพลาดประการใด ผู้วิจัยขออภัย และขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

(นายเอต วิบูลย์เจริญ)

นักศึกษาวិทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 57

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
วิธีดำเนินการวิจัย	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	5
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
บทที่ 3 การจัดทำคำของบชำระหนี้และการจัดสรรงบชำระหนี้ของรัฐบาล	14
โครงสร้างงบประมาณรายจ่ายประจำปีของไทยในปัจจุบัน	14
การจัดทำคำของบชำระหนี้ และการจัดสรรงบชำระหนี้ของรัฐบาล	17
ปัญหาของการดำเนินงาน	31
สรุป	33
บทที่ 4 แนวทางการบริหารการชำระหนี้ของรัฐบาลเพื่อลดยอดหนี้สาธารณะ- ค่างของรัฐบาล	34
กระบวนการในการกำหนดแนวทางการชำระหนี้ของรัฐบาลเพื่อลดยอด- หนี้สาธารณะค่างของรัฐบาล	34
รูปแบบและทางเลือกในการชำระหนี้	35

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
สรุป	47
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	48
สรุป	48
ข้อเสนอแนะ	49
บรรณานุกรม	52
ภาคผนวก	55
ผนวก ก พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2548	56
ผนวก ข พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502	75
ผนวก ค พระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. 2491	91
ผนวก ง กฎกระทรวงกำหนดอัตราและเงื่อนไขการเรียกเก็บค่าธรรมเนียม การค้าประกันของกระทรวงการคลัง พ.ศ. 2551	98
ผนวก จ กฎกระทรวงกำหนดอัตราและเงื่อนไขการเรียกเก็บดอกเบี้ย และค่าธรรมเนียมการให้กู้ต่อของกระทรวงการคลัง พ.ศ. 2551	105
ประวัติย่อผู้วิจัย	112

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3-1	แสดงการเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ระหว่างปีงบประมาณ 2551 และปีงบประมาณ 2552	15
3-2	แสดงระยะเวลาในปฏิทินการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 - พ.ศ. 2557	20
3-3	แสดงรายละเอียดการใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณไปพลางก่อน เพื่อชำระหนี้เงินกู้ของรัฐบาลในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 - พ.ศ. 2557	21
3-4	แสดงรายละเอียดการขออนุมัติใช้เงินอุดหนุนราชการเพื่อชำระหนี้เงินกู้ของรัฐบาลในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 - พ.ศ. 2557	22
3-5	แสดงการเปรียบเทียบค่าของงบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาล และงบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาลที่ได้รับจัดสรรในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 - พ.ศ. 2557	23
4-1	แสดงงบประมาณเหลือจ่ายของหน่วยงานราชการต่างๆ ระหว่างปี 2548 - 2556	36
4-2	แสดงการจัดเก็บภาษีของสรรพสามิตในส่วนของ ยาสูบ สุรา และเบียร์ ระหว่างปี 2547 - 2556	38
4-3	แสดงรายได้จากค่าธรรมเนียมการค้าประกันและให้กู้ต่อของกระทรวงการคลัง ระหว่างปี 2551 - 2556 และประมาณการค่าธรรมเนียมที่คาดว่าจะจัดเก็บได้ ระหว่างปี 2557 - 2561	42

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1-1	แสดงสัดส่วนหนี้ที่ครบกำหนดชำระกับงบชำระหนี้ที่ได้รับจัดสรร เปรียบเทียบกับงบประมาณรายจ่าย ระหว่างปีงบประมาณ 2540 – 2558	2
2-1	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ ในกระบวนการ ชำระหนี้	12
3-1	แสดงข้อมูลการจัดสรรงบประมาณระหว่างปี 2548-2558 จำแนกตามงบรายจ่ายต่างๆ	14
3-2	แสดงสัดส่วนโครงสร้างงบประมาณ จำแนกตามรายจ่ายลงทุน รายจ่ายประจำ และรายจ่ายชำระคืนต้นเงินกู้ ระหว่างปี 2548 - 2558	16
3-3	แสดงกระบวนการขั้นตอนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาล	19
3-4	แสดงสัดส่วนหนี้สาธารณะคงค้างต่อ GDP ของประเทศไทย	26
3-5	แสดงสัดส่วนหนี้สาธารณะคงค้างของประเทศไทย แยกตามองค์ประกอบ ของหนี้สาธารณะ	27
3-6	แสดงสัดส่วนงบชำระหนี้ของรัฐบาลที่ได้รับจัดสรรเปรียบเทียบกับ งบประมาณรายจ่ายประจำปี (ไม่รวมรัฐวิสาหกิจที่รัฐบาลรับภาระ)	28
3-7	แสดงข้อมูลการจัดสรรงบชำระหนี้ในส่วนของเงินต้นที่รัฐบาลได้รับจัดสรร ระหว่างปี 2540-2558 (ไม่รวมรัฐวิสาหกิจที่รัฐบาลรับภาระ)	29
3-8	แสดงการจัดสรรงบชำระหนี้ในส่วนของดอกเบี้ยที่ได้รับจัดสรรระหว่างปี 2540-2558 (ไม่รวมรัฐวิสาหกิจที่รัฐบาลรับภาระ)	30
3-9	แสดงงบชำระหนี้ที่ได้รับจัดสรรเปรียบเทียบกับที่ได้ชำระจริง ระหว่างปีงบประมาณ 2540-2558	31
3-10	แสดงอัตราดอกเบี้ยระยะสั้นในตลาดการเงิน	32
4-1	แสดงการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาล ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2540 - พ.ศ. 2557	35

สารบัญแผนภาพ (ต่อ)

แผนภาพที่		หน้า
4-2	แสดงการจัดเก็บภาษีของสรรพสามิตในส่วนของ ยาสูบ สุรา และเบียร์ ระหว่างปี 2547 – 2556	38
4-3	แสดงสัดส่วนการจัดสรรงบประมาณหนี้ต้นทุนกู้รัฐบาลของสำนักงานประมาณ ให้แก่ สบน.	39
4-4	แสดงภาระหนี้ต้นทุนกู้ที่จะครบกำหนดตั้งแต่ปี 2558 จนถึงสิ้นอายุ	44
4-5	แสดงการเปรียบเทียบผลของการได้รับงบประมาณชำระหนี้ในกรณีต่าง ๆ	45

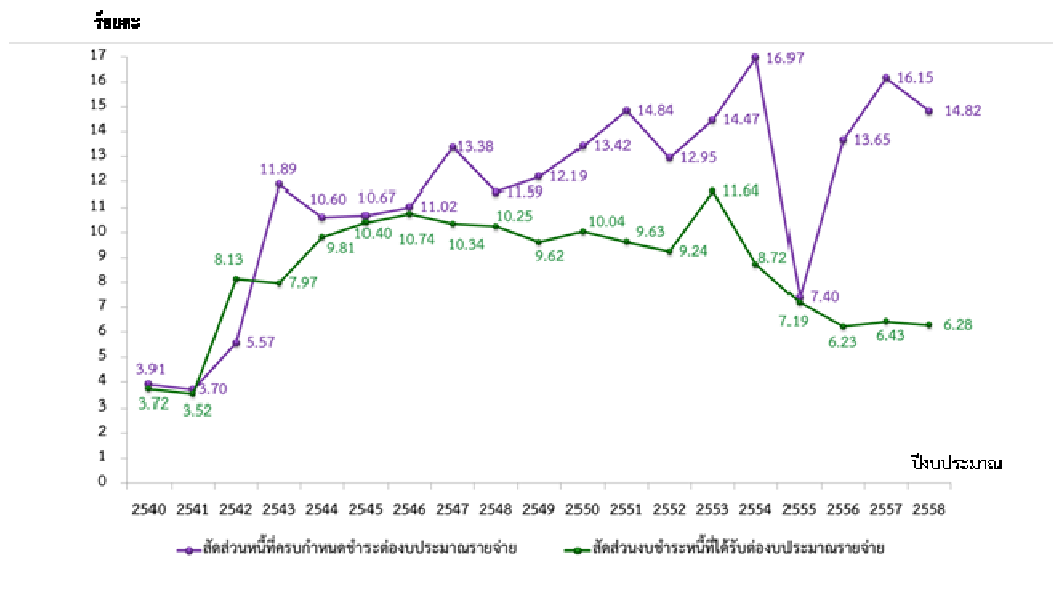
บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการกำหนดนโยบายด้านนี้สาธารณะ การวางแผนการก่อกองในภาพรวม การพัฒนาตลาดตราสารหนี้ของประเทศ การจัดทำระบบฐานข้อมูลหนี้ของประเทศ การบริหารความเสี่ยง และการชำระหนี้ให้ได้ครบถ้วน ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญ ซึ่งจะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับฐานะการเงินและการคลังของประเทศ มีการวางแผนพัฒนากลยุทธ์ในการก่อกองและบริหารหนี้สาธารณะ โดยมีเป้าหมายเพื่อลดต้นทุนการกู้เงินในระยะยาวและลดภาระงบประมาณแผ่นดินในการจัดสรรงบประมาณชำระหนี้ในแต่ละปีให้มีความสม่ำเสมอไม่เป็นภาระงบประมาณแผ่นดินในปีหนึ่ง ๆ มากเกินไป ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้สามารถหลีกเลี่ยงปัญหาหนี้กระจุกตัว (Bunching) และสร้างกลไกในการบริหารและจัดการ เพื่อให้การดำเนินการก่อกองและบริหารหนี้ภาครัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความสามารถในการชำระหนี้ แต่เนื่องจากภาระหนี้ในปัจจุบันมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นมาก เนื่องจากการดำเนินนโยบายก่อกองเพื่อเร่งกระตุ้นเศรษฐกิจและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ และนโยบายการใช้จ่ายเงินกู้เพื่อแก้ไขปัญหาราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ ทำให้หนี้สาธารณะในภาพรวมสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ประกอบนโยบายการปรับลดภาษีเงินได้ มาตรการงดเว้นภาษีต่าง ๆ อันเนื่องจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Asean Economics Community : AEC) ทำให้รายได้ของภาครัฐมีแนวโน้มลดน้อยลง ส่งผลต่อสัดส่วนการจัดสรรงบประมาณที่จำกัดในแต่ละปี ซึ่งทำให้งบประมาณเพื่อการชำระหนี้ที่ได้รับจัดสรรในแต่ละปีมีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ เมื่อเทียบกับสัดส่วนภาระหนี้ที่ครบกำหนดในแต่ละปี

แผนภาพที่ 1-1 แสดงสัดส่วนหนี้ที่ครบกำหนดชำระกับงบชำระหนี้ที่ได้รับจัดสรร เปรียบเทียบกับ
งบประมาณรายจ่าย ระหว่างปีงบประมาณ 2540 - 2558

ที่มา : สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ, 2558

จากแผนภาพจะพบว่าสัดส่วนของหนี้ที่ครบกำหนดชำระต่องบประมาณรายจ่ายมีแนวโน้มในทิศทางที่เพิ่มขึ้นทุกปี เนื่องจากการดำเนินการก่อนนี้ตามนโยบายของรัฐบาลเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและพัฒนาประเทศดังกล่าวข้างต้น แต่เมื่อพิจารณาสัดส่วนของงบชำระหนี้ที่ได้รับต่องบประมาณรายจ่ายจะมีแนวโน้มในทิศทางที่ลดลงทุกปี เนื่องจากงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด ถูกนำมาจัดสรรเป็นงบรายจ่ายประจำที่มีสัดส่วนเพิ่มสูงขึ้นทุกปี และจัดสรรเป็นงบลงทุนที่รัฐบาลต้องการคงระดับไว้เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ จึงเป็นผลทำให้สัดส่วนงบชำระหนี้ที่ได้รับจัดสรรลดลง ส่วนในปีงบประมาณ 2553 เห็นว่างบชำระหนี้ที่ได้รับจัดสรรมีสัดส่วนเพิ่มสูงขึ้นถึงร้อยละ 11.64 เนื่องจากรัฐบาลมีการกระตุ้นเศรษฐกิจโดยดำเนินนโยบายเงินกู้ภายใต้โครงการพิเศษ (ไทยเข้มแข็ง) สำนักงานประมาณจึงจัดสรรงบชำระหนี้เพิ่มเติมเพื่อรองรับในส่วนดังกล่าว แต่หลังจากปีงบประมาณ 2553 ก็มีแนวโน้มลดลงเช่นเดิม และเมื่อนำเส้นแนวโน้มของหนี้ที่ครบกำหนดชำระต่องบประมาณรายจ่ายกับเส้นแนวโน้มของงบชำระ

หนี้ที่ได้รับต้องบประมาณรายจ่ายมาเปรียบเทียบกัน จะพบว่ามีความแตกต่างกันมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยในปีงบประมาณ 2558 มีสัดส่วนค่าของชำระหนี้ต้องบประมาณรายจ่ายร้อยละ 14.82 และสัดส่วนชำระหนี้ที่ได้รับต้องบประมาณรายจ่ายร้อยละ 6.28 ซึ่งต่างกันถึงร้อยละ 8.54 หากเป็นเช่นนี้ต่อไปในอนาคตจะส่งผลให้ประเทศไทยมีภาระหนี้คงค้างสะสมเพิ่มมากขึ้นจนก่อให้เกิดปัญหาได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีแนวความคิดที่จะบริหารการชำระหนี้ที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยไม่เป็นภาระต้องบประมาณ มีสัดส่วนการปรับโครงสร้างหนี้ในระดับที่เหมาะสม สามารถลดการกระจุกตัวของหนี้ และการกระจายความเสี่ยง ส่วนสำคัญอย่างหนึ่งคือการชำระหนี้เพื่อลดการปรับโครงสร้างหนี้ และยอดหนี้สะสมในแต่ละปี ดังนั้น การพึ่งพาแต่เพียงงบประมาณเพื่อนำมาชำระหนี้ของรัฐบาลจึงอาจไม่ใช่แนวทางที่ถูกต้องอีกต่อไป ประเด็นแนวทางการหาแหล่งเงินอื่นเพื่อนำมาชำระหนี้ นอกเหนือจากเงินงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดจึงน่าจะต้องนำมาพิจารณา โดยเป็นทางเลือกและเป็นส่วนช่วยในการบริหารการชำระหนี้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อให้การบริหารหนี้สาธารณะของประเทศไทยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสม ลดความเสี่ยง และลดภาระงบประมาณต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางในการบริหารการชำระหนี้ของไทยและต่างประเทศจากเงินงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด
2. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากงบประมาณเพื่อการชำระหนี้ที่ได้รับจัดสรรอย่างจำกัด
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการบริหารการชำระหนี้จากเงินงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด
4. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการสร้างทางเลือกในการชำระหนี้โดยใช้แหล่งเงินอื่นนอกเหนือจากงบประมาณปกติที่ได้รับจัดสรรเพื่อการชำระหนี้ในแต่ละปี ไม่ว่าจะเป็นแหล่งเงินที่มาจากรายได้ต่าง ๆ ตลอดจนพิจารณาแนวทางการจัดตั้งกองทุนเพื่อการชำระหนี้

ขอบเขตของการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา เช่น ข้อมูลการจัดสรรงบประมาณ ข้อมูลภาระหนี้ที่ครบกําหนด การประมาณการภาระหนี้ ข้อมูลรายรับของภาครัฐ ข้อมูลเงินคงคลัง และ ข้อมูลการใช้จ่ายงบประมาณ เป็นต้น รวมทั้งศึกษาข้อจำกัด อุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อหาวิธีการที่เหมาะสมในการดำเนินการ
2. ศึกษากฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงแนวทางการแก้ไข ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบวิธีปฏิบัติต่างๆ ที่จะต้องดำเนินการเพื่อให้สามารถดำเนินการลดภาระหนี้ หรือจัดหาแหล่งเงินอื่นเข้ามาชำระหนี้ได้
3. ศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำแหล่งเงินอื่นนอกเหนือจากงบประมาณประจำปีมาชำระหนี้ต้นเงินกู้ของรัฐบาล

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้ข้อมูลทางสถิติและข้อมูลทุติยภูมิ ทั้งนี้การวิจัยดังกล่าวมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลการก่อหนี้เปรียบเทียบกับปริมาณการชำระหนี้ จำแนกตามภาระหนี้ (ต้นเงิน ดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม) ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันจากข้อมูลของสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ และข้อมูลการจัดสรรงบประมาณระหว่างปี 2541-2558 จากสำนักงบประมาณ เพื่อนำมาวิเคราะห์ภาระหนี้ต่องบประมาณในเชิงลึก รวมทั้งแสดงให้เห็นถึงการจัดสรรงบประมาณชำระหนี้ที่ผ่านมาของรัฐบาลเทียบกับภาระหนี้จริงที่เกิดขึ้นตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และคาดการณ์แนวโน้มการชำระหนี้ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
2. ศึกษารวบรวมข้อมูลแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวินัยการคลัง ตลอดจนกรอบกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการก่อหนี้และการชำระหนี้ของประเทศไทยทั้งในอดีตและปัจจุบัน รวมทั้งกรอบวินัยการคลังที่กำหนดขึ้นโดยองค์การระหว่างประเทศ และกรณีศึกษาของต่างประเทศจากบทความ เอกสารและรายงานวิจัย (Literature Review) ตลอดจนแหล่งข้อมูลในเว็บไซต์ต่าง ๆ

3. ดำเนินการวิเคราะห์ในเชิงลึกเกี่ยวกับโครงสร้างงบประมาณของในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งศึกษาแนวทางการจัดสรรงบประมาณเพื่อการชำระหนี้ภายใต้กรอบวินัยการคลังในมิติต่าง ๆ ทั้งกรณีประเทศไทยและต่างประเทศ

4. ศึกษาความเป็นไปได้ในการนำเงินจากแหล่งอื่นมาชำระหนี้ ศึกษากฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนความเป็นไปได้ในการจัดตั้งกองทุน และแหล่งเงินต่าง ๆ ที่จะสามารถนำมาใช้ลงทุนในกองทุน

5.หารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงบประมาณ สำนักงานเศรษฐกิจ การคลัง และกรมบัญชีกลาง เป็นต้น

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. สามารถนำผลงานวิจัยไปปรับปรุงวิธีการ แนวทาง การบริหารชำระหนี้ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นการสร้างทางเลือกในการบริหารหนี้สาธารณะคงค้างของประเทศให้ลดลงโดยไม่กระทบต่อการลงทุนและภาพรวมการจัดสรรงบประมาณของประเทศ

2. เป็นแนวทางในการศึกษาทางเลือกในการลดภาระหนี้สาธารณะ ตลอดจนลดภาระของงบประมาณในระยะยาว ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการบริหารจัดการหนี้สาธารณะของประเทศ โดย สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ กระทรวงการคลังจะเป็นผู้ผลักดันให้เป็นรูปธรรมต่อไป

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ (สบน.) ได้ดำเนินการในฐานะหน่วยงานที่กำกับ ดูแล การบริหารจัดการหนี้สาธารณะ โดยทำหน้าที่ในการวางแผน กำกับ และดำเนินการก่อหนี้ ค่าประกัน และปรับโครงสร้างหนี้ รวมถึงชำระหนี้ของรัฐบาลให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งถือเป็นกลไกหลัก ที่สำคัญในการรักษากรอบวินัยทางการคลัง เสริมสร้างความยั่งยืนทางการคลัง และการพัฒนาเศรษฐกิจ ที่ยั่งยืน ดังนั้น ในการบริหารการชำระหนี้ของรัฐบาล จึงยึดถือแนวทางหลักอันเป็นสากลของทุก ๆ ประเทศ ที่มุ่งเน้น “การบริหารจัดการให้สามารถดำเนินการชำระหนี้ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และตรงตาม กำหนดเวลา” ซึ่งสิ่งนี้ถือเป็นหลักปฏิบัติที่ สบน. ยึดมั่นมาโดยตลอด โดยที่ผู้วิจัยได้มีส่วนร่วมในการ ดำเนินการดังกล่าว และได้ดำเนินการภายใต้แนวคิดการสร้าง ความยั่งยืนทางการคลัง และในการ ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยได้พยายามศึกษาถึงวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารจัดการหนี้ การสร้างความยั่งยืนทางการคลัง รวมทั้งแนวทางการบริหารจัดการหนี้ของ ประเทศต่าง ๆ ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้เหมาะสมกับประเทศไทยโดยมีวรรณกรรม ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

นิตินัย ศิริสมรรถการ (2547) ได้อธิบายหลักการสำคัญของความยั่งยืนทางการคลังว่า มีลักษณะ 4 ประการ คือ

1. ยอดหนี้สาธารณะคงค้างของภาครัฐต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product : GDP) เพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง
2. รัฐบาลสามารถรักษาเสถียรภาพของอัตราส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP ได้
3. รัฐบาลมีรายได้ที่สามารถชำระดอกเบี้ยเงินกู้และเงินต้นได้
4. การดำเนินนโยบายการคลังไม่ก่อให้เกิดปัญหาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง และไม่เบียดบังงบประมาณด้านการพัฒนา

ทั้งนี้ เห็นว่าดัชนีชี้วัดความยั่งยืนทางการคลังที่สำคัญ ได้แก่ สถานะหนี้ต่อ GDP ภาระหนี้ ต่องบประมาณ และสถานะดุลการคลังต่อ GDP

นอกจากนี้ ยังได้อธิบายแนวคิดในการวิเคราะห์ความยั่งยืนทางการคลังว่า รัฐบาลจะมีความยั่งยืนทางการคลังก็ต่อเมื่ออัตราส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP ไม่ขยายตัวสูงขึ้นในระยะยาว ดังนั้นถึงแม้ว่ารัฐบาลจะไม่มีความสามารถในการชำระหนี้เลยก็ตาม แต่หากอัตราการขยายตัวของหนี้สาธารณะนั้นอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าอัตราการขยายตัวของ GDP ซึ่งทำให้ Debt to GDP Ratio ไม่ขยายตัวเพิ่มขึ้นในระยะยาว ก็จะได้ว่าฐานะการคลังของประเทศนั้นมีความยั่งยืนได้ตามมาตรฐานสากล โดยมีข้อสังเกตว่า การวิเคราะห์ฐานะการคลังจากความสามารถในการชำระหนี้ (Fiscal Solvency) นั้นเป็นการพิจารณาในมุมมองของด้านการคลังเพียงด้านเดียว โดยมีได้คำนึงถึงความเชื่อมโยงระหว่างภาคการคลังกับภาคเศรษฐกิจโดยรวม เนื่องจากภาคการคลังรัฐบาลเป็นเพียงส่วนหนึ่งของเศรษฐกิจโดยรวมทั้งหมด

เอกสารที่เกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นการอธิบายหลักการของความยั่งยืนทางการคลัง การใช้ดัชนีชี้วัดความยั่งยืนทางการคลังด้วย GDP ตามหลักสากล ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญที่เชื่อมโยงมุมมองและนำมาใช้ในแนวคิดสำหรับงานวิจัยของผู้วิจัย

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (2551) ได้มีการศึกษากรอบวินัยการคลังของประเทศไทย พร้อมทั้งเสนอแนวทางการเสริมสร้างวินัยการคลังตามหลักสากลโดยเห็นว่า ภาครัฐเป็นส่วนหนึ่งของระบบเศรษฐกิจและเป็นตัวจักรสำคัญที่จะสร้างความมั่นใจให้แก่ภาคเอกชน ดังนั้นหากรัฐบาลมีนโยบายการใช้จ่ายที่ไร้ประสิทธิภาพ มีการใช้จ่ายเกินตัวโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในระยะยาว ทำให้รัฐบาลต้องกู้ยืมเงินเพื่อนำมาใช้จ่ายเพิ่มขึ้น มีผลให้ภาระหนี้ที่รัฐบาลจะต้องชำระในแต่ละปีมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจนรัฐบาลไม่มีเงินงบประมาณเหลือเพื่อใช้จ่ายในการพัฒนาประเทศ และก่อให้เกิดภาวะหนี้สินล้นพ้นตัว การดำเนินการของรัฐบาลเช่นนี้จะทำให้ภาคเอกชนขาดความเชื่อมั่นในเสถียรภาพทางการคลังของประเทศ ชะลอการลงทุน และอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงที่จะทำให้เกิดวิกฤตการคลังซึ่งจะนำไปสู่การเกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจขึ้นได้ในที่สุด

ผู้วิจัยเห็นว่าการศึกษารอบวินัยทางการคลังของประเทศไทยเป็นสิ่งจำเป็นต่องานวิจัยตลอดจนการสร้างวินัยการคลังตามหลักสากล เพื่อนำมาประกอบการศึกษาวิจัยในการบริหารจัดการการชำระหนี้ของรัฐบาลอย่างยั่งยืน รวมทั้งการดำเนินการก่อนหน้าเพื่อพัฒนาประเทศโดยที่ไม่กระทบต่อกรอบวินัยทางการคลังของประเทศ

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (2558) ได้มีการศึกษากรอบความยั่งยืนทางการคลังของประเทศไทยโดยการศึกษา พบว่า การกำหนดกรอบการพัฒนากรอบความยั่งยืนทางการคลังหรือความ

มีเสถียรภาพด้านการคลังในระยะปานกลางและระยะยาวของประเทศไทย รวมทั้งการมีวินัยทางการคลังซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญสำหรับประเทศไทย เพราะนอกจากจะทำให้ภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไปสามารถมั่นใจในเสถียรภาพด้านการคลังของประเทศแล้ว ยังช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ และความน่าเชื่อถือด้านการคลังของประเทศในเวทีโลก เช่น องค์การด้านการเงินระหว่างประเทศและบริษัทจัดอันดับความน่าเชื่อถือ

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ความยั่งยืนหรือเสถียรภาพทางการคลังในระยะปานกลางและระยะยาว กระทรวงการคลังโดยสำนักงานเศรษฐกิจการคลังได้จัดทำกรอบความยั่งยืนด้านการคลัง หรือ การประมาณการรายได้ รายจ่าย ดุลการคลัง และหนี้สาธารณะ ในระยะปานกลาง 5 ปี ของรัฐบาล เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการทางด้านการคลัง และนำมาพิจารณาพร้อมกับแผนและมาตรการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล สำหรับตัวชี้วัดและเป้าหมายของกรอบความยั่งยืนด้านการคลังได้ถูกกำหนดขึ้นและมีการปรับปรุงแก้ไขแล้วจำนวน 4 ครั้ง เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ตลอดจนภาวะเศรษฐกิจในขณะนั้น ดังนี้

ครั้งที่ 1 ในเดือนพฤศจิกายน 2544 ตัวชี้วัดและเป้าหมายของกรอบความยั่งยืนด้านการคลังได้ถูกกำหนดขึ้นเป็นครั้งแรก ในการประชุมคณะรัฐมนตรีสัญจร ที่จังหวัดเชียงใหม่

ตัวชี้วัดที่ 1 ยอดหนี้สาธารณะคงค้างต่อ GDP ไม่เกินร้อยละ 65

ตัวชี้วัดที่ 2 ภาระหนี้ต่องบประมาณไม่เกินร้อยละ 16

ตัวชี้วัดที่ 3 งบประมาณสามารถสมดุลได้ในปีงบประมาณ 2552

ครั้งที่ 2 ในเดือนมิถุนายน 2545 เมื่อกระทรวงการคลังเข้ารับภาระความเสียหายของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาสถาบันการเงิน (FIDF) ได้มีการปรับปรุงเป้าหมายของกรอบความยั่งยืนด้านการคลัง

ตัวชี้วัดที่ 1 ยอดหนี้สาธารณะคงค้างต่อ GDP ไม่เกินร้อยละ 60

ตัวชี้วัดที่ 2 ภาระหนี้ต่องบประมาณไม่เกินร้อยละ 16

ตัวชี้วัดที่ 3 งบประมาณสามารถสมดุลได้ในปีงบประมาณ 2551

ครั้งที่ 3 ในเดือนกรกฎาคม 2546 คณะทำงานนโยบายเศรษฐกิจได้ให้ความเห็นชอบกับกรอบความยั่งยืนทางการคลังใหม่ และนำเสนอรัฐมนตรีทราบ

ตัวชี้วัดที่ 1 ยอดหนี้สาธารณะคงค้างต่อ GDP ไม่เกินร้อยละ 55

ตัวชี้วัดที่ 2 ภาระหนี้ต่องบประมาณไม่เกินร้อยละ 16

ตัวชี้วัดที่ 3 งบประมาณสามารถสมดุลได้ในปีงบประมาณ 2548

ครั้งที่ 4 ในเดือนเมษายน 2547 คณะทำงานนโยบายเศรษฐกิจได้ให้ความเห็นชอบกับกรอบความยั่งยืนทางการคลังใหม่ ซึ่งใช้มาจนถึงปัจจุบัน

ตัวชี้วัดที่ 1 ยอดหนี้สาธารณะคงค้างต่อ GDP ไม่เกินร้อยละ 50

ตัวชี้วัดที่ 2 ภาระหนี้ต่องบประมาณไม่เกินร้อยละ 15

ตัวชี้วัดที่ 3 งบประมาณสามารถสมดุลได้ในปีงบประมาณ 2548

ตัวชี้วัดที่ 4 รายจ่ายลงทุนต่องบประมาณไม่ต่ำกว่าร้อยละ 25

สำหรับการจัดทำกรอบความยั่งยืนด้านการคลังนี้ สำนักงานเศรษฐกิจการคลังอาศัยเครื่องมือสำคัญได้แก่ แบบจำลองความยั่งยืนด้านการคลัง (Fiscal Sustainability Model) หรือแบบจำลองที่ใช้ในการประมาณการรายได้ รายจ่าย ดุลการคลัง และหนี้สาธารณะของรัฐบาล ซึ่งในการประมาณการดังกล่าวได้มีการนำสมมติฐานต่างๆ เกี่ยวกับรายได้และรายจ่ายในกรอบงบประมาณที่มาจากแผนและมาตรการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล เช่น รายจ่ายชำระคืนต้นเงินกู้ รายจ่ายลงทุนจากจากงบประมาณของโครงการลงทุนขนาดใหญ่ของภาครัฐ (Mega Projects) มารวมไว้แล้ว นอกจากนี้ สำนักงานเศรษฐกิจการคลังได้มีการปรับปรุงตัวชี้วัดและเป้าหมายของกรอบความยั่งยืนด้านการคลังและแบบจำลองความยั่งยืนด้านการคลังอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เหมาะสมกับสถานะด้านเศรษฐกิจการคลังของประเทศ และก่อให้เกิดความยั่งยืนทางการคลัง นอกจากนี้สำนักงานเศรษฐกิจการคลังได้มีการเผยแพร่กรอบความยั่งยืนด้านการคลังแก่สาธารณชนผ่านรายงานสถานการณ์ด้านการคลังของสำนักงานเศรษฐกิจการคลังเป็นประจำทุกเดือนอีกด้วย

George Kopit และ Steven Symansky (1998) ได้กล่าวถึงการกำหนดกฎเกณฑ์ทางการคลังเพื่อวัตถุประสงค์ในการรักษาความยั่งยืนทางการคลังในระยะยาวว่า กฎเกณฑ์ทางการคลังสามารถสร้างเสถียรภาพทางการคลังหรือความยั่งยืนทางการคลังในระยะยาวได้ โดยการควบคุมรายจ่ายและการก่อหนี้ของรัฐบาล หรือกำหนดเพดานของตัวชี้วัดทางการคลังอื่น ๆ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วหมายถึง การออกกฎเกณฑ์เพื่อหลีกเลี่ยงการเพิ่มระดับหนี้สาธารณะ โดยการกำหนดเพดานหนี้สาธารณะต่อ GDP ในระดับที่สอดคล้องกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและไม่ก่อให้เกิดภาระทางการคลังในระยะยาว หรือไม่สร้างภาระให้กับคนรุ่นหลัง

นอกจากนี้ยังได้อธิบายว่า การกำหนดกฎเกณฑ์ทางการคลังที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืนจะต้องมีการกำหนดนิยามที่ชัดเจน (Well-defined) โดยเห็นว่า ในการกำหนดกฎเกณฑ์ที่เป็นตัวชี้วัด

ทางการคลังควรมีความชัดเจนและเข้าใจง่าย โดยตัวชี้วัดเพื่อควบคุมดุลงบประมาณ หนี้สาธารณะสุทธิ ควรมีการระบุเงื่อนไขให้สามารถสูงเกินกว่าค่าเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ได้ และการมีบทลงโทษที่ชัดเจน (Penalties) เมื่อไม่สามารถรักษาระดับที่กำหนดไว้ได้

วรรณกรรมชิ้นนี้เป็นการกล่าวถึงกฎเกณฑ์ทางการคลัง การรักษาความยั่งยืนทางการคลัง ในระยะยาวของสหรัฐอเมริกา ซึ่งผู้เขียนได้เน้นการสร้างกฎเกณฑ์ทางการคลังที่มีประสิทธิภาพ และการรักษากรอบวินัยเพื่อเป็นหลักในการบริหารประเทศ ซึ่งแนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับการสร้างกรอบวินัยทางการคลังของประเทศไทยในปัจจุบัน และสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับงานวิจัยได้เป็นอย่างดี

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษา ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย

ประจำปี พ.ศ. 2556 มีข้อสังเกตเกี่ยวกับกรอบความยั่งยืนทางการคลังว่า กรอบความยั่งยืนทางการคลังไม่ใช่กฎที่มีบทบังคับใช้ตามกฎหมาย (Law enforcement) ซึ่งหมายความว่ากรอบความยั่งยืนทางการคลังสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและฐานะการเงินการคลังของรัฐบาลรบเท่าที่ยังไม่มีผลผูกพันทางกฎหมาย ดังนั้น เพื่อให้รัฐบาลต้องมีภาระผูกพันต่อรัฐสภา ในการนำเสนอขอความเห็นชอบตามร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ จึงเห็นสมควรให้รัฐบาลกำหนด กรอบความยั่งยืนทางการคลังไปพร้อมกับการนำเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณต่อรัฐสภาด้วย เช่น

1. การกำหนดสัดส่วนภาระหนี้สาธารณะต่อ GDP ต้องไม่เกินร้อยละ 60 เพราะในระยะที่ผ่านมาได้มีการปรับกรอบความยั่งยืนดังกล่าวจากร้อยละ 50 เป็นร้อยละ 55 และมาสู่ที่ร้อยละ 60 โดยลำดับมาแล้วอย่างต่อเนื่อง หรือ

2. ในกรณีรายจ่ายที่ตั้งไว้สำหรับชดใช้เงินต้นรวมกับดอกเบี้ยในแต่ละปีต้องไม่เกินร้อยละ 15 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี แต่ในข้อเท็จจริงรัฐบาลได้จัดสรรงบชำระหนี้ต้นเงินกู้สำหรับปีงบประมาณ 2556 ไว้เพียงร้อยละ 2.1 และร้อยละ 2.0 ในปีงบประมาณ 2555 เท่านั้น ทำให้การเบิกจ่ายเงินเพื่อชดใช้เงินต้นและดอกเบี้ยในแต่ละปีอยู่ที่ประมาณร้อยละ 10- 12 เทียบกับเป้าหมายที่ร้อยละ 15 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี ส่งผลให้กระทรวงการคลังต้องทำการปรับยืดอายุหนี้คงเหลือโดยเฉลี่ยจาก 5.3 ปี ออกไปเป็น 7.5 ปี ทำให้ภาระค่าดอกเบี้ยจ่ายเพิ่มสูงขึ้นในแต่ละปีงบประมาณ อีกทั้งยังเป็นการผลักภาระการชำระหนี้ต้นเงินกู้ออกไปในอนาคต

เอกสารนี้เป็นการอธิบายที่มาของกรอบความยั่งยืนทางการคลังตลอดจนการนำไปใช้ ซึ่งเป็น การอธิบายส่วนประกอบต่าง ๆ ของกรอบความยั่งยืนทางการคลังของประเทศไทย โดยผู้วิจัย

สามารถศึกษาและนำมาใช้ในการประกอบการวิเคราะห์ในงานวิจัยชิ้นนี้ได้

รศ.ดร. ศาสตรา สุตสวาสดี (2556) ได้พิจารณาถึงกฎการคลังที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ได้แก่ พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502 และพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2548 รวมถึงกรอบความยั่งยืนทางการคลัง ที่ใช้ในประเทศไทยว่ามีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การควบคุมขนาดงบประมาณรายจ่ายรัฐบาลในแต่ละปี การควบคุมการกู้เงินและระดับหนี้สาธารณะของประเทศ แต่ทั้งนี้ก็ไม่ได้กำหนดเกณฑ์หรืองบประมาณที่ใช้สำหรับการชำระคืนต้นเงินกู้ในแต่ละปี ดังนั้นการจัดสรรงบประมาณสำหรับการชำระคืนต้นเงินกู้ในแต่ละปีจึงค่อนข้างน้อย

ผลงานดังกล่าวได้กล่าวถึงข้อจำกัดของงบประมาณ การจัดทำงบประมาณรายจ่ายตลอดจนชี้ให้เห็นถึงช่องโหว่ของกฎหมายที่ไม่ได้ระบุเกณฑ์ในการจัดสรรสัดส่วนชำระคืนต้นเงินกู้ในแต่ละปีที่ชัดเจนจึงเป็นเหตุให้การจัดสรรงบประมาณเพื่อชำระคืนต้นเงินกู้ในแต่ละปีมีน้อย

Ysuo Goto (2008) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการหนี้ของรัฐบาลในประเทศญี่ปุ่น พบว่า หนี้สาธารณะของประเทศญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องไม่เพียงเฉพาะพันธบัตรรัฐบาลเท่านั้น แต่รวมถึงพันธบัตรชนิดต่าง ๆ ที่นับรวมเป็นหนี้สาธารณะด้วย สาเหตุหลักมาจากมาตรการการขยายตัวของการลงทุนทางด้านสังคมของรัฐบาลญี่ปุ่น ที่ต้องการเร่งรัดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจภายหลังเศรษฐกิจ ของประเทศญี่ปุ่นเกิดภาวะฟองสบู่ขึ้นเอง เมื่อพูดถึงการบริหารจัดการหนี้สาธารณะของประเทศญี่ปุ่น ไม่ใช่เพียงแค่การบริหารจัดการหนี้ในอดีต แต่รวมถึงการบริหารจัดการสินทรัพย์/หนี้สินทั้งหมดที่เป็นภาระผูกพัน ซึ่งหากประเทศญี่ปุ่นเห็นว่าเรื่องดังกล่าวเกี่ยวเนื่องกันและหากไม่มีการดูแลบริหารจัดการที่ดี จะก่อให้เกิดปัญหาเศรษฐกิจได้ในระยะยาว ซึ่งตัวอย่างปัญหาที่เกิดขึ้น ณ ขณะนี้คือ ผลจากการขยายตัวของหนี้สาธารณะ ทำให้อัตราดอกเบี้ยมีการปรับตัวเพิ่มสูงขึ้น เป็นต้น ซึ่งรัฐบาลประเทศญี่ปุ่นเองก็มองว่าทางแก้ปัญหาคือที่ดีที่สุด ณ ขณะนี้ คือ การลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มรายได้ของรัฐบาล โดยจะเห็นได้ว่ารัฐบาลญี่ปุ่นได้ออกมาตรการการจัดเก็บ VAT เพิ่มขึ้นรวมทั้งได้มีแนวทางการชำระหนี้จากเงินหลายแหล่งนอกเหนือจากงบประมาณ โดยนำส่วนหนึ่งของเงินเหล่านั้นมารวบรวมในลักษณะ กองทุน Sinking Fund และนำไปชำระหนี้ เช่น รายได้จากกองทุนต่าง ๆ รายได้จากรัฐวิสาหกิจ รายได้รัฐบาลท้องถิ่น รายได้ของธนาคารแห่งประเทศไทย กองทุนประกันสังคม ภาษีต่าง ๆ เหล่านี้เป็นต้น ซึ่งแนวคิดดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า เป็นประโยชน์ในการสร้างทางเลือกให้แก่การบริหารหนี้สาธารณะของประเทศไทย เพื่อให้ประเทศไทยสามารถชำระต้นเงินกู้ได้มากขึ้น เพื่อทดแทนการปรับโครงสร้างหนี้จำนวนมหาศาล อย่างต่อเนื่อง และยาวนาน อันเป็นผลมาจากการดำเนินนโยบายต่อเนื่อง

สะสมกันมาของรัฐบาลชุดต่าง ๆ ซึ่งแนวทางดังกล่าวอาจเป็นทางออกสำหรับปัญหาหากสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับประเทศไทยได้เพื่อให้เกิดความยั่งยืนทางการคลังต่อไปในอนาคต

เนื้อหาของผลงานดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยในการสร้างทางเลือกในการก่อหนี้และชำระหนี้ เพื่อให้สามารถควบคุมและสร้างวินัยในการก่อหนี้ และการปรับปรุงกรอบการชำระหนี้ที่ยั่งยืนเพื่อลดยอดหนี้คงค้างในอนาคตได้

Ministry of Finance Japan – Japanese Debt Management Report (2012) : ได้แสดงระบบการชำระหนี้ของประเทศญี่ปุ่นและแสดงแหล่งที่มาของเงินสำหรับการชำระหนี้ โดยได้จัดตั้งเป็นกองทุน Government Debt Consolidation Fund : GDCF ซึ่งมีแหล่งที่มาของเงินดังนี้

1. General Account ประกอบด้วย

1.1 เงินนำส่งเข้ากองทุนในอัตราคงที่ 1.6% ของยอดพันธบัตรคงค้าง ณ ต้นปีงบประมาณก่อนหน้า

1.2 เงินนำส่งเข้ากองทุนในอัตรา 1/30 ของภาษีที่ลดได้จากการออก Special Deficit-financing Bond

1.3 เงินนำส่งจากการเกินดุลงบประมาณอย่างน้อย 50%

1.4 เงินจากงบประมาณ

2. รายได้จากแหล่งอื่น ประกอบด้วย

2.1 รายได้จากการขายหุ้นหรือเงินปันผลของหุ้นที่ถือโดย GDCF

2.2 รายได้จากการลงทุนในตราสารหนี้รัฐบาล

2.3 รายได้จากภาษีบุหรี่

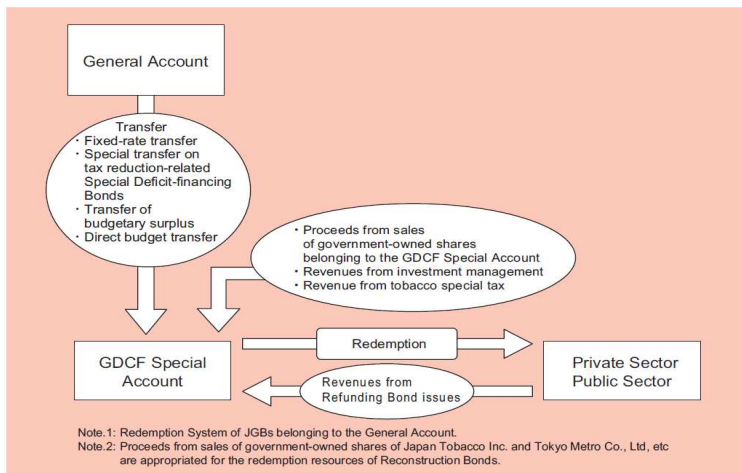
สำหรับในกรณีที่เงินจากกองทุนมีไม่เพียงพอสำหรับการชำระหนี้ จะดำเนินการปรับโครงสร้างหนี้โดยการออก Refunding Bond Issues

นอกจากนี้ ในส่วนของการบริหารการชำระหนี้ประเทศญี่ปุ่นได้ใช้หลักการ 60-Year Redemption Rule ในการบริหารจัดการการชำระหนี้ เพื่อไม่ให้ภาระหนี้ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันตกเป็นภาระของคนในรุ่นถัดไป สำหรับหลักการ 60-Year Redemption Rule จะถูกนำมาใช้สำหรับการไถ่ถอนพันธบัตร 2 ประเภท คือ Construction Bond และ Special Deficit Financing Bond

หลักการนี้มีพื้นฐานมาจากอายุเฉลี่ยของการตัดค่าเสื่อมของสินทรัพย์ที่จัดหาเงินทุน โดยการออก Construction Bond ซึ่งมีอายุเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 60 ปี ซึ่งทำให้ต้องจ่ายชำระเงินต้น

ที่อัตราร้อยละ 1.6 ต่อปี ของยอดพันธบัตรที่ออกจำหน่ายเริ่มแรก จึงทำให้ภาระหนี้หมดภายในเวลา 60 ปี สำหรับแหล่งเงินที่จะนำมา ใ้ถอนพันธบัตรดังกล่าวมาจาก 2 แหล่ง คือ งบประมาณจาก GDCF และรายได้จากการออกพันธบัตรเพื่อปรับโครงสร้างหนี้ (Refunding Bond) โดยมีรายละเอียดการใ้ถอน ตามรูปแผนภาพที่ 2-1

แผนภาพที่ 2-1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ ในกระบวนการชำระคืนหนี้

ที่มา : Japanese Debt Management Report (2012)

ตัวอย่าง มีการกู้เงินเพื่อมาลงทุนในโครงการหนึ่งโดยการออกพันธบัตร Construction Bond อายุ 10 ปี จำนวน 600 ล้านเยน ซึ่งตามหลักการของ 60-Year Redemption Rule จะต้องใ้ถอนพันธบัตรปีละ 1.6% ของยอดพันธบัตร 600 ล้านเยน ซึ่งเท่ากับปีละ 10 ล้านเยน เมื่อพันธบัตรอายุครบ 10 ปี จะต้องใ้ถอนพันธบัตรทั้งสิ้นจำนวน 100 ล้านเยน และพันธบัตรส่วนที่เหลือจำนวน 500 ล้านเยน ก็จะใช้ Rollover โดยการออกพันธบัตร Refunding Bond และจะใ้ถอนพันธบัตรจำนวน 100 ล้านเยน ทุก ๆ 10 ปี จึงทำให้ภาระหนี้จากการออกพันธบัตรหมดภายในระยะเวลา 60 ปี ตามแผนภาพ

เอกสารดังกล่าวช่วยใ้งานวิจัยของผู้วิจัยมีความชัดเจนในการสร้างทางเลือกในการสร้างแนวทางการชำระหนี้ นอกเหนือจากการใช้งบประมาณ โดยเป็นการศึกษาใช้แหล่งเงินอื่นเพื่อมาชำระหนี้ของประเทศญี่ปุ่น ซึ่งผู้วิจัยศึกษาแล้วมีความน่าสนใจและเป็นไปได้ในการนำมาปรับใช้กับประเทศไทยในอนาคต

จากการทบทวนวรรณกรรมเอกสารต่าง ๆ ผู้วิจัยมุ่งเน้นการศึกษากรอบความยั่งยืนทางการคลัง การจัดสรรงบประมาณ และการสร้างทางเลือกให้แก่การชำระหนี้ของประเทศไทย โดยวรรณกรรมของ นิตินัย ศิริสมรรถการ (2547) และ คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2556 เป็นการอธิบายที่มาและการสร้างกรอบความยั่งยืนทางการคลัง ในขณะที่ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (2551) และ George Kopit และ Steven Symansky (1998) เป็นการสร้างวินัยทางการคลังในระดับสากล ซึ่งสอดคล้องกับประเทศไทย รวมทั้งผู้วิจัยสามารถนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้กับงานวิจัยชิ้นนี้ได้ นอกจากนี้ในผลงานของ รศ.ดร. ศาสตรา สุตสวัสดิ์ (2556) ได้กล่าวถึงข้อจำกัดในการจัดสรรงบประมาณ ซึ่งถือเป็นข้อจำกัดและเป็นอุปสรรคที่สำคัญในการลดหนี้สาธารณะคงค้างของรัฐบาล ทำให้ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญในการสร้างทางเลือกและแนวทางในการบริหารการชำระหนี้ของรัฐบาลนอกเหนือจากแหล่งเงินงบประมาณเพียงอย่างเดียว ซึ่งจากการที่ผู้วิจัยศึกษาจากผลงานของ Ysuo Goto (2008) และ Ministry of Finance Japan – Japanese Debt Management Report (2012) พบว่า มีความเป็นไปได้ในการหาแนวทางลดยอดหนี้สาธารณะคงค้าง โดยการศึกษารูปแบบการใช้แหล่งเงินอื่นจากประเทศญี่ปุ่นดังกล่าว แต่เนื่องจากหัวข้อวิจัยนี้เป็นเรื่องใหม่ และยังไม่มีการนำเสนอที่ใดมาก่อนในประเทศไทย จึงยังไม่พบงานวิจัยหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างทางเลือกเพื่อมาอ้างอิงการลดยอดหนี้สาธารณะคงค้างโดยตรง แต่ทั้งนี้ งานวิจัย/เอกสาร/วรรณกรรมที่นำมาทบทวนล้วนมีความเกี่ยวข้องในรายละเอียดของงานวิจัยของผู้วิจัยทั้งสิ้น

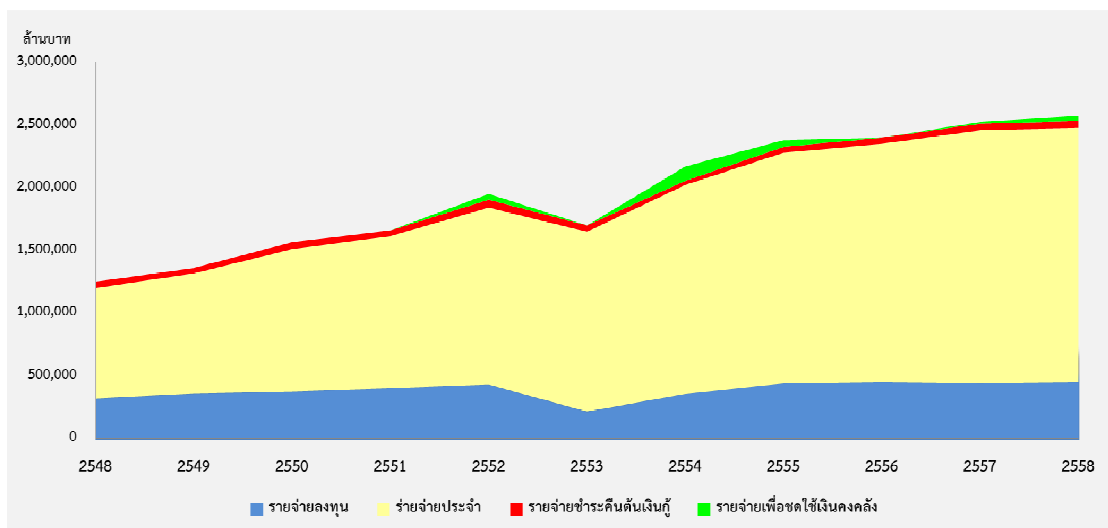
บทที่ ๓

การจัดทำคำของบชำระหนี้และการจัดสรรงบประมาณของรัฐบาล

สืบเนื่องจากภาระหนี้ที่เพิ่มมากขึ้น และข้อจำกัดของการจัดสรรงบประมาณของรัฐบาล ที่มีอยู่อย่างจำกัด เป็นเหตุให้สำนักงานงบประมาณจัดสรรงบประมาณเพื่อการชำระหนี้รัฐบาลในแต่ละปี ให้แก่ สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ (สบน.) จำนวนไม่มาก อีกทั้งรัฐบาลเห็นว่าการลงทุนเป็นสิ่งที่สำคัญมากกว่าเนื่องจากสามารถเพิ่มผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product : GDP) และอัตราการเจริญเติบโต (Growth) ของประเทศให้เติบโตสามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ แต่ในขณะเดียวกัน การชำระหนี้ก็มีความสำคัญ เพราะจะเป็นตัวบ่งชี้ความสามารถในการชำระหนี้ ความน่าเชื่อถือของประเทศ และความสามารถบริหารหนี้สาธารณะของประเทศได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

โครงสร้างงบประมาณรายจ่ายประจำปีของไทยในปัจจุบัน

แผนภาพที่ ๓-๑ แสดงข้อมูลการจัดสรรงบประมาณระหว่างปี ๒๕๔๘-๒๕๕๘ จำแนกตามงบรายจ่ายต่างๆ

ที่มา : สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ, ๒๕๕๘

จากแผนภาพที่ ๓-๑ แสดงให้เห็นถึงสัดส่วนโครงสร้างงบประมาณรายจ่ายระหว่างปีงบประมาณ ๒๕๔๘ -๒๕๕๘ โดยแบ่งเป็นงบรายจ่ายลงทุน งบรายจ่ายประจำ งบรายจ่ายชำระคืนต้นเงินกู้ และงบรายจ่ายเพื่อค่าใช้จ่ายคงคลัง พบว่า ตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๔๘ เป็นต้นมาวงเงินงบประมาณรายจ่ายในภาพรวมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปีงบประมาณ ๒๕๕๒ มีวงเงินสูงถึง ๑,๖๖๐,๐๐๐ ล้านบาท แต่เนื่องจากในปี ๒๕๕๒ เศรษฐกิจไทยประสบกับภาวะหดตัวถึงร้อยละ ๒.๓ จากปีก่อน ซึ่งนับเป็นครั้งแรกในรอบ ๑๐ ปี เนื่องจากวิกฤตการเงินโลก ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าที่สำคัญ เป็นผลให้การส่งออกของไทยลดลง รวมทั้งส่งผลกระทบต่อการผลิตอุตสาหกรรม ความเชื่อมั่นของภาคเอกชน ตลอดจนการบริโภคและการลงทุนในประเทศ โดยเศรษฐกิจไทยหดตัวมากที่สุดในปีไตรมาสแรกและเริ่มฟื้นตัวในช่วงครึ่งหลังของปี ๒๕๕๒ ตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก ประกอบกับการดำเนินนโยบายการเงินการคลังที่ผ่อนคลาย มีส่วนช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจและสนับสนุนให้ความเชื่อมั่นของผู้ผลิตและผู้บริโภคปรับตัวดีขึ้นเป็นลำดับ โดยการบริโภคภาคเอกชนได้รับแรงสนับสนุนจากรายได้เกษตรกร และรายรับจากการท่องเที่ยวที่ปรับตัวดีขึ้น ตลอดจนการจ้างงานที่กลับมาขยายตัวได้อีกครั้ง สำหรับการส่งออกและการนำเข้าสินค้าปรับตัวดีขึ้นสอดคล้องกับการผลิตภาคอุตสาหกรรมที่ขยายตัวได้ดีในเกือบทุกอุตสาหกรรม ทั้งการผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศและส่งออก

ตารางที่ ๓-๑ แสดงการเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ระหว่างปีงบประมาณ ๒๕๕๑ และปีงบประมาณ ๒๕๕๒

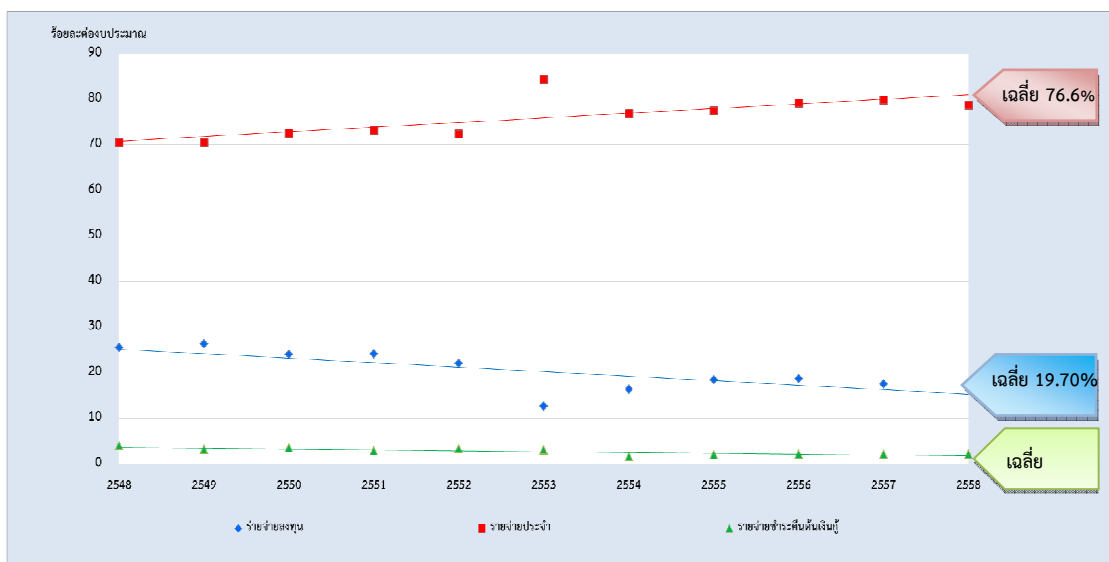
รายการ	% YOY		Contribution to GDP growth	
	๒๕๕๑	๒๕๕๒	๒๕๕๑	๒๕๕๒
การบริโภค	๓.๐	-๐.๑	๑.๘	๐.๐
ภาคเอกชน	๒.๗	-๑.๑	๑.๔	-๐.๖
ภาครัฐบาล	๔.๖	๕.๘	๐.๔	๐.๕
การลงทุน	๑.๒	-๙.๐	๐.๓	-๐.๒
ภาคเอกชน	๓.๒	-๑๒.๘	๐.๕	-๒.๑
ภาครัฐบาล	-๔.๖	๒.๗	-๐.๓	๐.๑
อุปสงค์ในประเทศ	๒.๕	-๒.๔	๒.๑	-๒.๐
ส่วนเปลี่ยนแปลงสินค้าคงเหลือ	๕๘.๖*	-๙๘.๗*	๑.๓	-๓.๖
การส่งออกสินค้าและบริการสุทธิ	-๖.๕	๒๓.๕	-๐.๑	๓.๔
การส่งออกสินค้าและบริการ	๕.๑	-๑๒.๗	๓.๖	-๙.๒
การนำเข้าสินค้าและบริการ	๘.๕	-๒๑.๘	๔.๖	-๑๒.๖
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ	๒.๕	-๒.๓	๒.๕	-๒.๓

หมายเหตุ : * พันล้านบาท

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๕๒

ซึ่งจากตารางที่ ๓-๑ จะพบว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ในแต่ละรายการลดลงอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะการลงทุนในภาคเอกชน ลดลงถึงร้อยละ ๑๒.๘ ดังนั้น รัฐบาลจึงได้ดำเนินมาตรการ การจัดทำงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมวงเงิน ๑๑๖,๗๐๐ ล้านบาท เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจในภาพรวม (Stimulus Package ๑ : SP๑) โดยเน้นกระตุ้นการบริโภคและการลงทุนของประเทศให้ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยใช้เงินกู้จำนวน ๔๐๐,๐๐๐ ล้านบาท ตามแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง (พรก.ไทยเข้มแข็ง พ.ศ. ๒๕๕๒) แทนการใช้จ่ายจากงบประมาณปกติ ซึ่งเน้นไปที่รายจ่ายลงทุน ซึ่งก็สามารถทำให้เศรษฐกิจของไทยปรับตัวดีขึ้น และทำให้ตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๕๓ แนวโน้มของวงเงินงบประมาณรายจ่ายในภาพรวมมีทิศทางเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ มีวงเงินงบประมาณรายจ่ายในภาพรวมสูงถึง ๒,๕๗๕,๐๐๐ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ ๒๕๕๗ จำนวน ๕๐,๐๐๐ ล้านบาท ซึ่งงบรายจ่ายประจำยังคงมีสัดส่วนมากที่สุด โดยเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ ๒๕๕๗ จำนวน ๙,๕๕๐.๒๐ ล้านบาท ในขณะที่งบรายจ่ายลงทุนและงบรายจ่ายชำระคืนต้นเงินกู้มีสัดส่วนเท่าเดิม

แผนภาพที่ ๓-๒ แสดงสัดส่วนโครงสร้างงบประมาณ จำแนกตามรายจ่ายลงทุน รายจ่ายประจำ และรายจ่ายชำระคืนต้นเงินกู้ ระหว่างปี ๒๕๔๘ - ๒๕๕๘

ที่มา : สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ, ๒๕๕๘

หากพิจารณาตามสัดส่วนโครงสร้างงบประมาณ ตามแผนภาพที่ ๓-๒ จะพบว่าในส่วน ของงบรายจ่ายประจำมีสัดส่วนต้องงบประมาณโดยเฉลี่ยมากที่สุดถึงร้อยละ ๗๖.๖ และมีแนวโน้มว่าจะ มีสัดส่วนที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ ส่งผลให้งบรายจ่ายลงทุนซึ่งมีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของ

ภาครัฐกลับมีสัดส่วนต้องงบประมาณโดยเฉลี่ยเพียงร้อยละ ๑๙.๗ และมีแนวโน้มไม่เปลี่ยนแปลง ขณะที่บรายจ่ายชำระคืนเงินกู้ มีสัดส่วนต้องประมาณที่น้อยมาก โดยเฉลี่ยเพียงร้อยละ ๒.๕ เท่านั้น เมื่อเปรียบเทียบกับต้นเงินกู้ที่ครบกำหนดในแต่ละปีที่มีสัดส่วนต้องประมาณโดยเฉลี่ยสูงถึงร้อยละ ๖.๕๔ จึงส่งผลให้รัฐบาลมีภาระหนี้คงค้างเพิ่มมากขึ้น

การจัดทำคำของบชำระหนี้ และการจัดสรรงบชำระหนี้ของรัฐบาล

๑. กระบวนการจัดทำคำของบชำระหนี้ของรัฐบาล

การจัดทำคำของบชำระหนี้ของรัฐบาล สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะจะดำเนินการให้สอดคล้องกับการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของประเทศที่สำนักงานงบประมาณกำหนดออกมาและประกาศเป็นปฏิทินงบประมาณรายจ่ายประจำปีซึ่งได้กำหนดแนวทางกรอบระยะเวลาในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของประเทศ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

๑.๑ การรวบรวมข้อมูลและจัดทำประมาณการงบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาล ซึ่งสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะจะรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับภาระหนี้ทั้งในประเทศและต่างประเทศจากเงินกู้เดิมและเงินกู้ใหม่ที่จะเกิดขึ้นจากการกู้และการเบิกจ่ายเงินกู้ที่ได้ลงนามสัญญาเอาไว้แล้ว รวมทั้งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยน และการบริหารความเสี่ยงของหนี้ที่มีอยู่ทั้งหมด

๑.๒ การจัดทำประมาณการรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาลโดยการจัดทำประมาณการรายจ่ายของภาระหนี้เงินกู้ที่จะครบกำหนดชำระในปีงบประมาณที่จัดทำ ซึ่งประกอบด้วย ต้นเงินกู้ ดอกเบี้ย และค่าธรรมเนียมและค่าผูกพันเงินกู้ที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ ยังประมาณการรายจ่ายของภาระหนี้เงินกู้ที่จะต้องชำระในระยะเวลา ๑๐ ปี เพื่อให้สำนักงานงบประมาณพิจารณาประกอบด้วย โดยจะเสนอประมาณการรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาลให้กระทรวงการคลังรวบรวมเพื่อเสนอเป็นงบประมาณรายจ่ายประจำปีในภาพรวมของกระทรวงการคลังต่อไป

๑.๓ สำนักงานงบประมาณจะดำเนินการรวบรวมข้อมูลการเสนอของบประมาณรายจ่ายเบื้องต้นที่หน่วยงานต่างๆ เสนอขอรับการจัดสรร รวมทั้งงบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาลด้วย อย่างไรก็ตาม เนื่องจากงบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาลเป็นงบประมาณรายจ่ายที่มีจำนวนสูงมาก ซึ่งจะมีผลต่อการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายในส่วนอื่นๆ ด้วย ซึ่งจะมีการประชุมเพื่อพิจารณากรอบวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี ประมาณการรายได้ที่จะเกิดขึ้น และกรอบวงเงินกู้เพื่อชดเชยการขาดดุล หากรายได้ที่ประมาณการไว้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายที่เกิดขึ้น รวมทั้งงบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาลในส่วนของต้นเงินกู้ที่จะได้รับการจัดสรรด้วย โดยมีหน่วยงานเข้าร่วมการประชุมพิจารณาโยบายการจัดทำงบประมาณรายจ่ายดังกล่าว ได้แก่

สำนักงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ธนาคารแห่งประเทศไทย และกระทรวงการคลัง

๑.๔ สำนักงบประมาณเสนอกรอบวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ รวมทั้งยุทธศาสตร์ในการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้วจะให้หน่วยงานต่างๆ ดำเนินการจัดทำรายละเอียดของงบประมาณรายจ่ายที่ขอรับการจัดสรรให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ในการจัดสรรงบประมาณที่กำหนด ซึ่งเมื่อดำเนินการแล้วเสร็จสำนักงานงบประมาณจะเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบก่อนจัดทำเป็นร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ

๑.๕ สำนักงบประมาณจัดทำร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ โดยนำส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณา หลังจากนั้นเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ และนำเสนอรัฐสภาพิจารณา

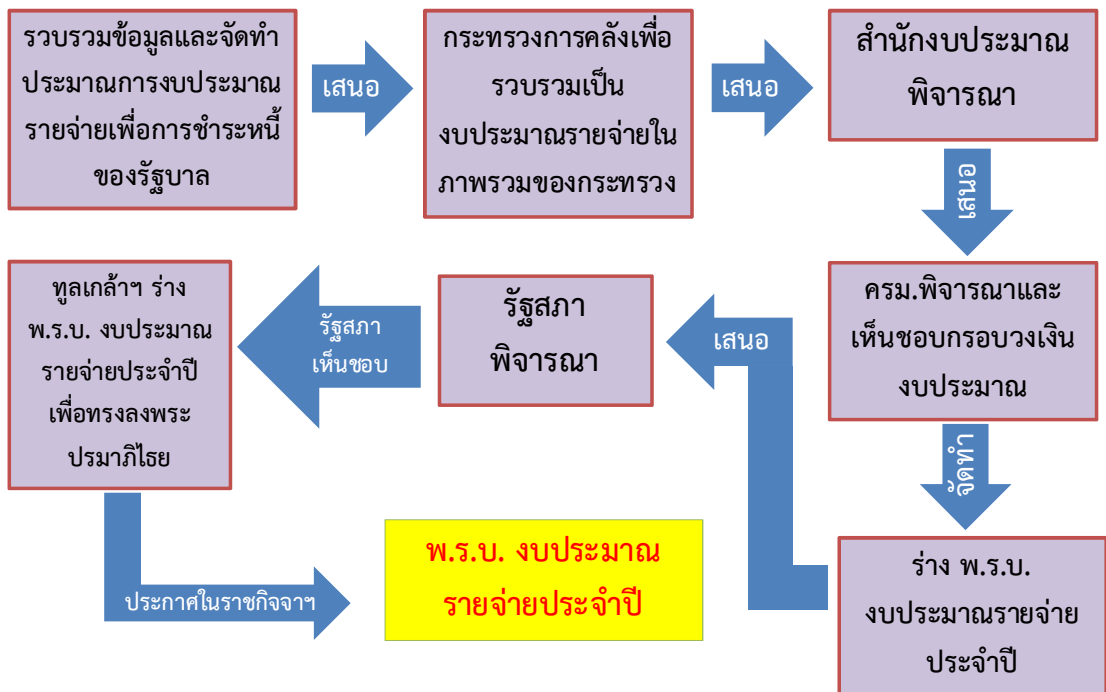
๑.๖ การพิจารณาของรัฐสภา จะมีการพิจารณาทั้งสิ้น ๓ วาระ โดยในวาระแรกเป็นขั้นรับหลักการและตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยคณะกรรมการฯ จะพิจารณาเพิ่ม-ลด หรือเปลี่ยนแปลงรายการและวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีของหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งข้อสังเกตต่างๆ เพื่อนำเข้าสู่การพิจารณาในวาระที่สองและวาระที่สามของรัฐสภา (การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีเป็นรายมาตรา และการลงมติร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ) โดยอยู่ภายใต้กรอบระยะเวลาการพิจารณาของรัฐสภาที่กำหนดไว้

๑.๗ เมื่อร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณได้รับการพิจารณาจากรัฐสภาเสร็จสิ้นแล้ว สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย และประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษาเป็นกฎหมายต่อไป อย่างไรก็ตาม หากร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณไม่สามารถประกาศใช้ได้ทันในวันที่ ๑ ตุลาคม สำนักงานงบประมาณจะให้หน่วยงานที่ได้ขอรับการจัดสรรงบประมาณในใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณของปีงบประมาณที่ผ่านมาไปพลางก่อน และเมื่อพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณประกาศใช้แล้วจึงจะใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ได้ประกาศต่อไป

สำหรับงบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาล สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะจะดำเนินการประสานงานกับสำนักงบประมาณเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง รวมทั้งติดตามการจัดสรรวงเงินงบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งวงเงินงบประมาณรายจ่ายเพื่อชำระคืนต้นเงินกู้ที่ได้รับจัดสรร เพื่อสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะจะได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป ได้แก่ การพิจารณาเลือกรายการต้นเงินกู้ที่ครบกำหนดชำระเพื่อชำระคืนให้สอดคล้องกับวงเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร การวางแผนการออก

ตราสารหนี้สำหรับการปรับโครงสร้างหนี้ในส่วนที่ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อชำระคืน และการจัดทำแผนการชำระหนี้ให้สอดคล้องกับงบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาลที่ได้รับจัดสรร นอกจากนี้ เพื่อใช้คำนวณเป็นกรอบวงเงินกู้ภายใต้พระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และการประมาณการหนี้สาธารณะและภาระหนี้ภายใต้กรอบความยั่งยืนทางการคลัง โดยขั้นตอนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาลสรุปได้ตามแผนภาพที่ ๓-๓

แผนภาพที่ ๓-๓ แสดงกระบวนการขั้นตอนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาล

ที่มา : ผู้วิจัยรวบรวมสรุป, ๒๕๕๘

ทั้งนี้ ในแต่ละปีงบประมาณที่สำนักงบประมาณจัดสรรนั้น รายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาลมีจำกัด แต่ภาระหนี้ที่ครบกำหนดชำระมีเพิ่มขึ้นทุกปี ดังนั้น สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะจึงจำเป็นต้องดำเนินการบริหารงบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ดังกล่าวให้เกิดประสิทธิภาพและประโยชน์สูงสุดต่อความยั่งยืนและเสถียรภาพการคลังของประเทศ จากที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้นว่าสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะจะดำเนินการชำระหนี้ที่ครบกำหนด รวมทั้งกำกับ ติดตามการชำระหนี้ให้ครบถ้วนถูกต้อง เพื่อไม่ให้เกิดการผิดนัดชำระหนี้ และบริหารงบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะมีการดำเนินการจัดทำค่าของงบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาลให้ครบถ้วน ถูกต้องกับภาระหนี้ที่ครบกำหนดชำระในปีงบประมาณที่ขอตั้งงบชำระ

หนี้ รวมทั้งดำเนินกระบวนการทางงบประมาณชำระหนี้ของรัฐบาลไม่สามารถประกาศใช้ได้ทันตามร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ต้องประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษาเป็นกฎหมาย ดังนี้

การกำหนดระยะเวลาจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี

สำหรับการจัดทำค่าของงบประมาณรายจ่ายประจำปี รวมทั้งการจัดทำค่าของงบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาลนั้น จะดำเนินการล่วงหน้าระยะเวลาประมาณ ๑ ปี โดยสำนักงบประมาณจะกำหนดแนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายและปฏิทินงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณออกมาเพื่อให้หน่วยงานต่างๆ ที่ขอรับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ดำเนินการจัดทำค่าของงบประมาณรายจ่ายภายใต้ระยะเวลาที่กำหนด อย่างไรก็ตาม ปฏิทินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์และนโยบายของรัฐบาลในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีในแต่ละปีงบประมาณ ทั้งนี้ หากพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีไม่มีผลบังคับใช้ได้ภายในวันที่ ๑ ตุลาคม สำนักงบประมาณก็จะออกหลักเกณฑ์การใช้งบประมาณในปีงบประมาณที่ผ่านมาไปพลางก่อน หรือหากประกาศใช้ได้ภายในวันที่ ๑ ตุลาคม ซึ่งไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ภายในช่วง ๓ - ๕ วันแรกของปีงบประมาณ เนื่องจากมีกระบวนการในการดำเนินการทางด้านระบบการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีของสำนักงบประมาณ โดยหากมีรายการที่จะต้องชำระหนี้ สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะก็จะต้องขอทำความเข้าใจกับกรมบัญชีกลางเพื่อขอใช้เงินตราองราชการ โดยในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ - พ.ศ. ๒๕๕๗ สำนักงบประมาณได้กำหนดปฏิทินงบประมาณรายจ่ายประจำปี และการประกาศใช้พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี รายละเอียดแสดงได้ตามตารางที่ ๓-๒

ตารางที่ ๓-๒ แสดงระยะเวลาในปฏิทินการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ - พ.ศ. ๒๕๕๗

ปีงบประมาณ	ปฏิทินการดำเนินการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ	วันที่ประกาศใช้พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี
2554	20 ตุลาคม 2552 - 10 กันยายน 2553	28 กันยายน 2553
2555 ^{1/}	23 สิงหาคม 2554 - 25 มกราคม 2555	8 กุมภาพันธ์ 2555
2556	15 มกราคม 2555 - 14 กันยายน 2555	27 กันยายน 2555
2557 ^{2/}	9 ตุลาคม 2555 - 9 กันยายน 2556	11 ตุลาคม 2556

หมายเหตุ : ^{1/} เกิดการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลและการเข้าบริหารประเทศทำให้ไม่สามารถประกาศได้ตามกำหนดเวลา

^{2/} เนื่องจากมีการสร้าง พรบ. งบประมาณฯ 2557 ให้ศาลรัฐธรรมนูญตีความว่าขัดรัฐธรรมนูญหรือไม่ ทำให้ไม่สามารถประกาศได้ตามกำหนดเวลา

ที่มา : ผู้วิจัยรวบรวมสรุป, ๒๕๕๘

การใช้งบประมาณในปีที่ผ่านมาไปพลางก่อน

ในปีงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ สำนักงานงบประมาณสามารถประกาศบังคับใช้พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีในราชกิจจานุเบกษาได้ทันวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๓ และ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ ตามลำดับ ในขณะที่ในปีงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๕ และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ การประกาศบังคับใช้พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีในราชกิจจานุเบกษาทั้งสองปีดังกล่าวมีความล่าช้าทำให้ไม่สามารถประกาศบังคับใช้ได้ทันในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ และ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๖ ตามลำดับ เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลในการบริหารประเทศ จึงทำให้ต้องใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณที่ผ่านมาไปพลางก่อน กล่าวคือ สำนักงานงบประมาณได้ดำเนินการออกหลักเกณฑ์เงื่อนไขและแนวทางปฏิบัติในการใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ และ พ.ศ. ๒๕๕๖ ไปพลางก่อนและขออนุมัติจากนายกรัฐมนตรีนโยบายให้หน่วยงานต่างๆ สามารถเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้ตามปกติภายใต้หลักเกณฑ์เงื่อนไขและรายการที่สามารถเบิกจ่ายตามที่กำหนดไว้ โดยงบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาลนั้นใช้หลักการเดียวกัน ซึ่งภายหลังจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีมีผลบังคับใช้แล้ว โดยจะมีผลบังคับย้อนหลังตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ของปีงบประมาณดังกล่าว สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะจะดำเนินการตรวจสอบรายการที่ได้มีการเบิกจ่ายจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณไปพลางก่อน เพื่อแจ้งให้กับกรมบัญชีกลางในการลดยอดงบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาลในปีที่ได้รับจัดสรรนั้นลงเท่าที่ได้เบิกจ่ายจริง โดยในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ - พ.ศ. ๒๕๕๗ มีการใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณไปพลางก่อน รายละเอียดปรากฏดังตารางที่ ๓-๓

ตารางที่ ๓-๓ แสดงรายละเอียดการใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณไปพลางก่อน เพื่อชำระหนี้เงินกู้ของรัฐบาลในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ - พ.ศ. ๒๕๕๗

ปีงบประมาณ	ช่วงระยะเวลาที่ใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณไปพลางก่อน	จำนวนวงเงินที่เบิกจ่ายภายใต้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณไปพลางก่อน (บาท)
2554	-ไม่มี-	-
2555	1 ตุลาคม 2554 - 7 กุมภาพันธ์ 2555	45,280,826,252.67
2556	-ไม่มี-	-
2557	1 ตุลาคม 2556 - 10 ตุลาคม 2556	844,086,017.02

ที่มา : ผู้วิจัยรวบรวมสรุป, ๒๕๕๘

การใช้เงินทดรองราชการเพื่อชำระหนี้เงินกู้ของรัฐบาล

ในช่วงระยะแรกของปีงบประมาณ การเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปี ในช่วงระยะ ๓ - ๕ วันแรกของปีงบประมาณ เป็นช่วงที่สำนักงบประมาณอยู่ระหว่างการจัดทำและบันทึกระบบการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้กับหน่วยงานต่างๆ ซึ่งหน่วยงานจะยังไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรืองบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณไปพลางก่อนได้ แต่เนื่องจากสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะมีภาระหนี้เงินกู้ของรัฐบาลที่ถึงกำหนดชำระในช่วงเวลาของการจัดทำและบันทึกระบบการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะจะดำเนินการขออนุมัติกับกรมบัญชีกลางเพื่อขอใช้เงินทดรองราชการในการชำระหนี้เงินกู้ของรัฐบาลที่ครบกำหนดชำระก่อน และเมื่องบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณสามารถเบิกจ่ายได้แล้ว สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะก็จะดำเนินการเบิกจ่ายเงินประมาณรายจ่ายเพื่อชำระหนี้ของรัฐบาลคืนเงินทดรองราชการเท่ากับจำนวนที่ได้เบิกจ่ายไว้ผ่านทางระบบ GFMS ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ - พ.ศ. ๒๕๕๗ สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะได้ดำเนินการขออนุมัติใช้เงินทดรองราชการกับกรมบัญชีกลางเป็นประจำทุกปี เนื่องจากมีภาระหนี้เงินกู้ของรัฐบาลที่ครบกำหนดในช่วงระยะเวลาของการบันทึกระบบการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีดังกล่าวเป็นประจำทุกปี โดยมีรายละเอียดการขอใช้เงินทดรองราชการเพื่อชำระหนี้เงินกู้ของรัฐบาลในแต่ละปีงบประมาณ ปรากฏดังตารางที่ ๓-๔

ตารางที่ ๓-๔ แสดงรายละเอียดการขออนุมัติใช้เงินทดรองราชการเพื่อชำระหนี้เงินกู้ของรัฐบาลในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ - พ.ศ. ๒๕๕๗

ปีงบประมาณ	หนี้เงินกู้ของรัฐบาลที่ครบกำหนด	จำนวนวงเงินทดรองราชการที่ขอเบิกจ่าย (บาท)
2554	ดอกเบี้ยของพันธบัตรรุ่น LB144A ครบกำหนด 3 ตุลาคม 2553 และหนี้เงินกู้อะยะสั้น ครบกำหนด 8 ตุลาคม 2553	83,090,286.82
2555	ดอกเบี้ยของพันธบัตรรุ่น LB144A ครบกำหนด 3 ตุลาคม 2554	106,550,000.00
2556	ดอกเบี้ยของพันธบัตรรุ่น LB144A ครบกำหนด 3 ตุลาคม 2555	121,692,400.00
2557	ดอกเบี้ยของพันธบัตรรุ่น LB144A ครบกำหนด 3 ตุลาคม 2556	111,692,400.00

ที่มา : ผู้วิจัยรวบรวมสรุป, ๒๕๕๘

การจัดทำคำขอและการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาล

ในการจัดทำคำขอของงบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาล สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะก็ดำเนินการภายใต้กรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้เช่นเดียวกัน โดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลภาระหนี้คงค้าง ความต้องการกู้เงินและการบริหารหนี้เงินกู้ทั้งนี้ในประเทศและหนี้ต่างประเทศ และทำการรวบรวมภาระหนี้ที่ได้ทำการวิเคราะห์และจัดทำดังกล่าวเพื่อจัดทำเป็นคำขอของงบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาล โดยจัดส่งให้สำนักงบประมาณเพื่อพิจารณาในรายละเอียดรวมทั้งประสานงาน ติดตาม และแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อให้คำขอของงบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาลสามารถได้รับการจัดสรรให้เป็นไปตามที่ได้จัดทำคำขอไว้สูงสุด ทั้งนี้ การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาลปรากฏว่าไม่ได้รับการจัดสรรได้ครบตามที่ขอตั้งงบประมาณไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของต้นเงินกู้ที่ครบกำหนดชำระ ซึ่งสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะจึงต้องบริหารหนี้โดยการปรับโครงสร้างหนี้ สำหรับดอกเบี้ย และค่าธรรมเนียมและค่าผูกพันเงินกู้ สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะจะดำเนินการบริหารภายใต้งบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาลที่ได้รับจัดสรรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้การชำระหนี้ที่ครบกำหนดครบถ้วน ถูกต้อง ตรงตามกำหนดเวลา เพื่อไม่ให้เกิดการผิดนัดชำระหนี้ โดยคำขอของงบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาลและงบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาลที่ได้รับจัดสรรในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ - พ.ศ. ๒๕๕๗ สามารถแสดงรายละเอียดได้ดังตารางที่ ๓-๕ ตารางที่ ๓-๕ แสดงการเปรียบเทียบคำขอของงบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาลและงบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาลที่ได้รับจัดสรรในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ - พ.ศ. ๒๕๕๗

หน่วย : ล้านบาท

รายการ		ปีงบประมาณ			
		2554	2555	2556	2557
1. คำขอของงบประมาณชำระหนี้ของรัฐบาล	ค่าต้นเงินกู้	173,398.49	1,378.49	182,107.20	264,761.16
	ค่าดอกเบี้ย	193,569.92	174,073.33	144,550.72	138,685.92
	ค่าธรรมเนียมและค่าผูกพันเงินกู้	1,232.54	558.07	975.37	498.67
	รวม	368,200.95	176,009.89	327,633.29	403,945.75
2. งบประมาณชำระหนี้ของรัฐบาลที่ได้รับจัดสรร	ค่าต้นเงินกู้	10,394.97	1,378.49	24,603.74	33,761.16
	ค่าดอกเบี้ย	177,628.98	169,073.32	123,957.46	128,072.08
	ค่าธรรมเนียมและค่าผูกพันเงินกู้	1,232.54	558.08	975.37	498.81
	รวม	189,256.49	171,009.89	149,536.57	162,332.05
3. ส่วนต่างของงบประมาณชำระหนี้ของรัฐบาลที่ไม่ได้รับการจัดสรร (2. - 1.)	ค่าต้นเงินกู้	(163,003.52)	0.00	(157,503.46)	(231,000.00)
	ค่าดอกเบี้ย	(15,940.94)	(5,000.01)	(20,593.26)	(10,613.84)
	ค่าธรรมเนียมและค่าผูกพันเงินกู้	(0.00)	0.01	0.00	0.15
	รวม	178,944.46	5,000.00	178,096.72	241,613.70

ที่มา : สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ, ๒๕๕๘

จากตารางที่ ๓-๕ จะพบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ งบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาลได้รับจัดสรรเกือบเต็มจำนวน โดยมีการปรับลดลงเพียง ๕,๐๐๐ ล้านบาทในส่วนของภาระดอกเบี้ยเงินกู้ เนื่องจากการดำเนินการจัดหางบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ ล่าช้า โดยเริ่มดำเนินการจัดหางบประมาณใกล้กับปีงบประมาณดังกล่าว ทำให้สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะทราบภาระหนี้ที่จะต้องชำระที่ใกล้เคียงกับภาระหนี้จริงมากที่สุด ซึ่งมีความแตกต่างจากปีงบประมาณอื่นๆ ที่การจัดหางบประมาณรายจ่ายประจำปีจะเริ่มดำเนินการล่วงหน้าประมาณหนึ่งปีงบประมาณ ประกอบกับในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะมีภาระหนี้ ของต้นเงินกู้ที่ครบกำหนดชำระเพียง ๑,๓๗๘.๔๙ ล้านบาท โดยเป็นภาระหนี้ที่ครบกำหนดของต้นเงินกู้ต่างประเทศ จึงได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาลในการชำระคืนต้นเงินกู้ต่างประเทศที่ครบกำหนดดังกล่าวเต็มจำนวน สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งพบว่า ค่าธรรมเนียมและค่าผูกพันเงินกู้ได้รับการจัดสรรเพิ่มขึ้น ๐.๑๕ ล้านบาท เนื่องจากการจัดหางบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ มีความล่าช้าเช่นเดียวกัน โดยจากการประสานงานอย่างใกล้ชิดระหว่างสำนักงบประมาณและสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะซึ่งได้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลของการจัดหางบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาลเพื่อให้การจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด โดยได้ประมาณการภาระหนี้ในส่วนของค่าธรรมเนียมและค่าผูกพันเงินกู้ที่คาดว่าจะชำระจริงเพิ่มสูงขึ้น สำนักงบประมาณจึงได้ปรับเพิ่มงบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาลในส่วน of ค่าธรรมเนียมและค่าผูกพันเงินกู้ดังกล่าว แต่สำหรับคำของบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาลในส่วน of ต้นเงินกู้และดอกเบี้ยที่ต้องชำระตามที่ได้ขอตั้งไว้ ยังได้รับการจัดสรรที่น้อยกว่าที่ได้จัดทำคำขอตั้งงบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาลไว้อยู่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะต้นเงินกู้ซึ่งได้รับจัดสรรในสัดส่วนที่น้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับต้นเงินกู้ที่ครบกำหนดชำระดังกล่าว

อย่างไรก็ดี การดำเนินการจัดทำคำของบชำระหนี้ของรัฐบาลย่อมมีขั้นตอน วิธีการ และความยุ่งยากซึ่งส่งผลต่อการชำระหนี้ได้ โดยมีความยุ่งยากการดำเนินการ ดังนี้

๑. ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาล จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งบางหน่วยงานไม่ส่งข้อมูล หรือส่งข้อมูลให้ล่าช้า ทำให้การจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาลอาจไม่ครบถ้วน คลาดเคลื่อน และไม่เป็นไปตามภาระที่คาดการณ์ว่าจะเกิดขึ้นจริงได้

๒. การชี้แจงข้อมูลต่อคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการวิสามัญในขั้นตอนการพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี จำเป็นต้องเตรียมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดหางบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาลอย่างชัดเจน ถูกต้อง และรัดกุม ซึ่งใช้ระยะเวลาในการเตรียมการมากพอสมควร เพื่อชี้แจงข้อมูลแก่คณะกรรมการให้มีความเข้าใจในเรื่องหนี้สาธารณะและงบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาล เนื่องจากคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ

มีพื้นฐานด้านหนี้สาธารณะที่แตกต่างกัน เพื่อให้การพิจารณางบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาลเป็นไปด้วยความราบรื่น เรียบร้อย

๓. โครงสร้างงบประมาณรายจ่ายประจำปีของประเทศโดยส่วนใหญ่เป็นงบรายจ่ายประจำกว่าร้อยละ ๗๕ - ๘๐ ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี จึงเป็นข้อจำกัดทางด้านงบประมาณรายจ่ายที่สำนักงบประมาณจำเป็นต้องจัดสรรให้กับภารกิจที่มีความสำคัญเร่งด่วนก่อน รวมทั้งในส่วนที่เป็นรายจ่ายประจำและรายจ่ายลงทุนเพื่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้งบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาลได้รับจัดสรรไม่เพียงพอโดยเฉพาะในส่วนของต้นเงินกู้ที่ครบกำหนดชำระในแต่ละปี ซึ่งสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะจึงต้องดำเนินการปรับโครงสร้างหนี้ และท้ายสุดก็จะส่งผลทำให้เกิดเป็นภาระดอกเบี้ยที่ต้องชำระของรัฐบาลในอนาคต

๔. การพัฒนาเครื่องมือและผลิตภัณฑ์ตราสารหนี้สำหรับใช้ในการบริหารจัดการการกู้เงินของรัฐบาลมีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลาซึ่งเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำงบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาลอาจยังไม่มีความเข้าใจในเครื่องมือและผลิตภัณฑ์ดังกล่าว ซึ่งจำเป็นต้องใช้ในการประมาณการภาระหนี้ที่จะเกิดขึ้นและต้องดำเนินการชำระหนี้ที่ครบกำหนดภายใต้ตราสารหนี้ดังกล่าว ดังนั้น หากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่มีความรู้ ความเข้าใจในเครื่องมือดังกล่าวอย่างถ่องแท้ อาจทำให้การประมาณเพื่อจัดทำค่าของบชำระหนี้ของรัฐบาลไม่ถูกต้อง เกิดความคลาดเคลื่อน และส่งผลให้การบริหารจัดการหนี้ไม่มีประสิทธิภาพได้

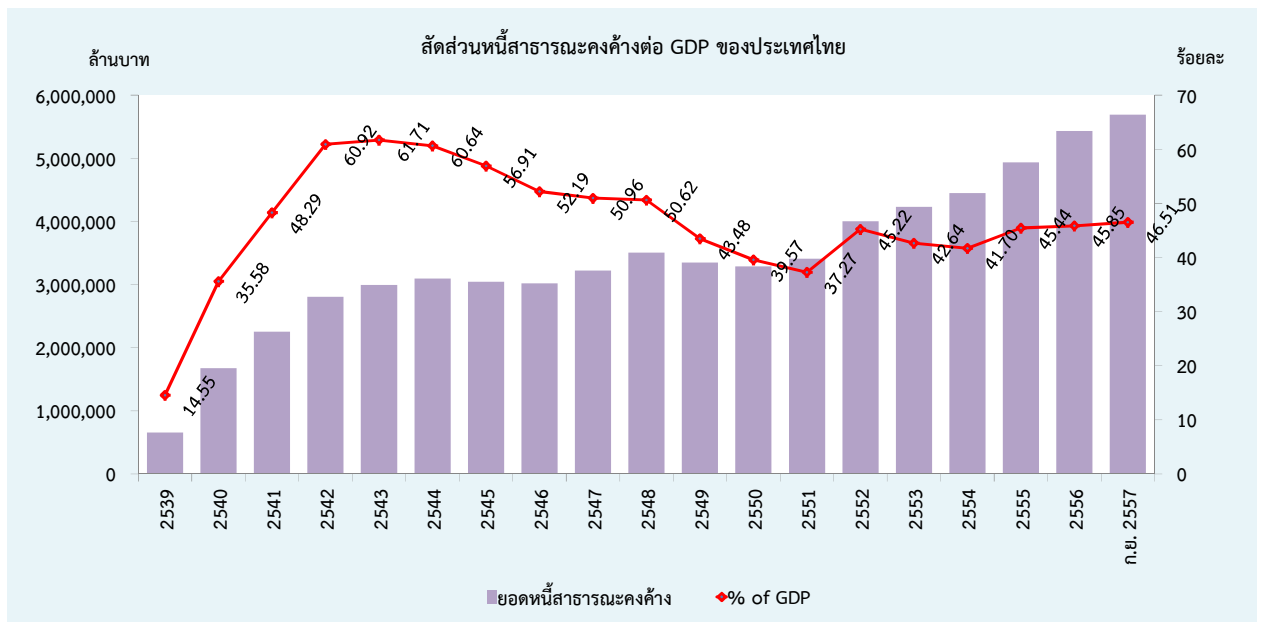
๕. ความไม่แน่นอนในการดำเนินนโยบายของรัฐบาลสำหรับโครงการภายใต้กฎหมายพิเศษต่างๆ เช่น โครงการภายใต้พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อการวางระบบบริหารจัดการน้ำและสร้างอนาคตประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๕ หรือโครงการภายใต้พระราชกำหนดกองทุนส่งเสริมการประกันภัยพิบัติ พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นต้น ซึ่งไม่มีความแน่นอนของโครงการในการกู้เงินหรือการเบิกจ่ายเงินกู้ ทำให้การประมาณการเพื่อการจัดทำค่าของบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาลเกิดความคลาดเคลื่อน รวมทั้งการบริหารงบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาลไม่สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดได้

๖. การวิเคราะห์แนวโน้มภาวะเศรษฐกิจ อัตราดอกเบี้ย และอัตราแลกเปลี่ยนเพื่อจัดทำค่าของบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาลในแต่ละปีนั้น จำเป็นต้องรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลในมิติต่างๆ ภายใต้สถานการณ์ที่ต้องคาดการณ์ให้ใกล้เคียงกับสถานการณ์ในปีที่ขอตั้งงบประมาณนั้นๆ โดยเป็นการจัดทำล่วงหน้าหนึ่งปีงบประมาณ ดังนั้น การดำเนินการจึงต้องรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์แนวโน้มภาวะเศรษฐกิจ อัตราดอกเบี้ย และอัตราแลกเปลี่ยนอย่างรอบคอบ อย่างไรก็ตาม เป็นเรื่องที่ยากในการพิจารณาหาข้อสมมติฐานที่ใกล้เคียงมากที่สุดกับภาระหนี้ที่ต้องชำระจริงภายใต้ระยะเวลาที่ต้องจัดทำล่วงหน้าถึงหนึ่งปีงบประมาณ ซึ่งสถานการณ์ต่างๆ มีเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาย่อมมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นได้

๒. การจัดสรรงบประมาณของรัฐบาล

ในช่วง ๖ ปีที่ผ่านมาหนี้สาธารณะคงค้างต่อ GDP มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจาก รัฐบาลที่ผ่านมาได้ดำเนินนโยบายภายใต้กฎหมายพิเศษเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศ รวมทั้ง การดำเนินโครงการเพื่อช่วยเหลือด้านการเกษตรอย่างต่อเนื่อง โดยผ่านการกู้เงินในระบบงบประมาณ และการกู้เงินภายใต้กฎหมายพิเศษซึ่งเป็นลักษณะของการกู้เงินนอกระบบงบประมาณ (Off - Budget) ส่งผลให้ยอดหนี้สาธารณะของประเทศขยายตัวจาก ๓.๔๑ ล้านล้านบาทในปี ๒๕๕๑ เป็น ๕.๖๙ ล้านล้านบาทในปัจจุบัน (ณ สิ้นเดือนกันยายน ๒๕๕๗) โดยคิดเป็นสัดส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP จากร้อยละ ๓๗.๒๗ เป็นร้อยละ ๔๖.๕๑ หรือเพิ่มสูงขึ้นถึงร้อยละ ๖๕.๖๙ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๑ ทั้งนี้ รายละเอียดภาพรวมของยอดหนี้สาธารณะและหนี้สาธารณะคงค้างต่อ GDP แสดงได้ตามแผนภาพที่ ๓-๔ ซึ่งการบริหารหนี้สาธารณะที่เกิดขึ้นดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพและเกิดความยั่งยืนได้ จึงจำเป็นต้องรักษาเสถียรภาพและความสมดุลระหว่างการก่อหนี้ใหม่ให้เกิดความคุ้มค่าและบริหาร หนี้คงค้างให้มีประสิทธิภาพ ควบคู่ไปกับการชำระหนี้อย่างมีประสิทธิภาพ

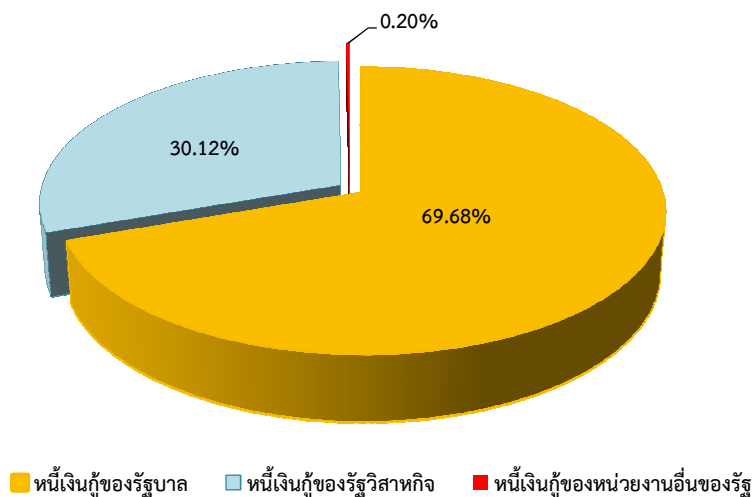
แผนภาพที่ ๓-๔ แสดงสัดส่วนหนี้สาธารณะคงค้างต่อ GDP ของประเทศไทย

ที่มา : สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ, ๒๕๕๗

จากหนี้สาธารณะจำนวนมากดังกล่าว พบว่า หนี้สาธารณะคงค้างของประเทศกว่าร้อยละ ๗๐ เป็นหนี้เงินกู้ของรัฐบาล ซึ่งกระทรวงการคลังโดยสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะจะต้องดำเนินการ บริหารหนี้และดำเนินการชำระหนี้ของรัฐบาลดังกล่าว โดยสัดส่วนหนี้สาธารณะคงค้างของประเทศไทย แยกตามองค์ประกอบของหนี้สาธารณะ แสดงได้ตามแผนภาพที่ ๓-๕

แผนภาพที่ ๓-๕ แสดงสัดส่วนหนี้สาธารณะคงค้างของประเทศไทย แยกตามองค์ประกอบของหนี้สาธารณะ

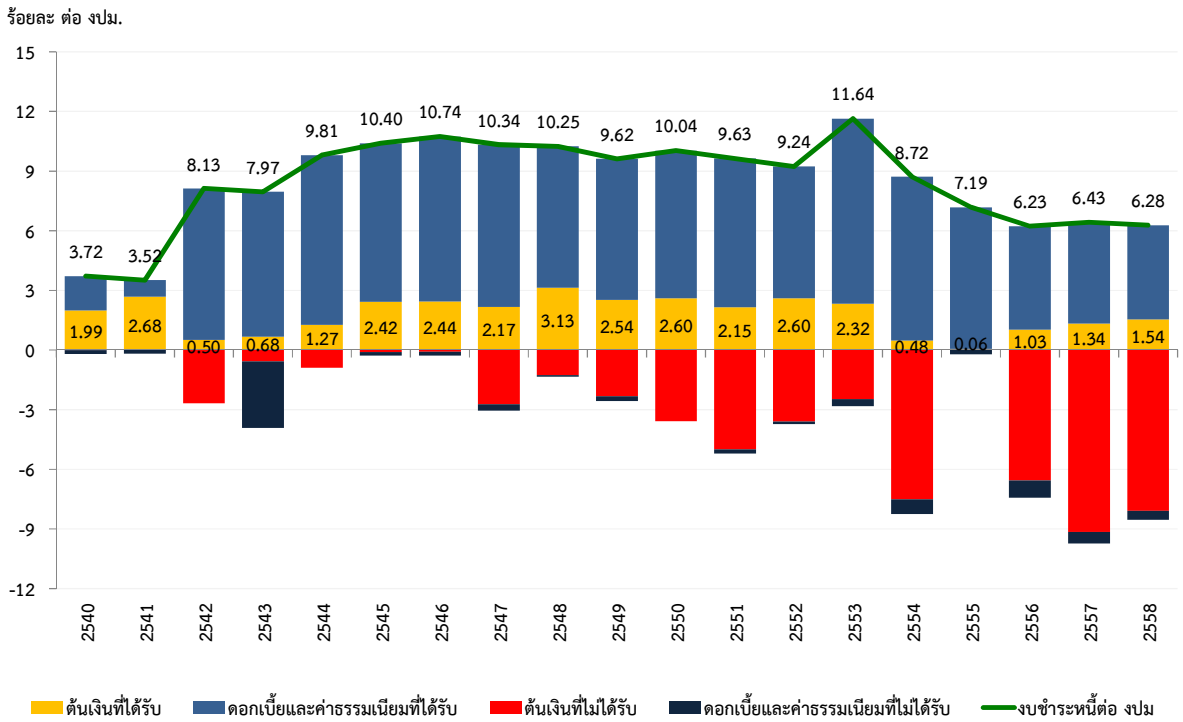

ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๗

ที่มา : สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ, ๒๕๕๗

ทั้งนี้ แหล่งเงินที่นำมาชำระหนี้ของรัฐบาลมาจากการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพียงอย่างเดียว สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะต้องดำเนินการขอรับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาลที่เกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้เงินกู้ของรัฐบาลนั้น กลับมีข้อจำกัดทางด้านโครงสร้างของงบประมาณที่มีสัดส่วนรายจ่ายในส่วนของงบประจำเป็นจำนวนมาก จึงต้องจัดสรรงบประมาณรายจ่ายจากส่วนอื่นๆ เพื่อไม่ให้เป็นการเบียดบังงบประมาณรายจ่ายเพื่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะงบประมาณรายจ่ายเพื่อลงทุน ทำให้ในแต่ละปีงบประมาณสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะจะได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาลไม่เต็มวงเงินตามภาระหนี้จริงที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะในส่วนของต้นเงินกู้ที่ครบกำหนดที่ไม่ได้รับการจัดสรรในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น ดังแสดงได้ตามแผนภาพที่ ๓-๖

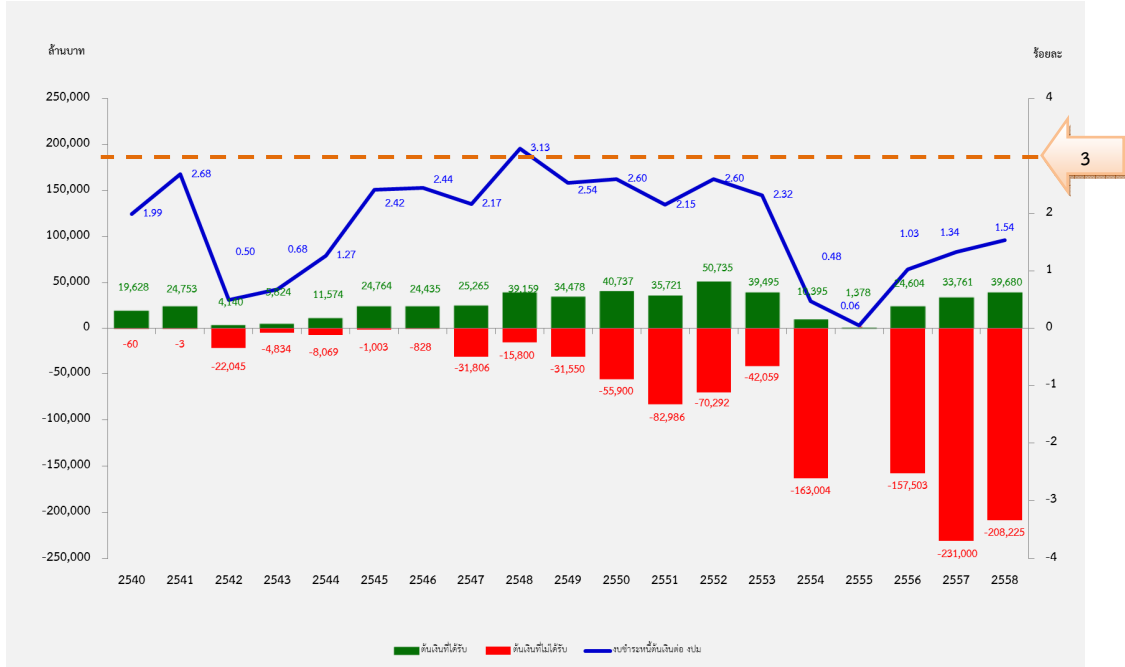
แผนภาพที่ ๓-๖ แสดงสัดส่วนงบประมาณของรัฐบาลที่ได้รับจัดสรรเปรียบเทียบกับงบประมาณรายจ่ายประจำปี (ไม่รวมรัฐวิสาหกิจที่รัฐบาลรับภาระ)

ที่มา : สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ, ๒๕๕๘

จากแผนภาพที่ ๓-๖ ดังกล่าว พบว่า งบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาลที่ได้รับจัดสรรจะได้ไม่เต็มวงเงินตามภาระหนี้จริงที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะในส่วนของเงินกู้ที่ครบกำหนดชำระจะได้รับการจัดสรรในส่วนที่น้อยเมื่อเปรียบเทียบกับงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือเงินที่ครบกำหนดชำระในแต่ละปี แต่ในส่วนของดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมจะได้รับการจัดสรรเกือบเต็มจำนวนเมื่อเปรียบเทียบกับภาระที่เกิดขึ้นจริง ดังนั้น ภายใต้งบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาลที่ได้รับจัดสรรอย่างจำกัด สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะจึงต้องดำเนินการบริหารงบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาลที่ได้รับจัดสรรให้เกิดประสิทธิภาพและประโยชน์สูงสุด เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้และความน่าเชื่อถือของประเทศ และทำให้การชำระหนี้ของรัฐบาลเป็นไปอย่างมีเสถียรภาพสูงสุด

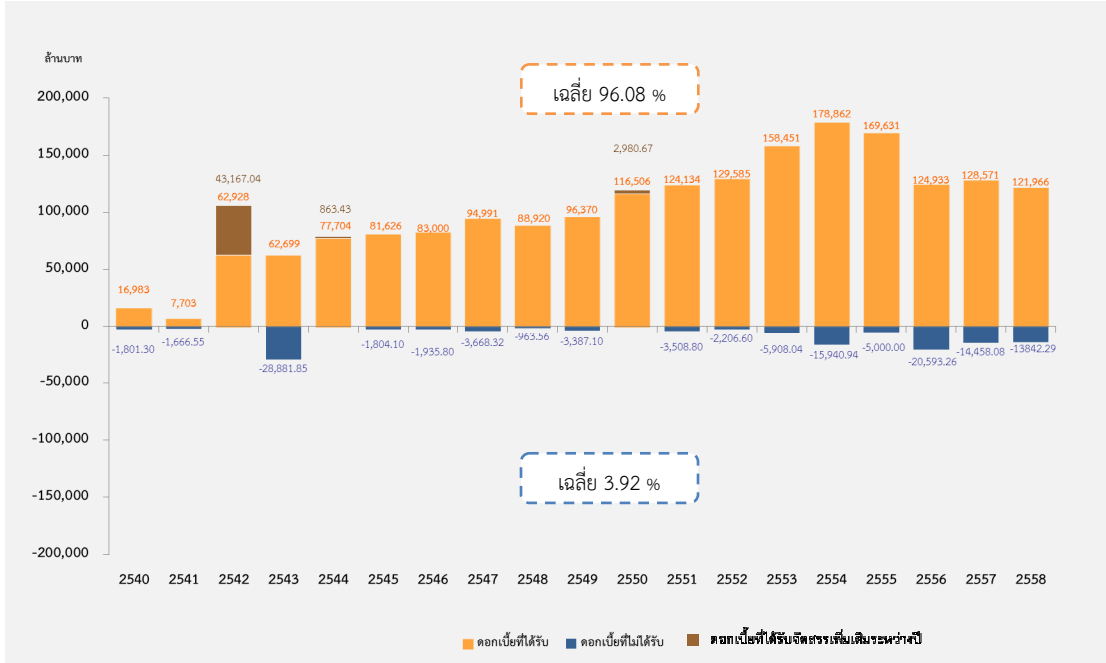
แผนภาพที่ ๓-๗ แสดงข้อมูลการจัดสรรงบประมาณหนี้ในส่วนของเงินต้นที่รัฐบาลได้รับจัดสรรระหว่างปี ๒๕๔๐-๒๕๕๘ (ไม่รวมรัฐวิสาหกิจที่รัฐบาลรับภาระ)

ที่มา : สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ, ๒๕๕๘

จากแผนภาพที่ ๓-๗ แสดงการเปรียบเทียบงบประมาณชำระหนี้เงินต้นของรัฐบาลที่ได้รับจัดสรรและไม่ได้จัดสรรต่อประมาณรายจ่ายประจำปี ระหว่างปีงบประมาณ ๒๕๔๐ - ๒๕๕๘ จะพบว่า สัดส่วนเงินที่ได้รับจัดสรรในแต่ละปีโดยเฉลี่ยร้อยละ ๑.๖๘ ต่อประมาณรายจ่าย ขณะที่สัดส่วนเงินที่ไม่ได้รับจัดสรรในแต่ละปีโดยเฉลี่ยร้อยละ ๓.๘๕ ต่อประมาณรายจ่าย สะท้อนให้เห็นถึงภาระหนี้ที่รัฐบาลต้องรับภาระสะสมมากขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากภาระต้นเงินมีการชำระคืนน้อย ทำให้รัฐบาลต้องปรับโครงสร้างหนี้เงินต้นที่ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณไปเรื่อยๆ เท่ากับเป็นการผลักภาระหนี้ไปไว้ในอนาคต โดยที่หนี้เก่าไม่ได้ลดลง หนี้ใหม่ก็เพิ่มขึ้น หากเป็นเช่นนี้ต่อไปอาจส่งผลให้ยอดหนี้สาธารณะคงค้างเกินกรอบความยั่งยืนทางการคลังที่กำหนดไว้ ส่วนในปีงบประมาณ ๒๕๕๕ เนื่องจาก สบ. พิจารณาแล้วเห็นว่าหนี้เงินกู้เพื่อช่วยเหลือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาสถาบันการเงิน (Financial Institution Development Fund : FIDF) จะครบกำหนดเป็นจำนวนมาก สบ. จึงได้ดำเนินการปรับโครงสร้างหนี้ก่อนครบกำหนด เพื่อกระจายหนี้ที่จะครบกำหนดในปีงบประมาณ ๒๕๕๕ ออกไปในอนาคต ซึ่งเป็นผลให้หนี้ที่จะครบกำหนดในปีงบประมาณ ๒๕๕๕ เหลือเพียงหนี้ต่างประเทศที่ได้รับการจัดสรร เนื่องจากการปรับโครงสร้างหนี้ต่างประเทศมีความยุ่งยากและต้องมีการเจรจากับแหล่งเงินกู้หากจะดำเนินการปรับโครงสร้างหนี้

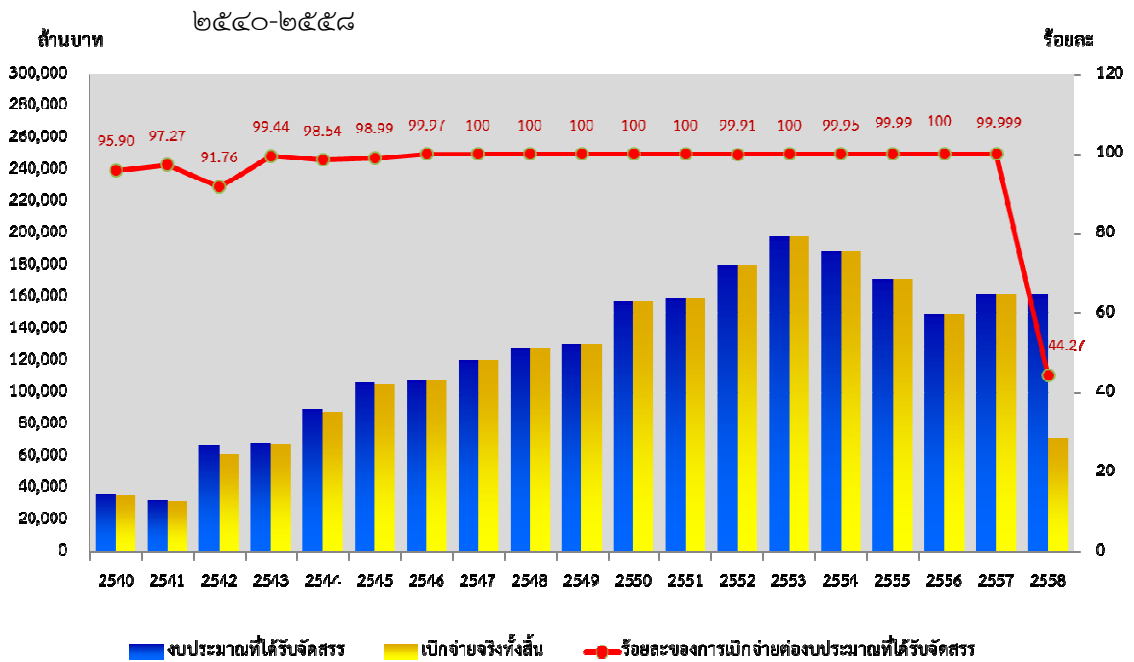
แผนภาพที่ ๓-๘ แสดงการจัดสรรงบประมาณในส่วนของดอกเบ็ญที่ได้รับจัดสรรระหว่างปี ๒๕๔๐-๒๕๕๘ (ไม่รวมรัฐวิสาหกิจที่รัฐบาลรับภาระ)

ที่มา : สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ, ๒๕๕๘

จากแผนภาพที่ ๓-๘ แสดงการเปรียบเทียบงบประมาณชำระหนี้ดอกเบ็ญของรัฐบาลที่ได้รับจัดสรรและไม่ได้จัดสรร ระหว่างปี ๔๐ - ๕๘ จะพบว่า งบประมาณชำระหนี้ดอกเบ็ญที่ได้รับจัดสรรในแต่ละปี เฉลี่ยร้อยละ ๙๖.๐๘ ต่อค่าของชำระหนี้ดอกเบ็ญ โดยส่วนต่างจะเกิดจากการที่ใช้ฐานการคำนวณอัตราแลกเปลี่ยนและอัตราดอกเบี้ยต่างกัน แต่ สบง. ก็ยังสามารถบริหารจัดการได้ โดยจะสังเกตได้ว่าการจัดสรรงบประมาณชำระหนี้ดอกเบ็ญให้เกือบเต็มจำนวน เนื่องจากรัฐบาลมีภาระดอกเบ็ญที่ต้องชำระให้ครบถ้วน ถูกต้อง ตรงตามกำหนดเงื่อนไขสัญญาทุกงวด โดยไม่สามารถผัดผ่อนชำระดอกเบ็ญได้ แต่เมื่อพิจารณาแนวโน้มของดอกเบ็ญจะพบว่าเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี เนื่องจากมียอดหนี้สาธารณะคงค้างสะสมเพิ่มมากขึ้นอันเป็นผลจากการที่รัฐบาลมีการก่อหนี้เพิ่มขึ้นทุกปีตามนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจ ของประเทศ และการปรับโครงสร้างหนี้ที่เพิ่มมากขึ้น อันเนื่องมาจากรับจัดสรรต้นเงินกู้ที่ไม่เหมาะสมและเพียงพอ

แผนภาพที่ ๓-๙ แสดงงบชำระหนี้ที่ได้รับจัดสรรเปรียบเทียบกับที่ได้ชำระจริง ระหว่างปีงบประมาณ ๒๕๕๐-๒๕๕๘

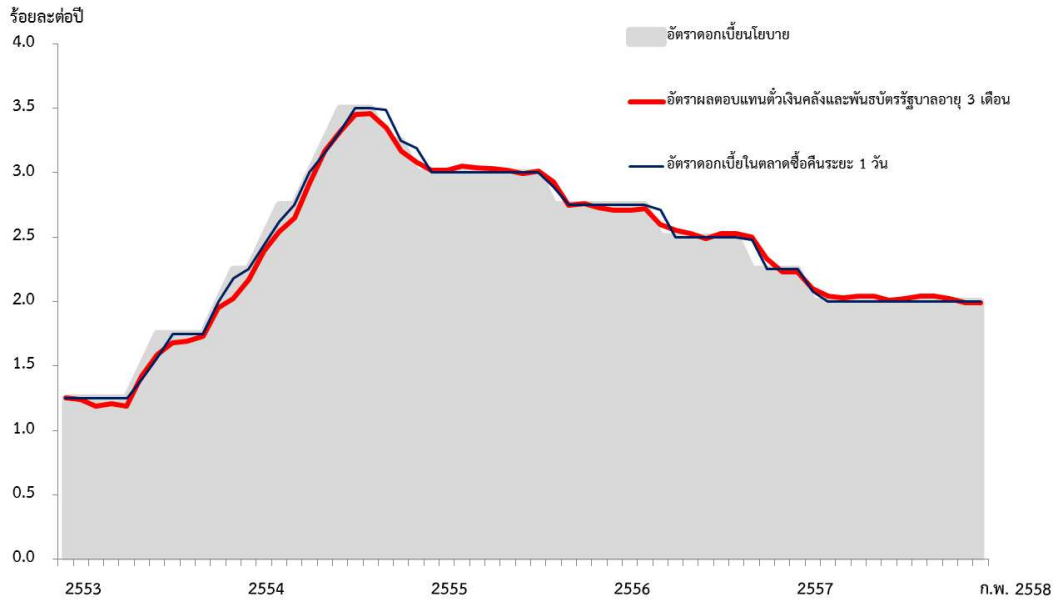
ที่มา : สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ, ๒๕๕๘

จากแผนภาพที่ ๓-๙ แสดงงบชำระหนี้ที่ได้รับจัดสรรเปรียบเทียบกับที่ได้ชำระจริง ระหว่างปีงบประมาณ ๒๕๕๐-๒๕๕๘ จะพบว่า สบ. สามารถบริหารงบชำระหนี้เพื่อลดยอดหนี้สาธารณะคงค้างตามที่ได้รับจัดสรรอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ยอดหนี้สาธารณะคงค้างลดลงเท่ากับงบชำระหนี้ที่ได้รับจัดสรรในแต่ละปีงบประมาณ แต่ก็ยังไม่เพียงพอที่จะทำให้หนี้สาธารณะคงค้างลดลงอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากภาระหนี้ที่ครบกำหนดที่แท้จริงนั้นมีจำนวนมากกว่างบชำระหนี้ที่ได้รับจัดสรรมาก ทำให้ สบ. ต้องดำเนินการปรับโครงสร้างหนี้ ในส่วนที่ไม่ได้รับจัดสรร ซึ่งเป็นการเพิ่มภาระหนี้ของรัฐบาลในอนาคต

ปัญหาของการดำเนินงาน

๑. ในแต่ละปี สบ. ได้รับงบประมาณเพื่อชำระหนี้ต้นเงินกู้ไม่เหมาะสมและเพียงพอ ทำให้ต้องปรับโครงสร้างหนี้ที่ไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณไปเรื่อยๆ เป็นจำนวนมาก และส่งผลกระทบต่อกรอบความยั่งยืนทางการคลัง
๒. การก่อหนี้ภายใต้กฎหมายพิเศษเป็นเรื่องที่คาดการณ์ยากทำให้หนี้สาธารณะเพิ่มมากขึ้นโดยเป็นไปตามนโยบายรัฐบาลและไม่สามารถควบคุมได้
๓. การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยในตลาดส่งผลกระทบต่อต้นทุนในการปรับโครงสร้างหนี้ ตามแผนภาพที่ ๓-๑๐

แผนภาพที่ ๓-๑๐ แสดงอัตราดอกเบี้ยระยะสั้นในตลาดการเงิน

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๘

จากแผนภาพที่ ๓-๑๐ แสดงอัตราดอกเบี้ยระยะสั้นในตลาดการเงิน จะพบว่าในอดีตอัตราดอกเบี้ยมีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่เพิ่มขึ้น แต่ในปัจจุบันอัตราดอกเบี้ยมีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ลดลงอันเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน ทำให้คณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) ต้องพิจารณาปรับลดการกำหนดอัตราดอกเบี้ยนโยบายลง โดยทั่วไปอัตราดอกเบี้ยนโยบายจะเป็นพื้นฐานที่ใช้กำหนดทิศทางอัตราดอกเบี้ยทั้งหมดในประเทศ ไม่ว่าจะเพิ่มขึ้นหรือลดลงก็จะส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยในท้องตลาดทั้งดอกเบี้ยเงินกู้และดอกเบี้ยเงินฝากปรับตัวตามไปด้วย

สรุป

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรมีการกำหนดสัดส่วนงบประมาณชำระหนี้ต้นเงินกู้ของรัฐบาลที่จะก่อให้เกิดความมีเสถียรภาพในการบริหารการชำระหนี้ โดย ผู้วิจัยได้พิจารณาถึงสัดส่วนงบประมาณชำระหนี้ต้นเงินกู้ของรัฐบาลที่ร้อยละ ๓ ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งสอดคล้องกับสัดส่วนการจัดสรรงบประมาณชำระหนี้ต้นเงินกู้ที่สำนักงานงบประมาณสามารถจัดสรรให้ได้ และ ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นสัดส่วนที่เหมาะสมและกระทบต่อภาพรวมการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีไม่มาก แต่ด้วยปัจจัยภายนอกหลายอย่างที่เกิดขึ้น เช่น รายจ่ายประจำ รายจ่ายลงทุน นโยบายของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนต่างๆ เช่น ปัญหาอุทกภัย ภัยแล้ง นโยบายการแก้ไขราคาสินค้าเกษตรที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี ปัจจัยแวดล้อมต่างๆ เหล่านี้ทำให้ความหวังที่ สบง. จะได้รับจัดสรรงบประมาณเพื่อการชำระหนี้ แม้จะรวมภาระหนี้ของรัฐวิสาหกิจเข้าไปแล้วก็ตาม การคาดหวังให้ได้รับจัดสรรถึงร้อยละ ๓ ก็ยังเป็นไปได้ยาก ทำให้ สบง. ต้องบริหารจัดการหนี้ดังกล่าวโดยเน้นการปรับโครงสร้างหนี้ และการพัฒนาตลาดตราสารหนี้เป็นหลัก อย่างไรก็ตามการดำเนินการดังกล่าวไม่สามารถทำให้ภาระหนี้ที่เพิ่มขึ้นลดลงได้ เป็นเพียงการขยายระยะเวลาและบริหารรูปแบบของหนี้ที่เกิดขึ้นไม่ให้เกิดการกระจุกตัว และลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และหากรัฐบาลมีนโยบายในการก่อหนี้เพิ่มมากขึ้นไม่ว่าจะเป็นการก่อหนี้เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ หรือการก่อหนี้เพื่อแก้ไขปัญหาเร่งด่วนต่างๆ โดยยังคงใช้วิธีบริหารหนี้โดยเน้นแนวทางดังกล่าวย่อมไม่เป็นผลดีต่อประเทศในระยะยาวทั้งสิ้น ทั้งนี้การหาแหล่งเงินเพื่อมาชำระหนี้หรือลดยอดหนี้คงค้างที่เพิ่มขึ้นนั้น ในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันเป็นไปได้ยาก ดังนั้น การหาแนวทางหรือทางเลือกอื่นๆ เพื่อมาสนับสนุนการบริหารจัดการหนี้ด้วยการลดภาระยอดหนี้ จึงเป็นทางเลือกหนึ่งซึ่งเริ่มมีความสำคัญมากขึ้นทุกขณะ ผู้วิจัยได้เห็นถึงความสำคัญดังกล่าว จึงมีแนวคิดที่จะนำแหล่งเงินของรัฐที่คาดว่าจะสามารถนำมาใช้เพื่อการชำระหนี้จากส่วนต่างๆ ที่เหลือจ่ายในแต่ละปี เพื่อสร้างเป็นทางเลือกในการนำเงินดังกล่าวมาบริหารเพื่อชำระหนี้ได้ต่อไป

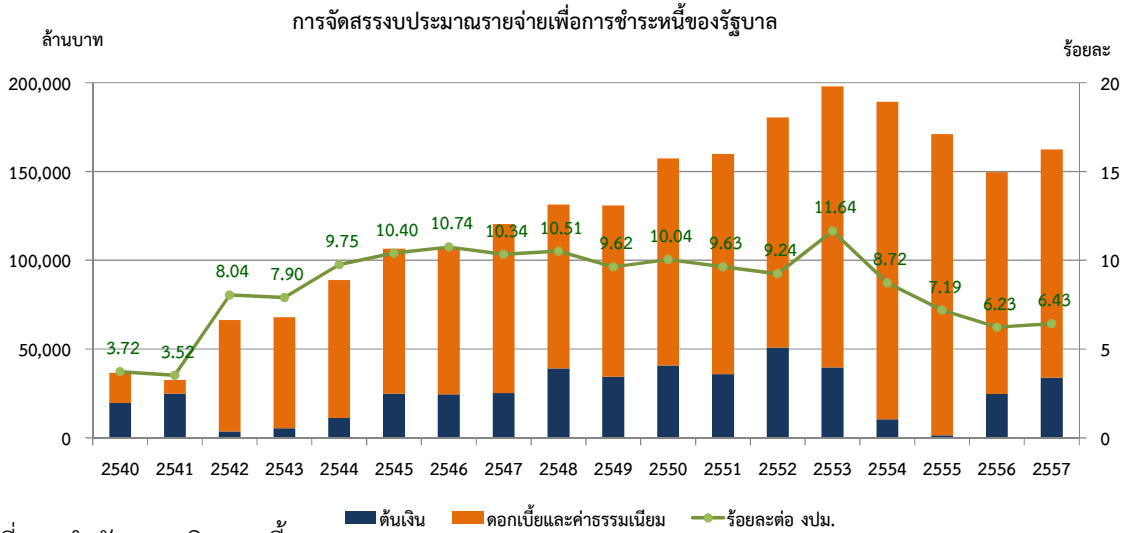
บทที่ ๔

แนวทางการบริหารการชำระหนี้ของรัฐบาล เพื่อลดยอดหนี้สาธารณะคงค้างของรัฐบาล

กระบวนการในการกำหนดแนวทางการชำระหนี้ของรัฐบาลเพื่อลดยอดหนี้ สาธารณะคงค้างของรัฐบาล

ตามที่ได้ผู้วิจัยได้เสนอกรอบการชำระหนี้ของประเทศญี่ปุ่น ที่สามารถลดยอดหนี้สาธารณะคงค้างในแต่ละปี รวมทั้งได้เสนอกรอบความยั่งยืนทางการคลังของไทยไปแล้วในบทที่ ๒ และองค์ประกอบอื่น ๆ ที่จะมีผลต่อการกำหนดแนวทางเพื่อลดยอดหนี้สาธารณะคงค้างของรัฐบาล จึงเป็นที่มาของกระบวนการในการกำกับดูแลการบริหารจัดการหนี้สาธารณะ ประกอบด้วยการวางแผน กำกับ และดำเนินการก่อนหน้า ค่าประกัน และปรับโครงสร้างหนี้ รวมถึงการชำระหนี้ของรัฐบาลให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อลดยอดหนี้สาธารณะคงค้างของรัฐบาล ซึ่งกระบวนการดังกล่าวเป็นกลไกหลักสำคัญในการรักษากรอบวินัยทางการคลัง เสริมสร้างความยั่งยืนทางการคลังและการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน โดยมีจุดมุ่งหมายในการดำเนินการบริหารจัดการงบชำระหนี้ของรัฐบาลที่ได้รับจัดสรรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด ซึ่งการจัดสรรงบประมาณชำระหนี้ของรัฐบาลที่ผ่านมาส่วนใหญ่จะเป็นการชำระดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม ดังเห็นได้จากแผนภาพแสดงการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาลในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๐ - พ.ศ. ๒๕๕๗ กว่าร้อยละ ๘๐ ของงบชำระหนี้ของรัฐบาลที่ได้รับ เป็นการจัดสรรเพื่อชำระดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมผูกพันเงินกู้ที่เกิดขึ้น ส่วนที่เหลือเป็นการจัดสรรเพื่อชำระคืนต้นเงินที่ครบกำหนด ทำให้การลดยอดหนี้สาธารณะคงค้างในแต่ละปีมีจำนวนไม่มากเนื่องจากต้นเงินกู้ที่ไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณเพื่อชำระคืนสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ (สบน.) จะดำเนินการปรับโครงสร้างหนี้ กลายเป็นภาระต่องบประมาณในปีต่อ ๆ ไป

แผนภาพที่ ๔-๑ แสดงการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาล ระหว่าง
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๐ - พ.ศ. ๒๕๕๗

ที่มา: สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ, ๒๕๕๗

รูปแบบและทางเลือกในการชำระหนี้

๑. ทางเลือกที่ ๑ พิจารณาขอใช้เงินเหลือจ่ายจากการใช้งบประมาณรายจ่ายของส่วนราชการต่าง ๆ เมื่อสิ้นปีงบประมาณมาสมทบกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรรเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาล

สาเหตุที่เลือกพิจารณาแนวคิดดังกล่าว : จากการติดตามข้อมูลการเร่งรัดเบิกจ่ายงบประมาณของรัฐบาลในแต่ละปี พบว่ามีเงินคงค้างในแต่ละปีที่หน่วยงานราชการไม่ได้ดำเนินการหรือไม่สามารถดำเนินโครงการ หรือดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างให้แล้วเสร็จได้ทันในปีงบประมาณรวมถึงการยกเลิกการดำเนินการ ซึ่งโดยปกติกรม กระทรวงต่างๆ จะขอเปลี่ยนแปลงเงินดังกล่าวเพื่อนำมาไป ในกิจกรรมอื่น แต่ก็จะมีบางส่วนที่ไม่สามารถขอเปลี่ยนแปลงได้ทันด้วยสาเหตุต่าง ๆ เช่น โครงการที่ถูกยกเลิกในช่วงปลายปีงบประมาณ หรือเงินงบประมาณบางส่วนที่ไม่สามารถกันไว้ได้ เช่น ค่าสาธารณูปโภคที่เหลือจ่าย เป็นต้น ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงงบประมาณที่เหลือจ่ายจากที่ได้รับจัดสรรของหน่วยงานต่างๆ เมื่อสิ้นปีงบประมาณ เงินส่วนดังกล่าวจะถูกพับเข้าคลัง ซึ่งไม่เป็นการใช้เงินงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับเงินดังกล่าวมีจำนวนค่อนข้างมาก และไม่มีภาระผูกพันใดๆ รวมทั้งเป็นเงินที่จะเกิดขึ้นได้ทุกปีงบประมาณ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าเงินดังกล่าวน่าจะสามารถนำมาลดยอดหนี้ในแต่ละปีได้ โดยจะเห็นได้จากข้อมูลเงินเหลือจ่ายของหน่วยงานราชการ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ในระหว่างปี ๒๕๔๘-๒๕๕๖ สรุปได้ ดังนี้

ตารางที่ ๔-๑ แสดงงบประมาณเหลือจ่ายของหน่วยงานราชการต่างๆ ระหว่างปี ๒๕๔๘-๒๕๕๖

หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	งบประมาณ	งบประมาณ กันเหลือมปี	ผูกพันสัญญาแล้ว และอยู่ระหว่าง ดำเนินการ	งบประมาณที่เหลือ จ่ายจากหน่วยงาน ต่างๆ
๒๕๔๘	๑,๒๕๐,๐๐๐	๑๐๘	๑๐๘	๐
๒๕๔๙	๑,๓๖๐,๐๐๐	๕๒๒	๕๒๒	๐
๒๕๕๐	๑,๕๖๖,๒๐๐	๓๗๒	๒๓๙	๑๓๓
๒๕๕๑	๑,๖๖๐,๐๐๐	๗๑๘	๕๑๘	๒๐๐
๒๕๕๒	๑,๙๕๑,๗๐๐	๔,๕๔๔	๑,๖๘๕	๒,๘๕๙
๒๕๕๓	๑,๗๐๐,๐๐๐	๕,๒๑๗	๔,๕๗๑	๖๔๖
๒๕๕๔	๒,๑๖๙,๙๖๗	๑๘,๐๕๗	๑๒,๐๒๕	๖,๐๓๒
๒๕๕๕	๒,๓๘๐,๐๐๐	๓๖,๘๐๕	๒๗,๕๓๘	๙,๒๖๗
๒๕๕๖	๒,๔๐๐,๐๐๐	๒๓๕,๙๙๗	๒๐๙,๑๖๔	๒๖,๘๓๓
รวม		๓๐๒,๓๔๐	๒๕๖,๓๗๐	๔๕,๙๗๐

ที่มา : สำนักงบประมาณ, ๒๕๕๗

เมื่อพิจารณาข้อมูลจากตารางที่ ๔-๑ ซึ่งแสดงงบประมาณเหลือจ่ายของหน่วยงานราชการต่างๆ ระหว่างปี ๒๕๔๘-๒๕๕๖ แล้วจะพบว่า มีเงินที่เหลือจ่ายที่ไม่มีการผูกพันสัญญาจากหน่วยงานราชการสะสมทั้งหมดรวมกันเป็นจำนวนถึง ๔๕,๙๗๐ ล้านบาท โดยคิดเป็นร้อยละ ๑.๘๒ ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๕๗ (๒.๕๒๕ ล้านล้านบาท) ดังนั้น หากมีการตกลงว่ารัฐบาลสามารถดึงเงินจำนวนดังกล่าวมาเพื่อช่วยสมทบจ่ายชำระหนี้ นอกเหนือจากงบประมาณชำระหนี้ต้นเงินกู้ที่ สบร. ได้รับเพื่อใช้ในการชำระหนี้ต้นเงินกู้ที่จะครบกำหนดในปีงบประมาณถัดไปได้ จะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมากในการบริหารการชำระหนี้ โดยจะสามารถลดยอดหนี้คงค้างในปีถัดไปได้เป็นจำนวนมาก และหากดำเนินตามนโยบายเช่นนี้ติดต่อกันจะสามารถลดยอดหนี้คงค้างในอนาคตได้อย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากงบประมาณเหลือจ่ายนั้นจะเกิดขึ้นทุกปีตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานราชการและความสำเร็จของการดำเนินงานของหน่วยงานราชการนั้น ๆ

ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของทางเลือกที่ ๑

อย่างไรก็ดี วิธีการดังกล่าวสามารถทำได้โดยการปรับปรุงกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ปรับปรุงพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณจากเดิมที่ให้การชำระหนี้ของรัฐบาลของ สบง. จะชำระจากงบประมาณรายจ่ายที่ได้รับจัดสรรเท่านั้น โดยปรับปรุงให้สามารถชำระได้จากแหล่งอื่นนอกเหนือจากงบประมาณรายจ่ายที่ได้รับจัดสรร และปรับปรุงพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณให้รัฐบาลสามารถนำเงินที่พับส่งคืนคลังมาใช้ในการชำระหนี้ต้นเงินกู้ได้ โดยให้กรมบัญชีกลางหรือสำนักงานงบประมาณสามารถดึงเงินที่เหลือจ่ายดังกล่าวนำมาเปลี่ยนแปลงหมวดรายการ รวมทั้งปรับปรุงพระราชบัญญัติเงินคงคลังเมื่อสิ้นปีงบประมาณ เพื่อให้สามารถนำงบประมาณเหลือจ่ายดังกล่าวไปช่วยชำระหนี้ต้นเงินกู้ของรัฐบาลได้ต่อไป

สรุปข้อดี

๑. สามารถลดยอดหนี้คงค้างในปีถัดไปได้เป็นจำนวนมาก
๒. เป็นการใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปข้อเสีย

๑. ต้องมีการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการพิจารณาเป็นเวลานาน

๒. ทางเลือกที่ ๒ พิจารณาขอจัดสรรเงินภาษีที่เก็บได้จากยาสูบ สุรา ต่างๆ มาสมทบกับ งบประมาณที่ได้รับจัดสรรเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาล

สาเหตุที่พิจารณาแนวคิดดังกล่าว : เนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่ารายได้ของรัฐบาลที่สำคัญส่วนหนึ่งมาจากรายได้จากภาษีสรรพสามิต ซึ่งประกอบด้วยส่วนต่างๆ มากมาย แต่ส่วนที่ผู้ขอรับการประเมินเห็นว่าควรนำมาพิจารณาคือ รายได้จากภาษีสรรพสามิตอันเนื่องมาจาก ยาสูบ สุรา และเบียร์ ซึ่งเป็นส่วนที่มีผลกระทบทางสังคม และเป็นส่วนที่ควรนำกลับมาใช้เพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมในภาพรวม ประกอบกับรายได้จากภาษีสรรพสามิตดังกล่าวมีแนวโน้มจัดเก็บได้เพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ ทุกปี โดยภาษีสรรพสามิตดังกล่าว ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลให้เห็นถึงแนวโน้มของจำนวนภาษีสรรพสามิต ที่รัฐบาลจัดเก็บไว้ระหว่างปีงบประมาณ ๒๕๔๗ - ๒๕๕๖ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ ๔-๒ แสดงการจัดเก็บภาษีของสรรพสามิตในส่วนของ ยาสูบ สุรา และเบียร์ ระหว่างปี ๒๕๔๗-๒๕๕๖

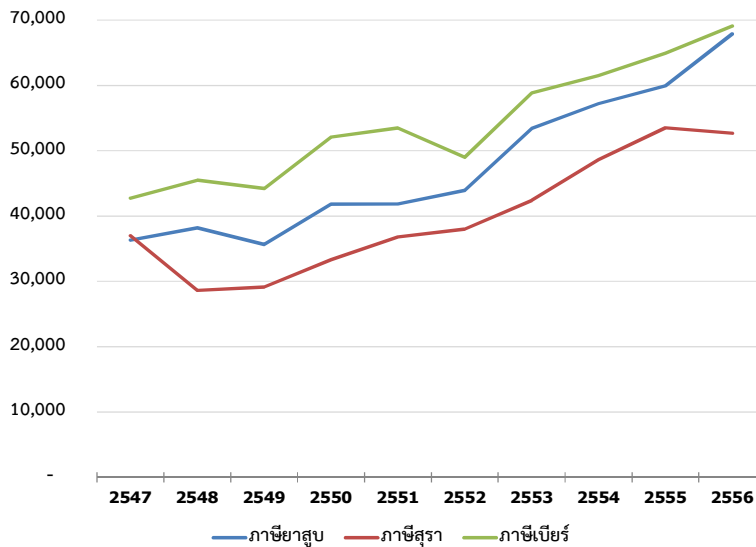
หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556
ภาษียาสูบ	36,325	38,193	35,657	41,824	41,832	43,936	53,381	57,197	59,915	67,891
ภาษีสุรา	36,987	28,620	29,143	33,298	36,816	37,982	42,398	48,624	53,500	52,671
ภาษีเบียร์	42,749	45,483	44,207	52,088	53,465	48,993	58,831	61,498	64,893	69,086
รวม	116,061	112,296	109,007	127,210	132,113	130,911	154,610	167,319	178,308	189,648

ที่มา : กรมสรรพสามิต, ๒๕๕๖/ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, ๒๕๕๖

แผนภาพที่ ๔-๒ แสดงการจัดเก็บภาษีของสรรพสามิตในส่วนของ ยาสูบ สุรา และเบียร์ ระหว่างปี ๒๕๔๗-๒๕๕๖

หน่วย : ล้านบาท

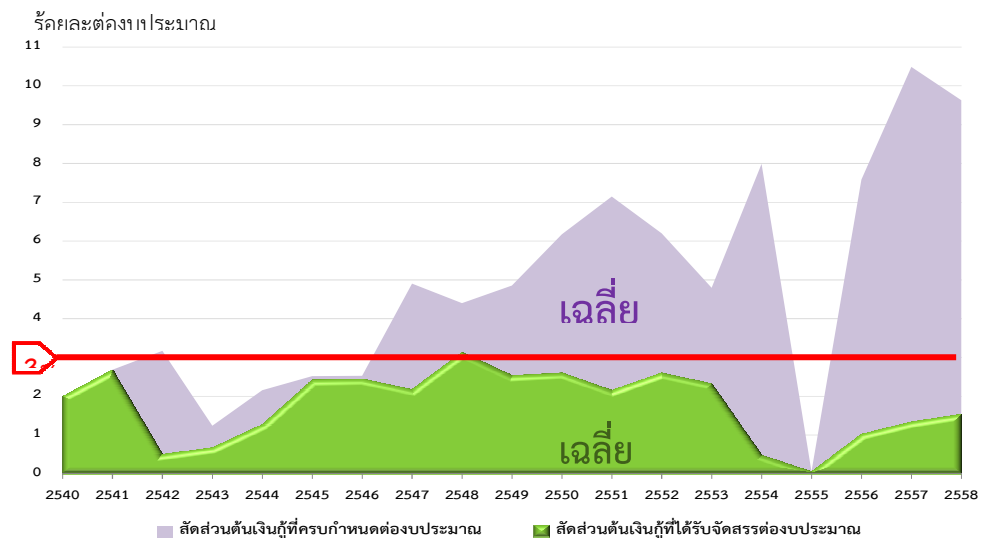

ที่มา : กรมสรรพสามิต, ๒๕๕๖ / สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, ๒๕๕๖

จากข้อมูลดังกล่าวจะพบว่าในแต่ละปีกรมสรรพสามิตมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตในหมวดยาสูบ สุรา และเบียร์ได้ไม่ต่ำกว่า ๑๐๐,๐๐๐ ล้านบาท และมีแนวโน้มว่าจะสามารถจัดเก็บได้เพิ่มมากขึ้นทุกปี โดยสังเกตได้จากการเพิ่มขึ้นของเส้นกราฟในแผนภาพแสดงการจัดเก็บภาษีของสรรพสามิตในส่วนของ ยาสูบ สุรา และเบียร์ ระหว่างปี ๒๕๔๗-๒๕๕๖ แนวโน้มของการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของทั้ง ๓ รายการมีแนวโน้มที่สูงขึ้นเรื่อยๆ และจะเห็นได้ว่าตั้งแต่ปี ๒๕๕๓ มีการเพิ่มขึ้นของภาษีดังกล่าวสูงขึ้นอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของ การจัดเก็บภาษีของเบียร์ และยาสูบ โดยปี ๒๕๕๖ สามารถเก็บภาษีสรรพสามิตของเบียร์ได้ถึง ๖๙,๐๘๖ ล้านบาท และ

ของยาสูบเก็บได้ถึง ๖๗,๘๙๑ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๖.๔ และ ๓๕.๘ ของรายได้จากภาษีสรรพสามิตทั้ง ๓ รายการดังกล่าว ซึ่งเมื่อนำมาพิจารณาแล้วหากเราสามารถนำเงินรายได้ดังกล่าวส่วนหนึ่งมาเพื่อสมทบจ่ายชำระหนี้ต้นเงินกู้จะสามารถช่วยลดยอดหนี้คงค้างในแต่ละปีได้เป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ ในการคิดสัดส่วนการขอใช้เงินดังกล่าว ผู้วิจัยมีแนวคิดโดยใช้ข้อมูลการจัดสรรงบประมาณเพื่อการชำระต้นเงินกู้ที่สำนักงบประมาณพิจารณาจัดสรรให้ในแต่ละปีงบประมาณที่ผ่านมาเป็นหลัก และคำนวณความแตกต่างระหว่างค่าเป้าหมายที่สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะเห็นว่าควรเป็นอัตราส่วนที่เหมาะสม คือ สบ. ควรได้รับจัดสรรต้นเงินกู้ที่ร้อยละ ๓ ของงบประมาณรายจ่ายซึ่งเป็นอัตราส่วนที่สำนักงบประมาณเคยจัดสรรให้ สบ. ได้ และเป็นสัดส่วนที่จะก่อให้เกิดความยั่งยืนในการบริหารหนี้สาธารณะ ภายใต้กรอบความยั่งยืนทางการคลังในระยะยาว โดยแสดงข้อมูลแสดงได้ ดังนี้

แผนภาพที่ ๔-๓ แสดงสัดส่วนการจัดสรรงบประมาณชำระหนี้ต้นเงินกู้รัฐบาลของสำนักงบประมาณให้แก่ สบ.

ที่มา : สำนักบริหารการชำระหนี้ สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ / สำนักงบประมาณ

ที่มา : สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ, ๒๕๕๘

จากแผนภาพที่ ๔-๓ แสดงการเปรียบเทียบสัดส่วนต้นเงินกู้ที่ครบกำหนดกับสัดส่วนต้นเงินกู้ที่ได้รับจัดสรรต่องบประมาณรายจ่าย ระหว่างปีงบประมาณ ๒๕๔๐ - ๒๕๕๘ โดยจะพบว่า สัดส่วนต้นเงินกู้ที่ครบกำหนดต่องบประมาณรายจ่ายโดยเฉลี่ยสูงถึงร้อยละ ๕.๕๓ แต่เมื่อพิจารณาถึงสัดส่วนต้นเงินกู้ที่ได้รับจัดสรรต่องบประมาณรายจ่าย โดยเฉลี่ยระหว่างปีงบประมาณ ๒๕๔๐ - ๒๕๕๘ พบว่ามีเพียงแค่ร้อยละ ๑.๖๘ เท่านั้น เนื่องจากเงินงบประมาณรายจ่ายในแต่ละปีจะถูกนำไปจัดสรรเป็นงบรายจ่ายประจำซึ่งมีสัดส่วนมากที่สุด รองลงมาถูกจัดสรรเป็นงบรายจ่ายลงทุน ส่งผลให้งบชำระต้นเงินกู้ที่ได้รับจัดสรรมีสัดส่วนน้อยที่สุด (ดังปรากฏในแผนภาพที่ ๓.๑) ซึ่งหากเป็นเช่นนี้ต่อไปรัฐบาลอาจ

พิจารณาปรับสัดส่วนการจัดสรรต้นทุนเงินกู้ลงอีกเนื่องจากรัฐบาลเห็นว่าสามารถปรับโครงสร้างหนี้ออกไปได้ตามพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๔ และมองว่าปัจจุบันยังสามารถดำเนินการได้ภายใต้กรอบวินัยทางการคลัง มีการก่อกำหนดหนี้ยังไม่เกินร้อยละ ๑๕ ของวงเงินงบประมาณในแต่ละปี แต่เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละปีจะพบว่า ในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ มีสัดส่วนต้นทุนเงินกู้ที่ครบกำหนดต้องงบประมาณรายจ่ายคิดเป็นร้อยละ ๙.๖๓ ขณะที่สัดส่วนต้นทุนเงินกู้ที่ได้รับจัดสรรต่องบประมาณรายจ่ายคิดเป็นร้อยละ ๑.๕๔ ซึ่งแตกต่างกันถึงร้อยละ ๘.๐๙ ที่ผ่านมา สบ. ต้องปรับโครงสร้างหนี้ในส่วนของต้นทุนเงินกู้ที่ไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณเพื่อยืดระยะเวลาการชำระหนี้ออกไปเป็นจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ ผลที่ตามมา คือ รัฐบาลมียอดหนี้สาธารณะคงค้างและภาระงบประมาณที่จะต้องจัดสรรเพื่อชำระดอกเบี้ยเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเกิดจากหนี้คงค้างที่เพิ่มขึ้นและ การปรับโครงสร้างหนี้ที่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังมีค่าธรรมเนียมและค่าผูกพันเงินกู้ที่เพิ่มมากขึ้นด้วย

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะขอจัดสรรเงินภาษีสรรพสามิตมาดำเนินการชำระหนี้ในส่วนที่ สบ. ไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณ แต่เนื่องจากต้นทุนเงินกู้ในส่วนที่ครบกำหนดกับส่วนที่ไม่ได้รับจัดสรรมีส่วนต่างกันมาก โดยเฉลี่ยต้นทุนเงินกู้ในส่วนที่ครบกำหนดระหว่างปีงบประมาณ ๒๕๔๐-๒๕๕๘ เงินกู้ของรัฐบาลมีต้นทุนเงินกู้ที่ครบกำหนดมีค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ ๕.๕๓ ของงบประมาณรายจ่าย ส่วนเงินต้นของรัฐบาลที่ได้รับจัดสรรจากงบประมาณในระหว่างปีงบประมาณ ๒๕๔๐-๒๕๕๘ ดังกล่าว คิดเป็นค่าเฉลี่ยเพียงร้อยละ ๑.๖๘ ของงบประมาณรายจ่ายซึ่งหากเปรียบเทียบกับต้นทุนเงินกู้ที่ครบกำหนดเฉลี่ยแล้วจะมีส่วนต่าง ของค่าเฉลี่ยถึงร้อยละ ๓.๘๕ ของงบประมาณรายจ่าย ซึ่งสัดส่วนค่าเฉลี่ยที่ สบ. ได้รับจัดสรรดังกล่าวมีจำนวนน้อยเกินไป โดยจะเห็นได้จากจำนวนเงินที่ สบ. ต้องดำเนินการปรับโครงสร้างหนี้ที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ดังปรากฏในแผนภาพที่ ๔-๓ ดังนั้นผู้วิจัยจึงพิจารณาการชำระหนี้จากแหล่งเงินอื่น นอกเหนือจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อนำมาช่วยในการชำระหนี้ ซึ่งในเบื้องต้นผู้วิจัยมองรายได้ที่เกิดจากการเก็บภาษีสรรพสามิตในส่วนของสุรา เบียร์และบุหรี่ ซึ่งในแต่ละปีสามารถเก็บรายได้เป็นจำนวนมาก โดยพิจารณาจากตารางที่ ๓.๓ ซึ่งเมื่อพิจารณารายได้ที่เกิดจากภาษีสรรพสามิตข้างต้นเทียบกับงบประมาณรายจ่ายจะพบว่า รายได้จากภาษีสรรพสามิตในส่วนของยาสูบ สุรา และเบียร์ มีสัดส่วนเพียงร้อยละ ๘ ของงบประมาณรายจ่าย ดังนั้น การขอใช้เงินจำนวนเท่ากับส่วนต่างของที่ สบ. ขาดไปจึงเป็นไปได้ยาก เนื่องจากรายได้จากภาษีดังกล่าวจะมีการจัดสรรให้แก่หน่วยงานต่างๆ เช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.), องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการจัดสรรให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ อีกด้วย ทำให้เงินรายได้สุทธิที่นำส่งเข้าคลังจะมีสัดส่วนที่ลดน้อยลง อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยมีแนวคิดว่า สบ. มีศักยภาพในการบริหารจัดการหนี้สาธารณะจำนวนมหาศาลดังกล่าวได้ หากได้รับจัดสรรเงินต้นที่เหมาะสม ซึ่งสัดส่วนที่ สบ. นำมาใช้อยู่บนพื้นฐานความสามารถในการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายชำระคืนเงินต้นของรัฐบาลที่สำนักงานงบประมาณเคยจัดสรรให้ สบ. ได้อยู่ที่ระดับร้อยละ ๓ ของงบประมาณรายจ่าย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่า การขอใช้เงินจากรายได้ภาษีสรรพสามิต

นั้นจึงไม่จำเป็นที่จะต้องขอจัดสรรเพื่อมาสมทบกับส่วนที่ขาดไปทั้งหมด โดยเพิ่มเติมในส่วนที่สำนักงานประมาณไม่สามารถจัดสรรงบประมาณเงินต้นของรัฐบาลได้ โดยสมทบให้มีจำนวนสัดส่วนของงบประมาณเงินต้นที่ได้รับขยับสูงขึ้นใกล้เคียงค่าเฉลี่ยที่ สบน. เห็นว่าเหมาะสมที่ระดับร้อยละ ๓ ของงบประมาณรายจ่าย ซึ่งเดิม สบน. ได้รับจัดสรรที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับร้อยละ ๑.๖๘ ของงบประมาณเพื่อการดังกล่าว จึงเห็นควรขอใช้เงินรายได้จากภาษีสรรพสามิตเฉพาะที่เก็บได้จากยาสูบ สุรา และเบียร์ ในสัดส่วนร้อยละ ๓ ของภาษีที่จัดเก็บได้จากหมวดดังกล่าว หรือคิดเป็นจำนวนเงินปีละประมาณ ๕,๖๙๐ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๐.๒ ของงบประมาณรายจ่าย (คิดสัดส่วนมาจากข้อมูลในตารางที่ ๓.๓ เทียบกับงบประมาณรายจ่ายประจำปี) ซึ่งจะทำให้ สบน. มีงบชำระหนี้ต้นเงินกู้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๑.๘๘ ของงบประมาณรายจ่าย

ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของทางเลือกที่ ๒

ถึงแม้ว่าจะเป็นส่วนที่เพิ่มขึ้นไม่มาก และใช้เวลาในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย เพื่อให้ระบบการจัดสรรเงินดังกล่าวไว้ใน พ.ร.บ. การบริหารหนี้สาธารณะฯ ซึ่งอาจใช้เวลาอย่างน้อย ๑ ปี แต่ผู้วิจัยเห็นว่าจะเป็นส่วนที่จะมาช่วยสมทบจ่ายชำระหนี้ต้นเงินกู้ได้ส่วนหนึ่ง ซึ่งหากแนวโน้มการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตดังกล่าวยังคงสูงขึ้นเช่นนี้ต่อไปจำนวนเงินที่จะได้รับจัดสรรมาเพื่อสมทบในการชำระหนี้ก็จะเพิ่มมากขึ้น โดยผู้วิจัยแล้วเห็นว่าสัดส่วนดังกล่าวจะไม่ก่อให้เกิดผลกระทบใดๆ ต่อภาพรวมทั้งในส่วนของรายได้ของภาครัฐและการแบ่งสัดส่วนเงินภาษีในหมวดดังกล่าวไปให้แก่หน่วยงานหรือองค์กรอื่นๆ ที่กล่าวข้างต้น ซึ่งเมื่อนำเงินดังกล่าวมาสมทบจ่ายชำระคืนเงินต้นของรัฐบาลแล้วจะช่วยให้สัดส่วนงบประมาณชำระหนี้เงินกู้ของรัฐบาลในส่วนของเงินต้นขยับสูงขึ้นใกล้เคียงร้อยละ ๓ มากขึ้น และสามารถลดภาระการชำระดอกเบี้ย และความเสี่ยงในการกระจุกตัวของหนี้ในอนาคตได้

สรุปข้อดี

๑. สามารถลดยอดหนี้คงค้างในปีถัดไปได้เป็นจำนวนมาก
๒. สัดส่วนเงินภาษีสรรพสามิตที่จะนำมาสมทบในการชำระหนี้ ร้อยละ ๓ ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบในภาพรวม

สรุปข้อเสีย

๑. ต้องมีการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการพิจารณาเป็นเวลานาน

๓. ทางเลือกที่ ๓ พิจารณานำเงินค่าธรรมเนียมการค้าประกันและให้กู้ต่อของกระทรวงการคลังมาสมทบเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาล

สาเหตุที่พิจารณาแนวคิดดังกล่าว : เนื่องจากปัจจุบัน สบ. สามารถจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากการที่กระทรวงการคลังค้ำประกัน และให้กู้ต่อแก่รัฐวิสาหกิจต่างๆ ได้เพิ่มมากขึ้นทุกปี รวมทั้งเงินดังกล่าว เป็นค่าธรรมเนียมจากการดำเนินการจัดการเงินกู้ให้แก่รัฐวิสาหกิจต่าง ๆ เพื่อประโยชน์แก่ภาครัฐ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่า การนำเงินดังกล่าวมาใช้เพื่อช่วยลดภาระหนี้แก่ภาครัฐจึงมีความเหมาะสม โดยข้อมูลการจัดเก็บค่าธรรมเนียมดังกล่าวแสดงได้ ดังนี้

ตารางที่ ๔-๓ แสดงรายได้จากค่าธรรมเนียมการค้ำประกันและให้กู้ต่อของกระทรวงการคลังระหว่างปี ๒๕๕๑-๒๕๕๖ และประมาณการค่าธรรมเนียมที่คาดว่าจะจัดเก็บได้ระหว่างปี ๒๕๕๗-๒๕๖๑

หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	ค่าธรรมเนียมการค้ำประกันและให้กู้ต่อ	ค่าธรรมเนียมฯ ที่จัดเก็บได้
๒๕๕๑	๘.๘๓	๑.๑๔
๒๕๕๒	๓๒๓.๖๘	๕๓.๒๖
๒๕๕๓	๕๔๐.๖๒	๑๒๔.๗๓
๒๕๕๔	๗๑๕.๒๕	๒๐๐.๑๓
๒๕๕๕	๙๗๒.๘๙	๒๐๒.๒๒
๒๕๕๖	๑,๗๔๒.๕๗	๒๓๒.๔๗
๒๕๕๗*	๒,๒๐๓.๑๑	๒๖๕.๕๒
๒๕๕๘*	๒,๗๘๓.๗๗	๓๐๒.๐๕
๒๕๕๙*	๓,๔๙๔.๖๘	๓๔๒.๑๓
๒๕๖๐*	๔,๓๕๐.๙๓	๓๘๕.๙๐
๒๕๖๑*	๕,๓๗๑.๒๔	๔๓๓.๕๒

หมายเหตุ: * ข้อมูลประมาณการเบื้องต้น

ที่มา : สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ, ๒๕๕๗

จากข้อมูลในตารางที่ ๔-๓ จะพบว่า สบ. สามารถจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากการค้ำประกันและให้กู้ต่อจากรัฐวิสาหกิจจำนวนหนึ่ง ซึ่งปัจจุบันนำส่งคลังเพื่อเป็นรายได้แผ่นดินนั้น แม้จำนวนเงินที่จัดเก็บได้จริงจะเป็นจำนวนเงินที่ไม่มากนักเนื่องจากมีรัฐวิสาหกิจหลายแห่งได้รับการยกเว้น ทำให้มีความแตกต่างจากที่ประมาณการไว้พอสมควร

ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของทางเลือกที่ ๓

ค่าธรรมเนียมดังกล่าว สบน. เป็นผู้จัดเก็บเอง ดังนั้น การนำมาใช้ประโยชน์จึงมีความเป็นไปได้อย่างมากเนื่องจากกระบวนการในการขอใช้เงินดังกล่าวมีความเป็นไปได้ ประกอบกับการลดภาระนี้เป็นผลดีต่อประเทศแม้จะเป็นจำนวนไม่มากในปีแรกๆ แต่จากการประมาณการคาดว่าจะสามารถจัดเก็บเพิ่มขึ้นโดยในปี ๒๕๖๑ คาดว่าจะสามารถจัดเก็บได้ถึง ๔๓๓.๕๒ ล้านบาท ซึ่งจะสามารถนำมาช่วยสมทบในการชำระคืนเงินกู้ที่จะครบกำหนดได้เพิ่มมากขึ้นตามลำดับต่อไป

สรุปข้อดี

๑. สามารถลดยอดหนี้คงค้างในปีถัดไปได้เป็นจำนวนมาก
๒. สบน. เป็นผู้จัดเก็บค่าธรรมเนียมเอง

สรุปข้อเสีย

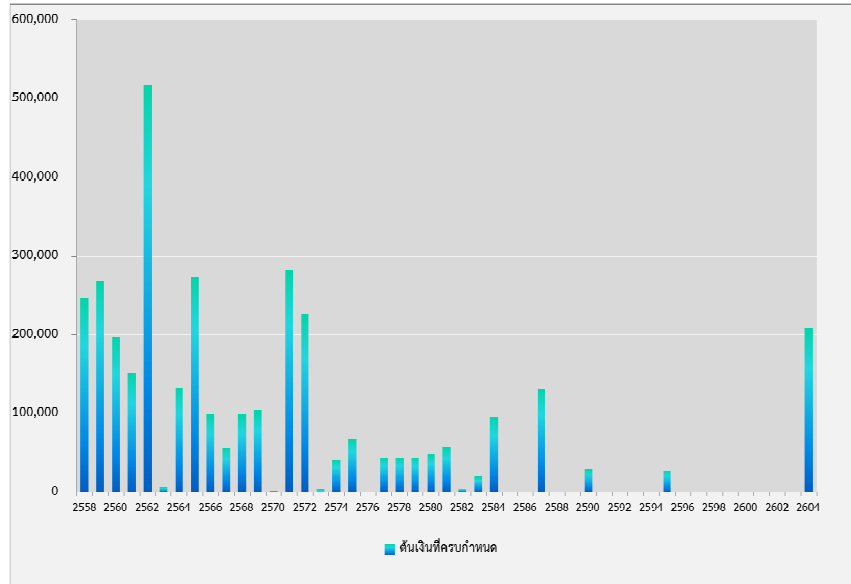
๑. ต้องมีการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการพิจารณาเป็นเวลานาน

๔. ทางเลือกที่ ๔ พิจารณำทางเลือกที่ ๑ ทางเลือกที่ ๒ และทางเลือกที่ ๓

มารวมกัน

โดยจะพิจารณาขอใช้เงินเหลือจ่ายจากการใช้งบประมาณจากส่วนราชการต่างๆ เมื่อสิ้นปีงบประมาณมาสมทบการขอใช้เงินภาษีสรรพสามิตที่จัดเก็บได้จากยาสูบ สุรา และเบียร์ รวมทั้งเงินค่าธรรมเนียมการค้าประกันและให้กู้ต่อที่กระทรวงการคลังจัดเก็บจากรัฐวิสาหกิจต่างๆ โดยนำมาสมทบกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรรเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาล ซึ่งเมื่อพิจารณาจากภาระหนี้ของรัฐบาลในปัจจุบันจนถึงสิ้นอายุหนี้ ภายใต้สมมติฐานไม่มีการก่อหนี้ใหม่นั้น สามารถแสดงได้ดังนี้

แผนภาพที่ ๔-๔ แสดงภาระหนี้ต้นเงินกู้ที่จะครบกำหนดตั้งแต่ปี ๒๕๕๘ จนถึงสิ้นอายุ

ที่มา : จากการคำนวณ, ๒๕๕๘

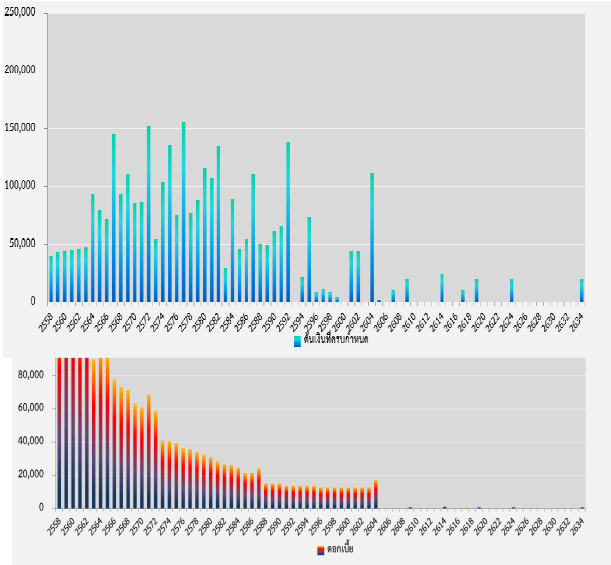
จากแผนภาพที่ ๔-๔ แสดงให้เห็นภาระหนี้ต้นเงินกู้ที่จะครบกำหนดตั้งแต่ปี ๒๕๕๘ ไปจนถึงสิ้นอายุหนี้หากไม่มีการก่อหนี้ใหม่ โดยจะพบว่าต้นเงินกู้ในปี ๒๕๕๙ มีหนี้ที่จะครบกำหนดสูงถึงเกือบ ๓๐๐,๐๐๐ ล้านบาท ในขณะที่ปี ๒๕๖๒ มีหนี้ที่จะครบกำหนดสูงถึงเกือบ ๖๕๐,๐๐๐ ล้านบาท ซึ่งเป็นจำนวนที่รัฐบาลไม่สามารถจัดสรรงบประมาณเพื่อมาชำระคืนต้นเงินกู้ที่จะครบกำหนดได้ทั้งหมด และจำเป็นต้องปรับโครงสร้างหนี้ออกไป อย่างไรก็ตาม หากมีการนำรายได้บางส่วนจากแนวทางทั้ง ๓ แนวทางดังกล่าวข้างต้นมาสมทบ จะทำให้จำนวนเงินที่ สบง. จะต้องดำเนินการปรับโครงสร้างหนี้ลดลง ซึ่งจะทำให้ดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นจากการปรับโครงสร้างหนี้ และค่าธรรมเนียมต่างๆ ลดลงไปด้วย ซึ่งเป็นการประหยัด และเป็นการรักษากรอบวินัยทางการคลังในระยะยาว ทั้งนี้ เมื่อได้วิเคราะห์ภายใต้เงื่อนไขและสมมติฐานต่างๆ (Scenario) เปรียบเทียบกับงบชำระคืนต้นเงินกู้ที่ สบง. ได้รับจัดสรรงบประมาณที่ค่าเฉลี่ยร้อยละ ๑.๖๘ พบว่า สามารถลดภาระต้นเงินกู้ ดอกเบี้ย และค่าธรรมเนียมได้

ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของทางเลือกที่ ๔

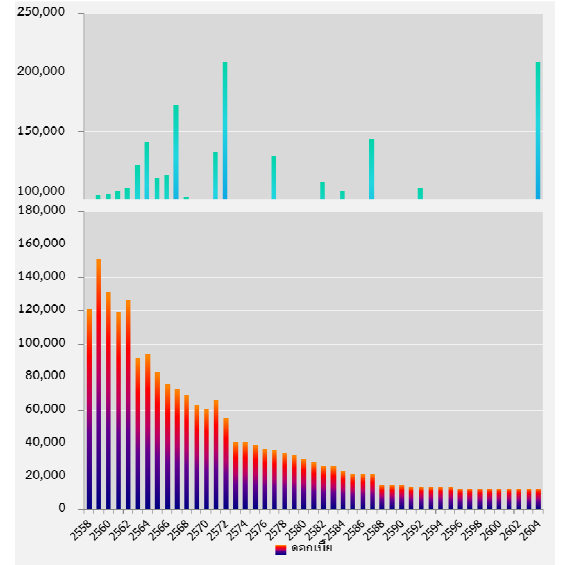
จากแนวคิดดังกล่าวสามารถจัดทำแผนภาพการเปรียบเทียบประมาณการภาระหนี้ ณ ปัจจุบัน ตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๕๘ จนถึงสิ้นอายุหนี้ ในกรณีได้รับจัดสรรตามค่าเฉลี่ยเดิมและที่ ได้รับเพิ่มเติมจากแหล่งเงินอื่น ดังนี้

แผนภาพที่ ๔-๕ แสดงการเปรียบเทียบผลของการได้รับงบประมาณชำระหนี้ในกรณีต่าง ๆ

กรณีได้รับจัดสรร ร้อยละ 1.68

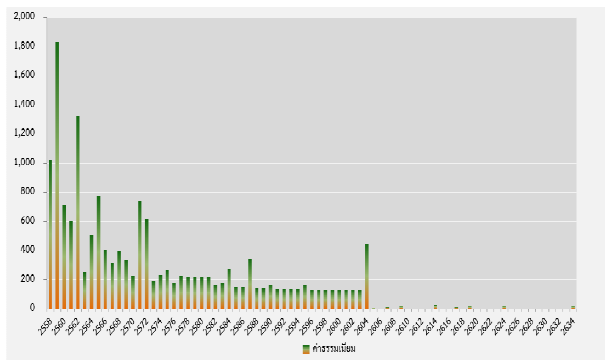

กรณีได้รับจัดสรรรวมกับแหล่งเงินอื่น ร้อยละ 3.70

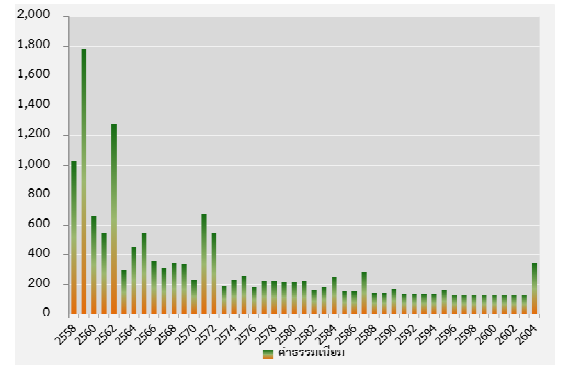

แผนภาพที่ ๔-๕ แสดงการเปรียบเทียบผลของการได้รับงบประมาณชำระหนี้ในกรณีต่าง ๆ (ต่อ)

กรณีได้รับจัดสรร ร้อยละ 1.68

กรณีได้รับจัดสรรรวมกับแหล่งเงินอื่น ร้อยละ 3.70

หมายเหตุ: ๑. ดำเนินการปรับโครงสร้างหนี้ ๑ ครั้ง

๒. การกำหนดอัตราดอกเบี้ยหนี้ในประเทศ ในกรณีอัตราดอกเบี้ยคงที่ที่กำหนดตามอัตราดอกเบี้ยที่ชำระจริง ส่วนกรณีอัตราดอกเบี้ยลอยตัวกำหนดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๔.๕ ตลอดอายุสัญญา

๓. ค่าธรรมเนียมพันธบัตรอัตราร้อยละ ๐.๑ ของวงเงินที่จ่ายชำระ, ค่าธรรมเนียมในการจัดจำหน่ายพันธบัตรอัตราร้อยละ ๐.๑ ของวงเงินที่จำหน่ายได้ และค่าธรรมเนียมตั๋วเงินคลังอัตราร้อยละ ๐.๐๑ ของจำนวนตั๋วเงินคลังที่จำหน่ายได้

๔. รายจ่ายชำระต้นเงินกู้ในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ เป็นตัวเลขที่สำนักงานงบประมาณจัดสรรให้แล้ว

ที่มา : จากการคำนวณ, ๒๕๕๘.

จากแผนภาพที่ ๔-๕ เป็นการเปรียบเทียบให้เห็นถึงกรณีที่ได้รับจัดสรรงบประมาณชำระหนี้เท่ากับค่าเฉลี่ยที่ สบн. เคยได้รับที่ร้อยละ ๑.๖๘ ของงบประมาณรายจ่าย และกรณีที่น่าแหล่งเงินอื่นมาสมทบกับงบประมาณชำระหนี้ที่ได้รับจัดสรร รวมเป็นร้อยละ ๓.๗๐ ของงบประมาณรายจ่าย จะพบว่า หากมีการนำแหล่งเงินอื่นจากทั้งแนวทางที่ ๑ แนวทางที่ ๒ และแนวทางที่ ๓ มาช่วยในการชำระคืนต้นเงินกู้ จะทำให้ สบн. มีงบประมาณในการชำระหนี้ต้นเงินกู้ถึงร้อยละ ๓.๗๐ ของงบประมาณรายจ่าย ซึ่งจะทำให้รัฐบาลสามารถลดการใช้งบประมาณในภาพรวมเพื่อการชำระดอกเบี้ย และค่าธรรมเนียมลงได้ถึง ๔๘,๖๘๒ ล้านบาท และอายุหนี้คงค้างจะสั้นลง เป็นสิ้นสุดในปี ๒๖๐๔ (๔๖ ปี) ในขณะที่หากได้รับจัดสรรงบประมาณชำระหนี้ต้นเงินกู้ร้อยละ ๑.๖๘ ของงบประมาณรายจ่าย จะทำให้หนี้คงค้างสิ้นสุดในปี ๒๖๓๔ (๗๖ ปี) ซึ่งหากมีการก่อหนี้ใหม่เพิ่มขึ้นอีกก็จะเกิดปัญหาต่อเนื่องทำให้ปริมาณหนี้สะสมเพิ่มสูงขึ้น

สรุปข้อดี

๑. สามารถลดยอดหนี้คงค้างในปีถัดไปได้เป็นจำนวนมาก
๒. เป็นการรักษากรอบวินัยทางการคลังในระยะยาว

สรุปข้อเสีย

๑. ต้องมีการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการพิจารณาเป็นเวลานาน

สรุป

จากแนวคิดดังกล่าว เป็นการเปิดแนวความคิดใหม่ จากเดิมที่การชำระหนี้ของรัฐบาล จะต้องชำระจากแหล่งเงินงบประมาณเท่านั้น ซึ่งก่อให้เกิดข้อจำกัดต่าง ๆ ตามมามากมาย อย่างไรก็ตามอย่างไรก็ดี ตามแนวทางที่ ๔ น่าจะเป็นทางเลือกที่ดีที่สุด เพราะนอกจากจะไม่เป็นการมุ่งใช้แหล่งเงินเพียงแหล่งใด แหล่งหนึ่ง รวมทั้งยังสามารถปรับสัดส่วนการขอใช้เงินเหล่านี้ให้สอดคล้องกับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายในแต่ละปี และไม่เป็นภาระแก่ฝ่ายหารายได้ และฝ่ายจัดสรรงบประมาณ ซึ่งจะทำให้งบชำระหนี้เงินต้นในแต่ละปีมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ในอันที่จะเป็นการลดภาระการใช้งบประมาณประจำปี รวมทั้งสามารถนำงบประมาณไปลงทุนเพิ่มขึ้นเพื่อการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนต่อไปได้อีกทางหนึ่งด้วย

บทที่ ๕

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ (สบน.) เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการดูแล บริหารจัดการ และดำเนินการชำระหนี้ของรัฐบาลให้เป็นไปอย่างถูกต้อง ครบถ้วน และตรงตามกำหนดเวลา แต่เนื่องจากรัฐบาลมีงบประมาณที่จะจัดสรรให้หน่วยงานต่างๆ มีจำกัด รวมทั้งรัฐบาลยังมีนโยบายที่จะจัดหางบประมาณเพื่อเข้าสู่สมดุลในปี ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นสิ่งที่ท้าทายต่อการดำเนินงานของ สบน. เป็นอย่างมาก

ดังนั้น สบน. จึงต้องดำเนินการบริหารจัดการหนี้ของรัฐบาลจำนวนมากที่มีอยู่ภายใต้ข้อจำกัดต่างๆ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเสริมสร้างความยั่งยืนทางการคลังและการพัฒนาเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการรักษากรอบวินัยทางการคลังที่มีอยู่ ที่ผ่านมา สบน. บริหารจัดการหนี้โดยพึ่งพาแต่เพียงงบประมาณที่ได้รับจัดสรรแต่เพียงอย่างเดียว ซึ่งเป็นไปตามที่กรอบกฎหมายให้อำนาจไว้ แต่ปัจจุบันเหตุการณ์ต่างๆ ได้พิสูจน์แล้วว่า การพึ่งพาแต่เพียงงบประมาณเพื่อนำมาชำระหนี้เพียงอย่างเดียวอาจไม่ใช่คำตอบเสมอไป เนื่องจากงบประมาณที่ได้รับจัดสรรเพื่อการชำระหนี้ขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐบาลเป็นหลัก ซึ่งทุกรัฐบาลที่ผ่านมาก็ได้ให้ความสำคัญกับการกระตุ้นเศรษฐกิจเป็นหลักโดยรักษาสัดส่วนงบประมาณรายจ่ายเพื่อการลงทุน ขณะที่ภาระงบประมาณรายจ่ายประจำมีจำนวนที่เพิ่มสูง สำนักงานงบประมาณซึ่งเป็นผู้บริหารจัดการงบประมาณแผ่นดินเล็งเห็นว่า สบน. สามารถมีช่องทางในการดำเนินการได้โดยการปรับโครงสร้างหนี้ ซึ่งแท้จริงแล้ว การปรับโครงสร้างหนี้ไม่ใช่คำตอบที่ถูกต้องของการบริหารจัดการหนี้เสมอไป การดำเนินการปรับโครงสร้างหนี้อย่างต่อเนื่องและเป็นจำนวนมากย่อมจะทำให้เกิดปัญหาสะสมและพอกพูนมากขึ้นเรื่อยๆ แม้จะไม่เห็นผลอย่างชัดเจนในปัจจุบันหรืออนาคตอันใกล้ แต่ในอนาคตปัญหาที่สั่งสมดังกล่าวจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น จนในที่สุด เมื่อประเทศประสบกับภาวะขาดสภาพคล่องภายในประเทศ ประเทศไทยจะมีภาระหนี้ ที่เพิ่มสูงอย่างมาก และเกิดปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจอันเนื่องมาจากภาระหนี้ที่ไม่สามารถบริหารจัดการได้ ทั้งจากต้นทุนเงินกู้ที่สะสมเป็นจำนวนมาก ดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมต่างๆ ที่เพิ่มมากขึ้น

อย่างไรก็ดี เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาดังกล่าวที่อาจเกิดขึ้น ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะใช้แหล่งเงินอื่นมาเพื่อช่วยสมทบชำระต้นเงินกู้ในแต่ละปี โดยได้พิจารณาถึงความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติและความสามารถที่ สบน. จะสามารถบริหารจัดการได้ ซึ่งในขั้นนี้ ได้พิจารณาแนวทางเป็น ๓ แนวทาง ได้แก่

ทางเลือกที่ ๑ พิจารณาขอใช้เงินเหลือจ่ายจากการใช้งบประมาณรายจ่ายของส่วนราชการต่างๆ เมื่อสิ้นปีงบประมาณมาสมทบกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรรเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาล

ทางเลือกที่ ๒ พิจารณาขอรับจัดสรรเงินภาษีที่จัดเก็บได้จากยาสูบ สุรา ต่างๆ มาสมทบกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรรเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาล

ทางเลือกที่ ๓ พิจารณานำเงินค่าธรรมเนียมการค้าประกันและให้กู้ต่อของกระทรวงการคลังมาสมทบเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาล

ทางเลือกที่ ๔ พิจารณานำทางเลือกที่ ๑ ทางเลือกที่ ๒ และทางเลือกที่ ๓ มารวมกัน โดยจะพิจารณาขอใช้เงินเหลือจ่ายจากงบประมาณของส่วนราชการต่างๆ เมื่อสิ้นปีงบประมาณมาสมทบการขอจัดสรรเงินภาษีที่จัดเก็บได้จากยาสูบ สุรา ต่างๆ รวมทั้งค่าธรรมเนียมการค้าประกันและให้กู้ต่อของกระทรวงการคลัง โดยแหล่งรายได้ทั้งหมดที่กล่าวนำมาสมทบกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรรเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาล

ผลการพิจารณา โดยผู้วิจัยพิจารณาแล้วเห็นว่า แนวทางที่ ๔ เป็นแนวทางที่ดีที่สุด เนื่องจากเป็นประโยชน์ต่อการบริหารบชำระหนี้ทั้งสิ้น โดยผู้วิจัยมีความคาดหวังว่า แนวคิดนี้จะเป็นการกระตุ้นให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้หันมาให้ความสำคัญกับปัญหาการบริหาร การชำระหนี้ของรัฐบาลอย่างจริงจัง และช่วยกันหาแนวทางในการป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคตดังที่กล่าวข้างต้น รวมถึงช่วยกันระดมความคิดที่สร้างสรรค์ มีแนวทางการแก้ไขปัญหานี้สาธารณะที่เป็นไปได้ เพื่อช่วยให้ประเทศไทยมีเศรษฐกิจที่มั่นคง ภายใต้บริบทของกฎหมาย และกรอบความยั่งยืนทางการคลัง เพื่อความยั่งยืนทางเศรษฐกิจตลอดไป

ข้อเสนอแนะ

การดำเนินการตามแนวคิดการบูรณาการเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาลภายใต้แนวทางต่างๆ ตามที่กล่าวไว้แล้วนั้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน ดังนี้

๑. ควรมีการเปิดรับความเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ ได้แก่ กรมบัญชีกลาง กรมสรรพสามิต สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง สำนักงบประมาณ เพื่อศึกษาผลกระทบจากการดำเนินการ และร่วมกันเสนอแนะแก้ไขข้อกฎหมาย เพื่อให้สามารถดำเนินการเป็นรูปธรรมได้

๒. รัฐบาลควรมีนโยบายที่ชัดเจนในการให้ความสำคัญกับการชำระหนี้ รวมทั้งควรมีการหารือร่วมกันระหว่าง สบง. สำนักงบประมาณ และกรมบัญชีกลาง เพื่อจัดทำขั้นตอน หรือกระบวนการที่ชัดเจนในการนำเงินเหลือจ่ายจากงบประมาณของแต่ละกระทรวงมาใช้ในการชำระหนี้ ซึ่งหากดำเนินการเหมือนดังกรณีปกติที่ผ่านมาจะต้องใช้เวลาและมีความยุ่งยากมาก ซึ่งอาจต้องเสนอต่อ

คณะรัฐมนตรี รัฐสภา อีกครั้ง เสมือนการจัดทำงบประมาณเพิ่มเติม ทำให้การใช้เงินดังกล่าวเพื่อมาสมทบจ่ายชำระหนี้ล่าช้า ไม่ทันเวลา ทั้งนี้ ผู้วิจัยจึงเสนอแนะว่า นอกจากมีการจัดทำกระบวนการเพื่อใช้เงินดังกล่าวเพื่อมาชำระหนี้ต้นเงินกู้แล้ว ควรกำหนดระยะเวลาที่จะสามารถนำเงินจำนวนดังกล่าวมาใช้ด้วย เช่น หากกระบวนการมีระยะเวลามาก แต่เนื่องจากหนี้ที่ครบกำหนดเกิดขึ้นทุกปี ดังนั้น ในการพิจารณานำเงินเหลือจ่ายมาใช้จึงควรเป็นการขอพิจารณาและจัดสรรเงินเหลือจ่ายจากหน่วยงานราชการต่างๆ ไปใช้ในการชำระหนี้ต้นเงินกู้ปีถัดจากปีงบประมาณที่อยู่ระหว่างการพิจารณาแทน ซึ่งจะสามารถแก้ปัญหาความเร่งด่วนของการขอใช้เงินดังกล่าวได้

๓. การนำเงินค่าธรรมเนียมจากการค้าประกันและให้กู้ต่อแก่รัฐวิสาหกิจของกระทรวงการคลังมาใช้ช่วยชำระคืนต้นเงินกู้ มีความเป็นไปได้มากที่สุด เนื่องจากเป็นเงินที่ สบн. เป็นผู้ดำเนินการเองและนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน ดังนั้น การนำมาใช้ประโยชน์เพื่อช่วยลดภาระหนี้ อันจะเป็นประโยชน์ต่อภาครัฐจึงคาดว่าน่าจะได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล

๔. การนำเงินจากแหล่งอื่นๆ มาช่วยในการชำระหนี้หนี้ นั้น ควรมีการระดมความคิดระหว่างหน่วยงานที่มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อหาทางเลือกหรือสัดส่วนที่เหมาะสมในการขอรับจัดสรรเงินรายได้สรรพสามิตที่เก็บจากยาสูบ สุรา และเบียร์ โดยอาจมีการพิจารณาเป็นรายปี เนื่องจากเงินดังกล่าวถือเป็นรายได้ส่วนหนึ่งของรัฐบาล ดังนั้น หากรัฐบาลมีนโยบายที่เน้นการกระตุ้นเศรษฐกิจเป็นหลัก การนำเงินรายได้สรรพสามิตดังกล่าวมาชำระคืนต้นเงินกู้อาจมีความสำคัญน้อยกว่าการนำไปให้รัฐบาลลงทุนได้ ซึ่งหากเป็นเช่นนั้น สบн. จะต้องมีการวางแผนในการบริหารจัดการหนี้เพื่อลดการกระจุกตัว บริหารความเสี่ยงของหนี้คงค้างที่มีอยู่เดิมและหนี้ที่จะก่อขึ้นใหม่ทั้งการกู้เงินภายใต้ระบบงบประมาณผ่านการกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณ และการกู้เงินนอกระบบงบประมาณภายใต้การออกกฎหมายพิเศษตามนโยบายรัฐบาล อย่างไรก็ตาม ตามแนวคิดของผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการกำหนดสัดส่วนในการจัดสรรให้ สบн. อย่างน้อยร้อยละ ๒ ของเงินสรรพสามิตในหมวดดังกล่าวที่มีการจัดเก็บได้ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้รัฐบาลในขณะนั้น เห็นถึงความสำคัญในการชำระหนี้ที่ก่อขึ้นไม่ว่าจะเป็นของรัฐบาลก่อนหน้าหรือรัฐบาลในขณะนั้นก็ตาม

๕. รัฐบาลควรมีความจริงใจและแสดงความรับผิดชอบต่อภาระหนี้ที่ก่อขึ้น โดยต้องมีนโยบายและแสดงเจตจำนงที่ชัดเจนในการรับผิดชอบในเรื่องดังกล่าว นอกเหนือจากการพิจารณาก่อนหน้าภายใต้กรอบความยั่งยืนทางการคลัง ซึ่งจะต้องมีการกำหนดแนวทางการชำระหนี้ที่ก่อขึ้นตลอดจนกำหนดกรอบระยะเวลาที่หนี้จำนวนนั้นจะถูกชำระทั้งหมดอย่างชัดเจน และมีนโยบายเป็นข้อบังคับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตาม เพื่อให้เกิดความยั่งยืนทางการคลัง สร้างเครดิตของประเทศ และเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศให้แข็งแกร่งต่อไป

๖. ในอนาคตหากกรมสรรพสามิตมีการยกเลิกให้เงินอุดหนุนแก่สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ส.ส.ท.)

หรือไทยพีบีเอส และกองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ผู้วิจัยเห็นว่า ควรนำเงินส่วนนี้มาช่วยในการชำระหนี้ เพื่อเป็นการลดยอดหนี้สาธารณะคงค้างและลดการกระจุกตัวของหนี้สาธารณะในอนาคต

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กฎหมาย

- “พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘”, ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ ๑๒๒ (ตอนที่ ๑๒ ก), ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘, หน้า ๑ - ๑๒.
- “พระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๕๔๑”, ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ ๖๕ (ตอนที่ ๙) ฉบับพิเศษ, ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑, หน้า ๑ - ๘.
- “พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๘”, ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ ๑๓๑ (ตอนที่ ๖๙ ก), ๓๐ กันยายน ๒๕๕๗, หน้า ๑ - ๘๖.
- “พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒”, ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ ๗๖ (ตอนที่ ๙๘), ๒๗ ตุลาคม ๒๕๐๒, หน้า ๔๕๔ - ๔๗๑.

บรรยาย ปาฐกถา

เดือนเด่น นิคมบริรักษ์ ศาสตรา สุตสวาสดี และภาวิน ศิริประภาณุกุล. “บทบาทของภาครัฐในการจัดสรรทรัพยากรด้านการเงินและการคลัง”. เอกสารประกอบการสัมมนาวิชาการประจำปี สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, ๒๕๕๖.

เอกสารไม่ตีพิมพ์

- คณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖. “รายงานข้อสังเกตคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖”. ๒๕๕๖.
- งบประมาณ, สำนัก. “งบประมาณเหลือจ่ายของหน่วยงานราชการต่างๆ”. ๒๕๕๗.
- บริหารหนี้สาธารณะ, สำนักงาน. “ค่าธรรมเนียมการค้าประกันและให้กู้ต่อของกระทรวงการคลัง” เอกสารชี้แจงงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘.
- บริหารหนี้สาธารณะ, สำนักงาน. “เอกสารประกอบการชี้แจงบชำระหนี้ของรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๕๗” เอกสารชี้แจงงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗.
- บริหารหนี้สาธารณะ, สำนักงาน. “เอกสารประกอบการชี้แจงบชำระหนี้ของรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๕๘” เอกสารชี้แจงงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘.
- สรรพสามิต, กรม. “เหล้า บุหรี่ ภาษี และเศรษฐกิจ”. เอกสารประกอบการสัมมนาวิชาการ. ๒๕๕๖.

วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย เอกสารวิจัย

นิตินัย ศิริสมรรถการ. “การวิเคราะห์ความยั่งยืนทางการคลัง (Fiscal Sustainability Analysis)”.

ผลงานวิชาการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, ๒๕๔๗.

ศาสตรา สุตสวาทดี. “บทบาทภาครัฐในการจัดสรรทรัพยากร ด้านการเงินและการคลัง

(The Roles of the Government in Allocating Financial Resources)”.

บทความการสัมมนาวิชาการ. พฤษจิกายน ๒๕๕๖.

เศรษฐกิจการคลัง, สำนักงาน. “การศึกษาวินัยทางการคลังของประเทศไทย (อดีตสู่ปัจจุบัน) และ

แนวทางในการเสริมสร้างวินัยทางการคลังตามหลักสากล”. โครงการวิจัย, ๒๕๕๑.

วารสารและหนังสือพิมพ์

เศรษฐกิจการคลัง, สำนักงาน. “ผลการจัดเก็บรายได้รัฐบาลปีงบประมาณ ๒๕๕๖

(ตุลาคม ๒๕๕๕ – กันยายน ๒๕๕๖)”, วารสารสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง.

ฉบับที่ ๑/๒๕๕๗, ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๖.

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

คณะกรรมการการพัฒนากิจการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. “ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

ไตรมาสที่ ๔/๒๕๕๒ Gross Domestic Product: Q4/2009”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :

http://www.nesdb.go.th/Portals/0/eco_datas/account/qgdp/data4_09/detail_Thai.pdf. 2552.

ธนาคารแห่งประเทศไทย. “อัตราดอกเบี้ยในตลาดเงิน”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.bot.or.th/Thai/Statistics/FinancialMarkets/InterestRate/pages/statinterestrate.aspx>. 2558.

เศรษฐกิจการคลัง, สำนักงาน. “การพัฒนารอบความยั่งยืนด้านการคลัง”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :

<http://www.fpo.go.th/FPO/index2.php?mod=Content&file=contentview&contentID=CNT0002959&categoryID=CAT0000146>

ภาษาต่างประเทศ

Journals and Newspapers

Kopits, George and Symansky, Steven A. “Fiscal Policy Rules.”, IMF Occasional Paper, 1998, p.162.

Goto, Yasuo. “Governance of the Management of Public Debt in Japan”, Public Policy Review. Vol. 4. Policy Research Institute, Ministry of Finance, Japan, 2008.

Electronic Data Base

Ministry of Finance Japan. “Japanese Debt Management Report”. (Online). Available :
http://www.mof.go.jp/english/jgbs/publication/debt_management_report/2012/saimu2-1-3.pdf, 2012.

ภาคผนวก

ผนวก ก

พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานพระราชบัญญัติ
การบริหารหนี้สาธารณะ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๕๘ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๘
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นปีที่ ๖๐ ในรัชกาลปัจจุบัน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘”

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

- (๑) พระราชบัญญัติตัวเงินคั่ง พุทธศักราช ๒๔๘๗
- (๒) พระราชบัญญัติกำหนดอำนาจกระทรวงการคลังในการค้าประกัน พ.ศ.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ๒๕๑๐ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑๐ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๕

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พระราชบัญญัติกำหนดอำนาจกระทรวงการคลังในการค้าประกัน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๙

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๗ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๐

- (๓) พระราชบัญญัติกู้เงินเพื่อการป้องกันประเทศ พ.ศ. ๒๕๑๙
- (๔) พระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินจากต่างประเทศ พ.ศ.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ๒๕๑๙ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
(๕) พระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินจากรัฐบาลต่างประเทศ เพื่อจัดซื้อยุทธโปกรณ์ทางทหาร พ.ศ. ๒๕๒๔

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๒/ตอนที่ ๑๒ ก/หน้า ๑/๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๖) พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินจากต่างประเทศ
พ.ศ. ๒๕๒๘

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๗) พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินจากต่างประเทศเพื่อฟื้นฟู
เศรษฐกิจ พ.ศ. ๒๕๔๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา “หนี้สาธารณะ” หมายความว่า หนี้ที่กระทรวงการคลัง หน่วยงานของรัฐ หรือ
สำนักงาน รัฐวิสาหกิจ หรือหนี้ที่กระทรวงการคลังค้ำประกัน แต่ไม่รวมถึงหนี้ของรัฐวิสาหกิจที่ทำธุรกิจให้
สำนักงาน กู้ยืมเงินโดยกระทรวงการคลังมิได้ค้ำประกัน

สำนักงาน “การบริหารหนี้สาธารณะ” หมายความว่า การก่อหนี้โดยการกู้หรือการค้า
สำนักงาน ประกัน การชำระหนี้ การปรับโครงสร้างหนี้และดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องกับหนี้สาธารณะ
สำนักงาน “การค้าประกัน” หมายความว่า การรวมถึงการอวัลตัวเงินด้วย

สำนักงาน “ตราสารหนี้” หมายความว่า ตัวเงินคลัง ตัวสัญญาใช้เงิน พันธบัตรและตราสาร
สำนักงาน อื่นที่มีผลก่อให้เกิดหนี้ตามที่คณะกรรมการกำหนด และให้หมายความรวมถึงตราสารหนี้ที่ออกใน
สำนักงาน ระบบไร้ใบตราสารด้วย

สำนักงาน “ตัวเงินคลัง” หมายความว่า เอกสารการก่อหนี้ผูกพันระยะสั้นที่
สำนักงาน กระทรวงการคลังเป็นผู้ออกโดยมีอายุนับแต่วันที่ออกไม่เกินสิบสองเดือน

สำนักงาน “ตัวสัญญาใช้เงิน” หมายความว่า ตัวสัญญาใช้เงินตามประมวลกฎหมายแพ่ง
สำนักงาน และพาณิชย์

สำนักงาน “พันธบัตร” หมายความว่า เอกสารการก่อหนี้ผูกพันระยะยาวที่มีอายุนับแต่วันที่
สำนักงาน ออกตั้งแต่สิบสองเดือนขึ้นไป

สำนักงาน “หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรมหรือส่วนราชการที่มีชื่อ
สำนักงาน เรียกอย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาล และหน่วยงานอื่นของรัฐ แต่ไม่
สำนักงาน รวมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐวิสาหกิจ

สำนักงาน “หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ” หมายความว่า หน่วยงานอื่นของรัฐที่มีใช้ส่วน
สำนักงาน ราชการและรัฐวิสาหกิจ

สำนักงาน “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด
สำนักงาน เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วน
สำนักงาน ท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

สำนักงาน “รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า

สำนักงาน (ก) องค์กรของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรของรัฐบาล
สำนักงาน กิจการของรัฐซึ่งมีกฎหมายจัดตั้งขึ้น หรือหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ

สำนักงาน (ข) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจตาม
สำนักงาน (ก) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินร้อยละห้าสิบ

สำนักงาน สำนักงาน สำนักงาน

(ค) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด ที่หน่วยงานของรัฐและรัฐวิสาหกิจตาม (ก) หรือ (ข) หรือรัฐวิสาหกิจตาม (ก) และ (ข) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินร้อยละห้าสิบ โดยให้คำนวณเฉพาะทุนตามสัดส่วนที่เป็นของหน่วยงานของรัฐเท่านั้น

“สถาบันการเงินภาครัฐ” หมายความว่า สถาบันการเงินที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นสำหรับให้กู้ยืมเพื่อส่งเสริมเกษตรกรรม พาณิชยกรรม หรืออุตสาหกรรม

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง ประกาศและระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ การบริหารหนี้สาธารณะให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗ ให้กระทรวงการคลังเป็นผู้มีอำนาจในการกู้เงินหรือค้ำประกันในนามรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยแต่ผู้เดียว โดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๘ หน่วยงานของรัฐนอกจากกระทรวงการคลังจะกู้เงินหรือค้ำประกันมิได้ เว้นแต่มีกฎหมายให้อำนาจไว้เป็นการเฉพาะ

มาตรา ๙ รัฐวิสาหกิจที่ไม่ใช่นิติบุคคล หากมีความจำเป็นต้องกู้เงินเพื่อใช้ดำเนินกิจการให้กระทรวงเจ้าสังกัดมีอำนาจให้ได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี แต่ถ้าเป็นการกู้เงินเพื่อการลงทุนรัฐวิสาหกิจนั้นจะต้องเสนอแผนงานลงทุนให้คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน ทั้งนี้ หากเป็นการกู้เงินเกินห้าสิบล้านบาท จะต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีด้วย

เงินที่ได้รับจากการกู้ตามมาตรานี้ ให้จ่ายแก่รัฐวิสาหกิจนั้นเพื่อนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ได้โดยไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง

มาตรา ๑๐ การกู้เงินตามพระราชบัญญัตินี้จะทำเป็นสัญญาหรือออกตราสารหนี้หรือวิธีการอื่นใดก็ได้ ทั้งนี้ ตามที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติ

การกู้เงินตามวรรคหนึ่ง กระทรวงการคลังจะกู้จากหรือผ่านบุคคลอื่นใดที่มีใช้
เป็นผู้ให้กู้โดยตรงไม่ได้ เว้นแต่การกู้เงินโดยการออกตราสารหนี้ กระทรวงการคลังจะจำหน่ายตรา
สารหนี้ผ่านผู้จัดจำหน่ายก็ได้

การกู้เงินโดยวิธีการออกตราสารหนี้ ให้ออกได้ตามจำนวนเงิน ระยะเวลาและ
วิธีการออกตราสารหนี้ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๑ การออกตราสารหนี้ในประเทศ รัฐมนตรีอาจมอบหมายให้ธนาคาร
แห่งประเทศไทยหรือบุคคลอื่นจัดจำหน่ายก็ได้

ภายใต้บังคับวรรคหนึ่ง การออกตราสารหนี้ การซื้อขายตราสารหนี้ การโอนตรา
สารหนี้ การใช้ตราสารหนี้เป็นหลักประกัน โดยส่งมอบหรือไม่ต้องส่งมอบใบตราสาร การบังคับ
หลักประกัน การมอบหมายให้บุคคลจัดจำหน่าย ให้เป็นไปตามแบบ หลักเกณฑ์ วิธีการและ
เงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ โดยมีให้นำบทบัญญัติว่าด้วยอำนาจแห่งประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับ เว้นแต่กฎกระทรวงจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๑๒ ให้รัฐมนตรีหรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมายมีอำนาจลงนามในสัญญา
หนังสือหรือสัญญาคำประกัน หรือตราสารหนี้ แต่ในกรณีที่เป็นการมอบหมายให้มีอำนาจลงนาม
ในตราสารหนี้ต้องประกาศการมอบหมายนั้นในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๓ เงินต้น ดอกเบี้ย และค่าใช้จ่ายในการกู้เงิน การออกและจัดการตรา
สารหนี้ให้จ่ายจากเงินที่ตั้งไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปี เว้นแต่ในกรณีของตัวเงินคลังหรือ
เป็นกรณีที่กฎหมายว่าด้วยเงินคลังอนุญาตให้จ่ายจากเงินคลัง จะจ่ายจากเงินคลังก็ได้

มาตรา ๑๔^๖ ให้กระทรวงการคลังมีอำนาจปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะโดย
ดำเนินการกู้เงินรายใหม่เพื่อชำระหนี้เดิม แปลงหนี้ ชำระหนี้ก่อนถึงกำหนดชำระ ชะยหรือย่น
ระยะเวลาชำระหนี้ ต่ออายุ ซื้อมิน หรือได้ถอนตราสารหนี้ของรัฐบาล หรือทำธุรกรรมทางการเงิน
อื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๕ เพื่อประโยชน์ในการปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะ กระทรวงการคลัง
อาจชำระหนี้แทนรัฐวิสาหกิจ หรือสถาบันการเงินภาครัฐได้ และเมื่อกระทรวงการคลังได้ชำระหนี้
แล้ว ให้หน่วยงานดังกล่าวเป็นหนี้กระทรวงการคลังตามจำนวนเงินที่กระทรวงการคลังได้ชำระ
รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่นใดที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการดังกล่าว

มาตรา ๑๖ ในการกู้เงินแต่ละครั้ง ให้กระทรวงการคลังประกาศแหล่งเงินกู้ สกุล
เงินกู้ จำนวนเงินกู้ การคำนวณเงินตราต่างประเทศเป็นเงินบาท อัตราดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียม

^๖ มาตรา ๑๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.
๒๕๕๑

ค่าใช้จ่าย ค่าส่วนลด ระยะเวลาการชำระเงินต้นคืน วัตถุประสงค์ของการใช้จ่ายเงินกู้ เงื่อนไข วิธีการและสาระสำคัญอื่นใดตามที่จำเป็นในราชกิจจานุเบกษาภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ทำสัญญากู้หรือออกตราสารหนี้แล้วแต่กรณี

ภายในหกสิบวันหลังจากวันสิ้นเดือนมีนาคมและเดือนกันยายนของทุกปีให้กระทรวงการคลังสรุปรายงานสถานะของหนี้สาธารณะและประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยรายงานดังกล่าวต้องแสดงหนี้สาธารณะที่เกิดจากการกู้เงินและค่าประกัน ณ วันสิ้นเดือนดังกล่าวรวมทั้งรายการการกู้เงินและการค้ำประกันที่เกิดขึ้นใหม่ในช่วงระยะเวลาระหว่างเดือนตุลาคมถึงเดือนมีนาคม และเดือนเมษายนถึงเดือนกันยายนตามลำดับ

มาตรา ๑๗ ภายในหกสิบวัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ ให้กระทรวงการคลัง รายงานการกู้เงินและการค้ำประกันที่กระทำในปีงบประมาณที่แล้วมาแล้วให้รัฐสภาพิจารณารายงานดังกล่าวอย่างน้อยต้องระบุรายละเอียดของการกู้เงินและการค้ำประกัน รวมถึงผลสัมฤทธิ์ที่ได้รับหรือคาดว่าจะได้รับ

มาตรา ๑๘ การคำนวณเงินตราต่างประเทศสกุลใดเป็นเงินบาท ให้คำนวณตามอัตราแลกเปลี่ยนตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยในวันที่ทำสัญญา สัญญาค้ำประกัน หรือออกตราสารหนี้ แต่ในรายงานตามมาตรา ๑๖ วรรคสอง ให้คำนวณตามอัตราแลกเปลี่ยนดังกล่าว ณ วันทำการสุดท้ายของเดือนมีนาคมหรือเดือนกันยายน แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๙ ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดกู้เงินโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายที่จัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นหรือกฎหมายอื่นใด โดยมีใช้เป็นการกู้เงินจากกระทรวงการคลัง ห้ามมิให้กระทรวงการคลังหรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐเข้ารับผิดชอบหรือค้ำประกันหนี้เงินหรือตั้งงบประมาณรายจ่ายเพื่อชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ยเงินกู้ดังกล่าว

ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับการกู้เงินของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐด้วย โดยอนุโลม

หมวด ๒

หนี้ที่รัฐบาลกู้

มาตรา ๒๐^๓ ให้กระทรวงการคลังกู้เงินได้เฉพาะเพื่อวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

- (๑) ชดเชยการขาดดุลงบประมาณหรือเมื่อมีรายจ่ายสูงกว่ารายได้
- (๒) พัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

^๓ มาตรา ๒๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

(๓) ปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะ
(๔) ให้นำหน่วยงานอื่นมา
(๕) พัฒนาลาดตราสารหนี้ในประเทศ
เงินบาทหรือเงินตราต่างประเทศที่ได้รับจากการกู้เงินตาม (๒) ถึง (๕) ให้นำไปใช้ได้ตามวัตถุประสงค์ของการกู้เงินหรือตามที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติ โดยไม่ต้องนำส่งคลังตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง

มาตรา ๒๑ การกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณหรือเมื่อมีรายจ่ายสูงกว่ารายได้ในปีงบประมาณหนึ่ง ให้กระทรวงการคลังกู้เป็นเงินบาทไม่เกินวงเงิน
(๑) ร้อยละสี่สิบของงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้นและงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และ
(๒) ร้อยละแปดสิบของงบประมาณรายจ่ายที่ตั้งไว้สำหรับชำระคืนเงินต้น

มาตรา ๒๒ การกู้เงินเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้กระทำได้เมื่อมีความจำเป็นต้องใช้จ่ายเงินนอกเหนือจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีและต้องใช้เป็นเงินตราต่างประเทศหรือจำเป็นต้องกู้เงินเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินของประเทศ โดยให้กระทรวงการคลังกู้เป็นเงินตราต่างประเทศได้ไม่เกินร้อยละสิบของงบประมาณรายจ่ายประจำปี การกู้เงินตามวรรคหนึ่งให้กำหนดวัตถุประสงค์ของการใช้เงินอย่างชัดเจนและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๒๓ ในการกู้เงินตามมาตรา ๒๒ ถ้าภาวะตลาดการเงินในประเทศเอื้ออำนวยและจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบการเงิน การคลัง และตลาดทุน กระทรวงการคลังโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีอาจกู้เป็นเงินบาทแทนการกู้เงินตราต่างประเทศก็ได้

มาตรา ๒๔ การกู้เงินเพื่อปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะ ให้กระทรวงการคลังดำเนินการประหยัด ลดความเสี่ยงในอัตราแลกเปลี่ยน หรือกระจายภาระการชำระหนี้ โดยให้กระทรวงการคลังดำเนินการดังต่อไปนี้

- (๑) กู้เงินเพื่อชำระหนี้เงินกู้ของกระทรวงการคลังไม่เกินจำนวนเงินกู้ที่ยังค้างชำระ หรือ
 - (๒) กู้เงินเพื่อชำระหนี้ที่กระทรวงการคลังค้ำประกันไม่เกินจำนวนเงินที่ยังมีภาระการค้ำประกันอยู่
- เงินกู้ตาม (๒) ให้นำรวมในวงเงินตามมาตรา ๒๑ หรือมาตรา ๒๒ แล้วแต่กรณี การกู้เงินตามวรรคหนึ่ง หากเป็นการกู้เงินรายใหม่เพื่อปรับโครงสร้างหนี้เงินกู้ที่เป็นเงินบาทให้กู้เป็นเงินบาทเท่านั้น การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกู้เงินที่มีระยะเวลาการชำระหนี้เกินสิบสองเดือนให้รายงานคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

มาตรา ๒๔/๑^๕ ในกรณีที่หนี้สาธารณะซึ่งจะทำการปรับโครงสร้างหนี้มีจำนวนเงินมาก และกระทรวงการคลังเห็นว่าไม่สมควรกู้เงินเพื่อปรับโครงสร้างหนี้ดังกล่าวในคราวเดียวกัน กระทรวงการคลังอาจทยอยกู้เงินเป็นการล่วงหน้าได้ไม่เกินสิบสองเดือนก่อนวันที่หนี้ถึงกำหนดชำระเงินที่ได้รับจากการกู้เงินตามวรรคหนึ่ง ให้นำส่งเข้ากองทุนบริหารเงินกู้เพื่อการปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะและพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ

มาตรา ๒๕^๕ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือสถาบันการเงินภาครัฐ มีความจำเป็นต้องใช้เงินสำหรับโครงการหรือแผนงานที่รัฐบาลเห็นว่ามีความจำเป็นเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และหากกระทรวงการคลังเป็นผู้กู้และนำมาให้หน่วยงานดังกล่าวกู้ต่อจะเป็นการประหยัดและทำให้การบริหารหนี้สาธารณะมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ให้กระทรวงการคลังมีอำนาจกู้เงินเพื่อให้หน่วยงานดังกล่าวกู้ต่อได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

การกู้ตามวรรคหนึ่งให้นับรวมในวงเงิน ดังต่อไปนี้
(๑) ถ้ากู้เป็นเงินตราต่างประเทศ ให้นำนับรวมในวงเงินตามมาตรา ๒๒

(๒) ถ้ากู้เป็นเงินบาท ให้นำนับรวมในวงเงินตามมาตรา ๒๔

มาตรา ๒๕/๑^๖ การกู้เงินเพื่อพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศให้กระทำโดยการออกตราสารหนี้ตามความจำเป็นในการสร้างอัตราดอกเบี้ยสำหรับใช้อ้างอิงในตลาดตราสารหนี้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และให้นำนับรวมในวงเงินตามมาตรา ๒๑

กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่ง ต้องรวมถึงอายุและวงเงินของตราสารหนี้ที่จะใช้ในการสร้างอัตราดอกเบี้ยสำหรับใช้อ้างอิงในตลาดตราสารหนี้
เงินที่ได้รับจากการกู้เงินตามวรรคหนึ่ง ให้นำส่งเข้ากองทุนบริหารเงินกู้เพื่อการปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะและพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ

มาตรา ๒๖ กระทรวงการคลังมีอำนาจเรียกเก็บดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมการชำระหนี้แทนตามมาตรา ๑๕ หรือการให้กู้ต่อตามมาตรา ๒๕ ได้ในอัตราและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๓
หนี้ที่รัฐบาลค้ำประกัน

^๕ มาตรา ๒๔/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑
^๖ มาตรา ๒๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๒๕/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๒๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๙ ให้กระทรวงการคลังมีอำนาจค่าประกัน การชำระหนี้ของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือสถาบันการเงินภาครัฐ โดยจะค้ำประกันเต็ม จำนวนหรือแต่บางส่วนก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดโดยอนุมัติ คณะรัฐมนตรี

มาตรา ๒๘ ในปีงบประมาณหนึ่ง กระทรวงการคลังจะค้ำประกันได้ไม่เกินร้อยละ สิบของงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้นและงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

มาตรา ๒๙ หลักเกณฑ์ และกรอบวงเงินที่กระทรวงการคลังจะค้ำประกันหรือให้ กู้ต่อแก่รัฐวิสาหกิจหรือสถาบันการเงินภาครัฐใด ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด กระทรวงการคลังจะค้ำประกันหรือให้กู้ต่อแก่รัฐวิสาหกิจที่มีได้ประกอบกิจการ อันเป็นสาธารณูปโภคและมีผลประกอบการขาดทุนติดต่อกันเกินสามปีไม่ได้ ทั้งนี้ เว้นแต่ คณะรัฐมนตรีจะมีมติให้ขุบเลิกรัฐวิสาหกิจนั้น และเป็นการค้ำประกันหรือให้กู้ต่อแก่รัฐวิสาหกิจ นั้นในระหว่างการดำเนินการเพื่อยุบเลิก

มาตรา ๓๐ กระทรวงการคลังมีอำนาจเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการค้ำประกันหรือ ค่าธรรมเนียมอื่นใดได้ในอัตราและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๔

คณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะ

มาตรา ๓๑ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายและ กำกับการบริหารหนี้สาธารณะ” ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นประธาน กรรมการ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลังคนหนึ่งซึ่งรัฐมนตรีมอบหมายเป็นรองประธาน กรรมการ ปลัดกระทรวงการคลัง เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง อธิบดีกรมบัญชีกลางและ ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรี แต่งตั้งจำนวนสามคนเป็นกรรมการ

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะเป็นกรรมการและเลขานุการ และ บุคคลอื่นไม่เกินสองคนซึ่งคณะกรรมการกำหนดเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้พิจารณาแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ ความ เชี่ยวชาญและประสบการณ์ทางการเงิน การคลัง การบริหารหนี้สาธารณะ การงบประมาณ หรือกฎหมายและต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) ไม่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ยกเว้นคณาจารย์ประจำในสถาบันอุดมศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๓) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือ
เจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๔) ไม่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับการบริหารหนี้สาธารณะ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๓๒ ให้กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งมีวาระดำรงตำแหน่งคราวละ
สามปี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ในกรณีที่กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ผู้ได้รับ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งไว้
แล้ว

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เมื่อครบกำหนดตามวาระดังกล่าวในวาระหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ขึ้นใหม่ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่าจะ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะแต่งตั้ง
ติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๓๓ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรี
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา แต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๑) ตาย
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๒) ลาออก
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๓) คณะรัฐมนตรีให้ออกเพราะมีความประพฤติเสื่อมเสียหรือไม่สุจริตหรือ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา บกพร่องต่อหน้าที่ หรือหย่อนความสามารถ
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๔) เป็นบุคคลล้มละลาย
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๗) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๑ วรรคสาม

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๓๔ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่ง
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา หนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา อยู่ในที่ประชุม ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรอง
ประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุม ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคน
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา หนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่ง
ในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็น
เสียงชี้ขาด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๓๕^๑ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑) รายงานสถานะของหนี้สาธารณะเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบภายในหกสิบ วันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีแถลงนโยบายต่อรัฐสภาภายหลังการเข้ารับหน้าที่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๒) เสนอแผนการบริหารหนี้สาธารณะประจำปีงบประมาณต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อ พิจารณานุมัติหากมีการปรับเปลี่ยนแผนระหว่างปีโดยไม่เกินวงเงินที่ได้รับการอนุมัติจาก คณะรัฐมนตรี ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการและรายงานให้คณะรัฐมนตรีทราบ

สำนักงาน (๓) จัดทำหลักเกณฑ์ในการกู้เงิน การค้าประกัน การชำระหนี้ การปรับ โครงสร้างหนี้สาธารณะและการพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ รวมถึงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับ ค่าใช้จ่ายในการกู้เงิน การออกและจัดการตราสารหนี้ ทั้งนี้ เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ แล้วให้หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และสถาบันการเงินภาครัฐ ยึดถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป

สำนักงาน (๔) เสนอคำแนะนำในการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๒๕/๑ มาตรา ๒๖ และ มาตรา ๓๐ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงาน (๕) แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญให้เป็นที่ปรึกษาของ คณะกรรมการ หรือแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ คณะกรรมการมอบหมาย

สำนักงาน (๖) ดำเนินการอื่นใดตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๓๖ ให้สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการ ทัวไปของคณะกรรมการ และให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

สำนักงาน (๑) ศึกษา วิเคราะห์โครงสร้างหนี้สาธารณะ ตลอดจนหนี้ของรัฐวิสาหกิจที่ทำ ธุรกิจให้กู้ยืมเงินและสถาบันการเงินภาครัฐที่กระทรวงการคลังไม่ได้ค้าประกัน รวมถึงรวบรวม ข้อมูลเกี่ยวกับการประมาณการความต้องการเงินของภาครัฐและการบริหารหนี้สาธารณะ เพื่อ เสนอต่อคณะกรรมการ

สำนักงาน (๒) ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารหนี้สาธารณะ ตลอดจนการจัดการกู้เงินเพื่อ สรรองเงินคงคลัง การเบิกจ่ายเงินกู้และการชำระหนี้

สำนักงาน (๓) ให้คำปรึกษา แนะนำ และส่งเสริมให้รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นและหน่วยงานอื่นของรัฐมีความสามารถในการบริหารจัดการหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงาน (๔) ติดตามการปฏิบัติตามสัญญาที่ได้ผูกพันกับแหล่งเงินกู้ และประเมินผลการ ดำเนินงานที่ใช้จ่ายเงินกู้

สำนักงาน (๕) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๑ มาตรา ๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๖) ปฏิบัติการอื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน หรือตามที่คณะรัฐมนตรีหรือคณะกรรมการมอบหมาย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมวด ๕

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กองทุนบริหารเงินกู้เพื่อการปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะและพัฒนาลาดตราสารหนี้ในประเทศ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓๖/๑^๕ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในกระทรวงการคลังเรียกว่า

สำนักงาน “กองทุนบริหารเงินกู้เพื่อการปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะและพัฒนาลาดตราสารหนี้ในประเทศ”

ให้กองทุนเป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์เพื่อบริหารเงินที่ได้รับจากการกู้เงินเพื่อปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะตามมาตรา ๒๔/๑ และการกู้เงินเพื่อพัฒนาลาดตราสารหนี้ในประเทศตามมาตรา ๒๕/๑ โดยให้มีอำนาจกระทำการใดๆ ที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓๖/๒^๖ กองทุนมีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓๖/๓^๗ กิจการของกองทุนไม่อยู่ในบังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานกฎหมายว่าด้วยแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยประกันสังคมและกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓๖/๔^๘ กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๑) เงินที่ได้รับจากการกู้เงินเพื่อปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะตามมาตรา ๒๔/๑

สำนักงาน (๒) เงินที่ได้รับจากการกู้เงินเพื่อพัฒนาลาดตราสารหนี้ในประเทศตามมาตรา

๒๕/๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๓) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๔) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับจากการดำเนินการของกองทุน

สำนักงาน (๕) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้กองทุน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๖) ดอกผลของเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา หมวด ๕ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

๕ มาตรา ๓๖/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ๖ มาตรา ๓๖/๒ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

๗ มาตรา ๓๖/๓ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ๘ มาตรา ๓๖/๔ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

เงินและทรัพย์สินของกองทุนไม่ต้องนำส่งคลังตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง

มาตรา ๓๖/๕^๓ เงินและทรัพย์สินของกองทุนตามมาตรา ๓๖/๔ ให้นำเข้าบัญชีดังต่อไปนี้

(๑) บัญชีปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะ เพื่อรับเงินตามมาตรา ๓๖/๔ (๑) รวมทั้งเงินและทรัพย์สินตามมาตรา ๓๖/๔ (๓) (๔) (๕) หรือ (๖) ที่กองทุนได้รับการบริหารจัดการเพื่อประโยชน์ในการปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะ หรือเพื่อสนับสนุนการดำเนินการดังกล่าว

(๒) บัญชีพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ เพื่อรับเงินตามมาตรา ๓๖/๔ (๒) รวมทั้งเงินและทรัพย์สินตามมาตรา ๓๖/๔ (๓) (๔) (๕) หรือ (๖) ที่กองทุนได้รับการบริหารจัดการเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ หรือเพื่อสนับสนุนการดำเนินการดังกล่าว

มาตรา ๓๖/๖^๔ เงินในบัญชีปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะ ให้กระทรวงการคลังนำไปใช้จ่ายได้ดังต่อไปนี้

- (๑) ชำระเงินต้นของหนี้สาธารณะซึ่งจะทำการปรับโครงสร้างหนี้ตามมาตรา ๒๔/๑
- (๒) ชำระดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวกับการกู้เงินตามมาตรา ๒๔/๑
- (๓) ชำระค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุนตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด
- (๔) ชำระค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกองทุนตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

มาตรา ๓๖/๗^๕ เงินในบัญชีพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ ให้กระทรวงการคลังนำไปใช้จ่ายได้ดังต่อไปนี้

- (๑) ใถ่อนตราสารหนี้ที่ออกตามมาตรา ๒๕/๑
- (๒) ชำระดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวกับการออกตราสารหนี้ตามมาตรา ๒๕/๑
- (๓) ชำระค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุนตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด
- (๔) ชำระค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกองทุนตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

^๓ มาตรา ๓๖/๕ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

^๔ มาตรา ๓๖/๖ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

^๕ มาตรา ๓๖/๗ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๓๖/๘^{๖๖} ในระหว่างที่ยังไม่มีความจำเป็นต้องนำเงินของกองทุนไปใช้
จ่ายตามมาตรา ๓๖/๖ และมาตรา ๓๖/๗ เงินของกองทุนอาจนำไปลงทุนได้ ดังต่อไปนี้

สำนักงาน (๑) กรณีการลงทุนในประเทศ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (ก) ลงทุนในตราสารหนี้ที่ออกหรือค้ำประกันโดยกระทรวงการคลังหรือ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ตราสารหนี้อื่นที่ได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือสูงสุดจากสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือ

สำนักงาน (ข) ทำธุรกรรมซื้อโดยมีสัญญาจะขายคืนซึ่งตราสารหนี้ที่ออกโดย
กระทรวงการคลัง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๒) กรณีการลงทุนในต่างประเทศ ให้นำไปลงทุนในตราสารหนี้ที่ออกเป็น
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เงินตราสกุลหลักและออกหรือค้ำประกันโดยรัฐบาลต่างประเทศ สถาบันการเงินของรัฐบาล
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ต่างประเทศ หรือสถาบันการเงินระหว่างประเทศ ทั้งนี้ ตราสารหนี้ดังกล่าวจะต้องได้รับการจัด
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา อันดับความน่าเชื่อถือสูงสุดจากสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา การลงทุนตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงความมั่นคง ผลตอบแทน และความเสียหายที่
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เหมาะสมโดยให้สามารถทำธุรกรรมเพื่อป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการลงทุนได้ ทั้งนี้ ให้
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการกองทุนกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการลงทุน รวมทั้งรายชื่อเงินตราสกุล
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา หลักและสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๓๖/๙^{๖๗} ในระหว่างที่ยังมิได้นำเงินของกองทุนไปลงทุนตามมาตรา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ๓๖/๘ ให้นำไปฝากไว้ที่ธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจ หรือธนาคารพาณิชย์ที่คณะกรรมการกองทุน
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กำหนด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๓๖/๑๐^{๖๘} ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการกองทุน
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา บริหารเงินกู้เพื่อการปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะและพัฒนาลาดตราสารหนี้ในประเทศ”
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ประกอบด้วยปลัดกระทรวงการคลังเป็นประธานกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ อธิบดี
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กรมบัญชีกลาง ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ผู้อำนวยการสำนักงาน
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เศรษฐกิจการคลัง ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และประธานกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็น
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กรรมการ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ให้ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะเป็นกรรมการและเลขานุการ และ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา บุคคลอื่นไม่เกินสองคนซึ่งคณะกรรมการกองทุนแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ^{๖๖} มาตรา ๓๖/๘ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ^{๖๗} มาตรา ๓๖/๙ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.
๒๕๕๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ^{๖๘} มาตรา ๓๖/๑๐ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.
๒๕๕๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๓๖/๑๑^{๑๑} คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) กำกับดูแลการบริหารจัดการกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน
- (๒) กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการนำเงินของกองทุนไปลงทุน และ
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา การทำธุรกรรมเพื่อป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการลงทุน
- (๓) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการเก็บรักษาและจ่ายเงินของกองทุน
- (๔) กำกับดูแลการดำเนินงานของผู้จัดการกองทุน ผู้ช่วยผู้จัดการกองทุนและ
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้บริหารสินทรัพย์ของกองทุนในการจัดการเงินของกองทุน
- (๕) ออกข้อบังคับว่าด้วยการปฏิบัติงานของผู้จัดการกองทุน ผู้ช่วยผู้จัดการ
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กองทุน และผู้บริหารสินทรัพย์ของกองทุน
- (๖) กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการมอบอำนาจให้บุคคลอื่นกระทำการ
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา แทนผู้จัดการกองทุน
- (๗) ออกข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งเกี่ยวกับการบริหารกิจการของ
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กองทุน ค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุนและค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกองทุน
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา การบริหารงานบุคคลการจ้างผู้บริหารสินทรัพย์ของกองทุน การบัญชีและการตรวจสอบภายใน
- (๘) ปฏิบัติงานอื่นใดเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนตามที่กำหนดใน
- พระราชบัญญัตินี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๓๖/๑๒^{๑๒} ให้นำมาตรา ๓๔ มาใช้บังคับกับการประชุมของ คณะกรรมการกองทุนโดยอนุโลม และให้กรรมการในคณะกรรมการกองทุนได้รับเบี้ยประชุมหรือ ผลประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่รัฐมนตรีกำหนด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๓๖/๑๓^{๑๓} ให้ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะเป็นผู้จัดการ กองทุนและมีหน้าที่ดำเนินกิจการของกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนและตามที่ คณะกรรมการกองทุนกำหนด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการกองทุนอาจแต่งตั้งผู้ช่วยผู้จัดการกองทุนเพื่อช่วยการปฏิบัติงาน ของผู้จัดการกองทุนด้วยก็ได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑๑ มาตรา ๓๖/๑๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

๑๒ มาตรา ๓๖/๑๒ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

๑๓ มาตรา ๓๖/๑๓ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๓๖/๑๔^{๒๒} ในกิจการของกองทุนที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้ผู้จัดการกองทุนเป็นผู้มีอำนาจกระทำการแทนกองทุน เพื่อการนี้ ผู้จัดการกองทุนอาจมอบอำนาจให้บุคคลอื่นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งแทนก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓๖/๑๕^{๒๓} ผู้จัดการกองทุนและผู้ช่วยผู้จัดการกองทุนอาจได้รับคำตอบแทนหรือประโยชน์อื่นตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีโดยให้ถือเป็นค่าใช้จ่ายของกองทุน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓๖/๑๖^{๒๔} ผู้จัดการกองทุนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกองทุน อาจว่าจ้างผู้บริหารสินทรัพย์ของกองทุนเพื่อทำหน้าที่บริหารเงินและทรัพย์สินของกองทุนก็ได้ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือก รวมทั้งคุณสมบัติของผู้บริหารสินทรัพย์ของกองทุนให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓๖/๑๗^{๒๕} ให้กองทุนรายงานผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของกองทุนเป็นรายไตรมาสต่อคณะกรรมการกองทุนเพื่อรายงานต่อรัฐมนตรี ภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันสิ้นสุดแต่ละไตรมาส

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมื่อสิ้นปี ให้กองทุนรายงานผลการดำเนินงาน ฐานะทางการเงินของกองทุนและงบการเงินที่ผู้สอบบัญชีรับรองแล้วต่อคณะกรรมการกองทุนเพื่อเสนอรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓๖/๑๘^{๒๖} ปีบัญชีของกองทุนให้ถือตามปีงบประมาณ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓๖/๑๙^{๒๗} การบัญชีของกองทุนให้จัดทำตามมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชี หรือมาตรฐานการบัญชีอื่นที่รับรองโดยทั่วไปที่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒๒ มาตรา ๓๖/๑๔ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.

๒๕๕๑ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒๓ มาตรา ๓๖/๑๕ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.

๒๕๕๑ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒๔ มาตรา ๓๖/๑๖ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.

๒๕๕๑ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒๕ มาตรา ๓๖/๑๗ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.

๒๕๕๑ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒๖ มาตรา ๓๖/๑๘ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.

๒๕๕๑ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒๗ มาตรา ๓๖/๑๙ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.

๒๕๕๑ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
คณะกรรมการกองทุนกำหนดโดยต้องจัดให้มีการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับกิจการของกองทุนและ
รายงานผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการกองทุนทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มาตรา ๓๖/๒๐^{๒๔} ให้กองทุนจัดทำงบการเงินส่งผู้สอบบัญชีภายในเก้าสิบวันนับ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
แต่วันสิ้นปีบัญชี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของกองทุน แล้วทำรายงานผล
การสอบบัญชีเสนอต่อรัฐมนตรีทุกปี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
บทเฉพาะกาล

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มาตรา ๓๗ พระราชบัญญัตินี้ไม่มีผลกระทบต่อการกู้เงิน การให้กู้เงิน การค้า
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ประกัน และการปรับโครงสร้างหนี้ที่กระทรวงการคลังกระทำก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
นายกรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
^{๒๔} มาตรา ๓๖/๒๐ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.
๒๕๕๑

สำนักงาน กฤษฎีกา

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ประเทศไทยต้องประสบปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง ส่งผลให้หนี้สาธารณะของประเทศเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จำเป็นต้องบริหารหนี้สาธารณะ ทั้งที่เกิดขึ้นแล้วและที่กำลังจะเกิดขึ้นให้มีประสิทธิภาพ แต่โดยที่บทบัญญัติเกี่ยวกับการก่อหนี้ การค้ำประกันและการปรับโครงสร้างหนี้ในปัจจุบันไม่เอื้ออำนวยต่อการบริหารหนี้สาธารณะของประเทศและกระจุกกระจายอยู่ในกฎหมายหลายฉบับ สมควรปรับปรุงกฎหมายเหล่านั้นให้เป็นระบบและมีเอกภาพยิ่งขึ้น อีกทั้งหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารหนี้สาธารณะมีอยู่หลายหน่วยงาน สมควรให้มีหน่วยงานกลางเพียงหน่วยงานเดียวเพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบการบริหารหนี้สาธารณะให้เป็นไปอย่างมีระบบ มีประสิทธิภาพ และควบคุมดูแลการก่อหนี้โดยรวมเพื่อให้ภาระหนี้สาธารณะอยู่ในระดับที่สอดคล้องกับฐานะการเงินการคลังของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มยุรี/พิมพ์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

วชิระ/พงษ์พิสัย/ตรวจ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา วาทีณี/โสทร/ปรับปรุง

๖ กรกฎาคม ๒๕๕๙

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙^{๒๙}

สำนักงาน กฤษฎีกา

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ในการบริหารหนี้สาธารณะจำเป็นต้องมีกลไกที่เหมาะสมเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ในปัจจุบัน ยังมีข้อจำกัดในการดำเนินการบางประการ จึงสมควรให้อำนาจแก่กระทรวงการคลังในการปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะโดยการย่นระยะเวลาชำระหนี้ การกู้เงินเพื่อปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะก่อนที่หนี้ครบกำหนดชำระ และการกู้เงินเป็นเงินตราต่างประเทศหรือเงินบาทเพื่อนำมาให้หน่วยงานอื่นกู้ต่อได้ นอกจากนี้ ในการพัฒนาตลาดตราสารหนี้ให้มีความต่อเนื่อง มีความจำเป็นที่จะต้องมิตราสารหนี้ที่กระทรวงการคลังออกในปริมาณเพียงพอต่อการสร้างอัตราดอกเบี้ยสำหรับใช้อ้างอิงในตลาดตราสารหนี้ จึงจำเป็นต้องกำหนดให้กระทรวงการคลังมีอำนาจกู้เงินเพื่อพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศด้วย สำหรับเงินที่ได้รับจากการกู้เงินเพื่อปรับโครงสร้างหนี้ก่อนที่หนี้ครบกำหนดชำระและการกู้เงินเพื่อพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ สมควรบริหารจัดการโดยกองทุนบริหารเงินกู้เพื่อการปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะและพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการกองทุนบริหารเงินกู้เพื่อการปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะและพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ รวมทั้งสมควรแก้ไขอำนาจหน้าที่ของ

ผนวก ข

พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระราชบัญญัติ
วิธีการงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๐๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๒
เป็นปีที่ ๑๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภาดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๔๙๙ บรรดาบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้
“งบประมาณรายจ่าย” หมายความว่า จำนวนเงินอย่างสูงที่อนุญาตให้จ่ายหรือให้ก่อนนี้ผูกพันได้ ตามวัตถุประสงค์และภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย

“งบประมาณรายจ่ายข้ามปี” หมายความว่า งบประมาณรายจ่ายที่ใช้ได้เกินปีงบประมาณ ตามวัตถุประสงค์และระยะเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย

“ปีงบประมาณ” หมายความว่า ระยะเวลาตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคมของปีหนึ่งถึงวันที่ ๓๐ กันยายนของปีถัดไป และให้ใช้ปี พ.ศ. ที่ถัดไปนั้นเป็นชื่อสำหรับปีงบประมาณนั้น

“หนี้” หมายความว่า ข้อผูกพันที่จะต้องจ่ายหรืออาจจะต้องจ่ายเป็นเงิน สิ่งของ หรือบริการ ไม่ว่าจะ เป็นข้อผูกพันอันเกิดจากการกู้ยืม การค้ำประกัน การซื้อหรือการจ้างโดยใช้ เครดิต หรือจากการอื่นใด

“เงินประจำงวด” หมายความว่า ส่วนหนึ่งของงบประมาณรายจ่ายที่แบ่งสรรให้ จ่าย หรือให้ก่อหนี้ผูกพันในระยะเวลาหนึ่ง

“ส่วนราชการ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือทบวงการเมืองที่มีฐานะ เทียบเท่า สำนักงานหรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐ แต่ไม่รวมตลอดถึงรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานตาม กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า

- (ก) องค์การของรัฐบาลหรือหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ
- (ข) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ส่วนราชการมีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ

(ค) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ส่วนราชการและ/หรือรัฐวิสาหกิจตาม (ก) และ/หรือ (ข) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ

(ง) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ส่วนราชการและ/หรือรัฐวิสาหกิจตาม (ก) และ/หรือ (ข) และ/หรือ (ค) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ

(จ) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ส่วนราชการและ/หรือรัฐวิสาหกิจตาม (ก) และ/หรือ (ข) และ/หรือ (ค) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ

“คลัง” หมายความว่า คลังจังหวัดหรือคลังอำเภอ และให้หมายความรวมถึง บัญชีเงินฝากของกระทรวงการคลังที่ธนาคารแห่งประเทศไทยด้วย

“เงินอุดหนุนราชการ” หมายความว่า เงินที่กระทรวงการคลังจ่ายและอนุญาตให้ ส่วนราชการมีไว้ตามจำนวนที่เห็นสมควร เพื่ออุดหนุนเป็นค่าใช้จ่ายตามระเบียบหรือข้อบังคับของ กระทรวงการคลัง

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

มาตรา ๕^๖ ให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตาม พระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ

ทั้งนี้ ตามอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวกับสำนักนายกรัฐมนตรี หรือกระทรวงการคลัง แล้วแต่กรณี

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑
อำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการ

มาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐๓ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๑๔

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๖ ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจหน้าที่จัดทำงบประมาณกับปฏิบัติการอย่างอื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงบประมาณดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) เรียกให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจเสนอประมาณการรายรับและรายจ่ายตามแบบและหลักเกณฑ์ พร้อมด้วยรายละเอียดตามที่ผู้อำนวยการกำหนด

(๒) วิเคราะห์งบประมาณและการจ่ายเงินของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ

(๓) กำหนด เพิ่ม หรือลดเงินประจำงวดตามความจำเป็นของการปฏิบัติงานและตามกำลังเงินของแผ่นดิน

(๔) กำหนดระยะเวลาของเงินประจำงวด

มาตรา ๗ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจเรียกให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจเสนอข้อเท็จจริงตามที่เห็นสมควร และให้ผู้อำนวยการหรือพนักงาน

เจ้าหน้าที่ที่ผู้อำนวยการมอบหมายมีอำนาจที่จะเข้าตรวจสอบสมุด บัญชี เอกสาร และหลักฐานต่าง ๆ ของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ

เพื่อประโยชน์แห่งวรรคก่อน ให้ถือว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ผู้อำนวยการมอบหมาย เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมวด ๒

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ลักษณะของงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๘ งบประมาณประจำปีที่เสนอต่อรัฐสภานั้น โดยปกติให้ประกอบด้วย

(๑) ค่าแสดงประกอบงบประมาณแสดงฐานะและนโยบายการคลังและการเงินสาระสำคัญของงบประมาณ และความสัมพันธ์ระหว่างรายรับและงบประมาณรายจ่ายที่ขอตั้ง

(๒) รายรับรายจ่ายเปรียบเทียบระหว่างปีที่ล่วงมาแล้ว ปีปัจจุบันและปีที่ขอตั้งงบประมาณรายจ่าย

(๓) คำอธิบายเกี่ยวกับประมาณการรายรับ

(๔) คำชี้แจงเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายที่ขอตั้ง

(๕) รายงานเกี่ยวกับการเงินของรัฐวิสาหกิจ

(๖) คำอธิบายเกี่ยวกับหนี้ของรัฐบาลที่มีอยู่แล้วในปัจจุบันและที่เสนอขออุป

เพิ่มเติม

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๗) รายงานการรับจ่ายเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้มอบให้เพื่อช่วยราชการ

(๘) ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

มาตรา ๙ ในการเสนองบประมาณนั้น ถ้าประมาณการรายรับประเภทรายได้ตามอำนาจกฎหมายที่มีอยู่แล้วเป็นจำนวนต่ำกว่างบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้นที่ขอตั้ง ให้แสดงวิธีหา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เงินส่วนที่ขาดดุลย์ต่อรัฐสภาด้วย แต่ถ้าเป็นจำนวนสูงกว่าก็ให้แถลงวิธีที่จะจัดการแก่ส่วนที่เกินดุลย์นั้นในทางที่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

มาตรา ๙ ทวิ^๓ เมื่อพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมใช้บังคับแล้ว หรือเมื่อมีกรณีที่ต้องใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณที่ล่วงแล้วไปพลางก่อนตามมาตรา ๑๖ ถ้ารายจ่ายสูงกว่ารายได้ ให้กระทรวงการคลังมีอำนาจกู้เงินได้ตามความจำเป็น แต่กรณีจะเป็นประการใดก็ตาม การกู้เงินตามมาตรา^๓นี้ในปีหนึ่ง ๆ ต้องไม่เกิน

(๑) ร้อยละสี่สิบของจำนวนเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีและงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม หรือของจำนวนเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณที่ล่วงแล้วมา แล้วแต่กรณีกับอีก

(๒) ร้อยละแปดสิบของงบประมาณรายจ่ายที่ตั้งไว้สำหรับชำระคืนเงินกู้ การกู้เงินตามวรรคหนึ่ง จะใช้วิธีออกตั๋วเงินคลัง พันธบัตร ตราสารอื่น หรือทำสัญญา^๓ก็ได้

การออกตั๋วเงินคลังให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยตั๋วเงินคลัง แต่การออกพันธบัตรหรือตราสารอื่น หรือการทำสัญญา^๓ ต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีก่อน

การออกพันธบัตรหรือตราสารอื่น ให้กระทรวงการคลังประกาศจำนวนเงินที่จะกู้ อัตราดอกเบี้ย ระยะเวลา เงื่อนไข และวิธีการต่าง ๆ ในการออกพันธบัตรหรือตราสารนั้น ในกรณีทำสัญญา^๓ ให้กระทรวงการคลังประกาศจำนวนเงินที่ได้กู้ ผู้ให้กู้ อัตราดอกเบี้ย ระยะเวลา^๓ และสาระสำคัญอื่น ๆ ในสัญญา^๓นั้น

ประกาศกระทรวงการคลังตามความในวรรคสี่ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๐^๔ งบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมที่ขอตั้งจะมีงบกลางแยกต่างหากจากงบประมาณรายจ่ายของส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจก็ได้ และจะกำหนดให้มีรายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ในงบกลางนั้นด้วยก็ได้

มาตรา ๑๑ งบประมาณรายจ่ายข้ามปีจะมีได้ในกรณีที่คาดว่าจะใช้งบประมาณรายจ่ายให้เสร็จทันภายในปีงบประมาณไม่ได้ การตั้งงบประมาณรายจ่ายข้ามปีนี้ ต้องกำหนดเวลาสิ้นสุดไว้ด้วย

หมวด ๓ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

การจัดทำงบประมาณ

^๓มาตรา ๙ ทวิ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.

๒๕๑๗

^๔มาตรา ๑๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐๓ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม

พุทธศักราช ๒๕๑๔

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงาน _____ กฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๒ ให้หัวหน้าส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ผู้หนึ่ง เป็นเจ้าหน้าที่งบประมาณ มีหน้าที่เกี่ยวกับงบประมาณของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจนั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๓ ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ หรือรัฐมนตรี ซึ่งตามกฎหมายให้มีหน้าที่กำกับหรือควบคุมกิจการของรัฐวิสาหกิจ มีหน้าที่รับผิดชอบในการยื่น งบประมาณประจำปีของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจนั้นต่อผู้อำนวยการ ภายในเวลาที่ ผู้อำนวยการกำหนด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ในกรณีรัฐวิสาหกิจที่เป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัด ของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจเจ้าของทุน เป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบตามความในวรรคก่อน งบประมาณประจำปีนั้น ถ้ามิได้ยื่นภายในกำหนดเวลาตามความในสองวรรคแรก ผู้อำนวยการอาจพิจารณาการตั้งงบประมาณประจำปีตามที่เห็นสมควร

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๔ ใช้จ่ายเพื่อชดใช้เงินคงคลังก็ดี หรือใช้จ่ายเพื่อชดใช้เงินทุน สรรองจ่ายตามมาตรา ๒๙ ทวิ ก็ดี ให้แยกตั้งไว้เป็นส่วนหนึ่งต่างหากในพระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่าย และให้ถือว่าเป็นรายจ่ายของปีงบประมาณที่ได้จ่ายเงินคงคลังหรือเงินทุน สรรองจ่ายนั้น ๆ ไป

สำนักงาน _____ กฤษฎีกา สำนักงาน _____ กฤษฎีกา สำนักงาน _____ กฤษฎีกา

มาตรา ๑๕ ให้ผู้อำนวยการเสนองบประมาณประจำปีต่อนายกรัฐมนตรี เพื่อ คณะรัฐมนตรีเสนอต่อรัฐสภาเป็นเวลาอย่างน้อยสองเดือนก่อนวันเริ่มปีงบประมาณนั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๖ ถ้าพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีออกใช้ไม่ทัน ปีงบประมาณใหม่ ให้ใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณที่ล่วงแล้วไปพลางก่อนได้ตาม หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ผู้อำนวยการกำหนดโดยอนุมัตินายกรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๗ ในกรณีจำเป็นจะต้องจ่ายเงินหรือก่อหนี้ผูกพันเกินกว่าหรือ นอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี คณะรัฐมนตรีอาจ เสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมต่อรัฐสภาได้ และให้แสดงถึงเงินที่พึงได้มา สำหรับจ่ายตามงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมที่ขอตั้งด้วย การจัดทำงบประมาณเพิ่มเติม ให้เป็นไปตามวิธีการที่ผู้อำนวยการกำหนด

สำนักงาน _____ กฤษฎีกา สำนักงาน _____ กฤษฎีกา สำนักงาน _____ กฤษฎีกา

หมวด ๔

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา การโอนงบประมาณรายจ่าย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงาน _____ กฤษฎีกา สำนักงาน _____ กฤษฎีกา

สำนักงาน _____ กฤษฎีกา สำนักงาน _____ กฤษฎีกา สำนักงาน _____ กฤษฎีกา

“มาตรา ๑๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๓

มาตรา ๑๘^๖ ราชจ่ายที่กำหนดไว้สำหรับส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจใด ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีก็ดี พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมก็ดี จะโอนหรือนำไปใช้สำหรับส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจอื่นมิได้เว้นแต่

(๑) มีพระราชบัญญัติให้โอนหรือนำไปใช้ได้

(๒) ในกรณีที่มีพระราชกฤษฎีการวมหรือโอนส่วนราชการเข้าด้วยกันไม่ว่าจะมีผลเป็นการจัดตั้งส่วนราชการขึ้นใหม่หรือไม่ก็ตาม ให้โอนงบประมาณรายจ่ายของส่วนราชการที่ถูกโอนหรือรวมเข้าด้วยกันนั้นไปเป็นของส่วนราชการหรือหน่วยงานที่รับโอนหรือที่รวมเข้าด้วยกัน หรือส่วนราชการที่จัดตั้งขึ้นใหม่ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว

มาตรา ๑๙^๗ ราชจ่ายที่กำหนดไว้ในรายการใด สำหรับส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม พระราชบัญญัติโอนเงินงบประมาณรายจ่าย หรือพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๑๘ (๒) จะโอนหรือนำไปใช้ในรายการอื่นมิได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้บัญชาการ แต่ผู้บัญชาการจะอนุญาตมิได้ ในกรณีที่เพิ่มรายจ่ายประเภทเงินราชการลับ หรือเป็นงาน หรือโครงการใหม่ เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

ราชจ่ายรายการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในงบกลาง ให้ผู้บัญชาการมีอำนาจจัดสรรให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจเบิกจ่ายโดยตรง หรือเบิกจ่ายในรายการต่าง ๆ ของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ ได้ตามความจำเป็น
ในกรณีจำเป็นผู้บัญชาการโดยอนุมัตินายกรัฐมนตรีจะโอนรายจ่ายงบกลางรายการใดรายการหนึ่งไปเพิ่มรายการอื่น ๆ ในงบเดียวกันก็ได้

มาตรา ๒๐ การให้ราชจ่ายสำหรับส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่กำหนดไว้ในแต่ละรายการตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีก็ดี พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมก็ดี ให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้บัญชาการกำหนด

หมวด ๕

การควบคุมงบประมาณ

มาตรา ๒๑ ให้รัฐมนตรีเป็นผู้รับผิดชอบในการควบคุมงบประมาณ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับ และให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) จัดให้มีการประมวลบัญชีการเงินแผ่นดิน

(๒) กำหนดระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง ด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

^๖มาตรา ๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๓
^๗มาตรา ๑๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๓

(๓) จัดให้มีการตรวจเอกสารการขอเบิกเงิน การจ่ายเงินและการก่องหน้ผูกพัน
ตลอดจนเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับการรับเงิน การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง

(๔) กำหนดและควบคุมระบบบัญชี แบบรายงาน และเอกสารเกี่ยวกับการรับ
จ่ายเงินและหนี้

(๕) กำหนดระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยเงินตราราชการ ด้วยความเห็นชอบ
ของคณะรัฐมนตรีและให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๒^๕ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจเรียกให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจเสนอ
ข้อเท็จจริงตามที่เห็นสมควร และให้มีอำนาจมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าตรวจสอบ
บัญชี เอกสาร และหลักฐานต่าง ๆ ของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ

เพื่อประโยชน์แห่งวรรคก่อน ให้ถือว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ที่รัฐมนตรีมอบหมาย
เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย

มาตรา ๒๓^๖ ยกเว้นกรณีที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๓ ตรี ส่วนราชการหรือ
รัฐวิสาหกิจจะจ่ายเงินหรือก่องหน้ผูกพันได้แต่เฉพาะตามที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ
งบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม หรือตามอำนาจที่มี
อยู่ตามกฎหมายอื่น และห้ามมิให้จ่ายเงินหรือก่องหน้ผูกพันตามพระราชบัญญัติงบประมาณ
รายจ่ายประจำปี หรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม จนกว่าจะได้รับอนุมัติเงิน
ประจำงวดแล้ว

รายจ่ายใดมีจำนวนและระยะเวลาการจ่ายเงินที่แน่นอน ผู้อำนวยการโดยความ
เห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจะกำหนดให้ส่วนราชการจ่ายเงินโดยไม่ต้องขออนุมัติเงินประจำงวดก็
ได้

เมื่อพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือพระราชบัญญัติงบประมาณ
รายจ่ายเพิ่มเติมแล้วแต่กรณี ใช้บังคับแล้ว ให้สำนักงบประมาณรวบรวมรายการงบประมาณ
รายจ่ายซึ่งจะต้องก่องหน้ผูกพันและวงเงินที่คาดว่าจะต้องก่องหน้ผูกพันงบประมาณรายจ่ายประจำปี
ต่อ ๆ ไป พร้อมทั้งจำนวนเงินเพื่อเหลือเผื่อขาด เสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติการก่องหน้
ผูกพันภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติดังกล่าวใช้บังคับ และเมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติ
แล้ว ให้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจดำเนินการตามระเบียบที่ผู้อำนวยการกำหนด ด้วยความ
เห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

ในกรณีที่มีความจำเป็นและเร่งด่วนและมีใช้กรณีตามวรรคสองหรือวรรคสาม
คณะรัฐมนตรีมีอำนาจอนุมัติให้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจจ่ายเงินหรือก่องหน้ผูกพันตาม
พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมก่อน

^๕มาตรา ๒๒ วรรคสอง เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.

๒๕๑๑

^๖มาตรา ๒๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๔

ได้รับเงินประจำงวด หรืออนุมัติให้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจก่องหน้ผูกพันเกินกว่าหรือ นอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือพระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมได้

มาตรา ๒๓ ทวิ^{๑๑} ส่วนราชการใด ๆ นอกจากกระทรวงการคลังจะทำการก่องหน้ ผูกพันเป็นการกู้ยืมเงินหรือการค้ำประกันมิได้ เว้นแต่ในกรณีที่ยกข้อยกเว้นไว้ในมาตรา ๒๓ ตริ

มาตรา ๒๓ ตริ^{๑๒} รัฐวิสาหกิจที่ไม่ใช่นิติบุคคล ถ้ามีความจำเป็นต้องกู้ยืมเงินเพื่อ ใช้ดำเนินกิจการ ให้กระทรวงเจ้าสังกัดมีอำนาจกู้ยืมให้ได้ตามเงื่อนไขต่อไปนี้

- (๑) ในกรณีกู้ยืมเงินเพื่อการลงทุน รัฐวิสาหกิจนั้นจะต้องเสนอแผนงานลงทุนให้ คณะกรรมการบริหารสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติพิจารณาก่อน
 - (๒) ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีและผู้อำนวยการ และถ้าเป็นจำนวน เงินเกินกว่าห้าล้านบาท จะต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีอีกด้วย
- เงินที่ได้รับจากการกู้ยืมตามมาตรา^{๑๓}นี้ ให้จ่ายแก่รัฐวิสาหกิจนั้น เพื่อนำไปใช้ตาม วัตถุประสงค์ได้โดยไม่ต้องนำส่งคลัง

มาตรา ๒๔^{๑๔} บรรดาเงินที่ส่วนราชการได้รับเป็นกรรมสิทธิ์ไม่ว่าจะได้รับตาม กฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับ หรือได้รับชำระตามอำนาจหน้าที่หรือสัญญา หรือได้รับการให้ ใช้ทรัพย์สิน หรือเก็บดอกผลจากทรัพย์สินของราชการ ให้ส่วนราชการที่ได้รับเงินนั้น นำส่งคลัง ตามระเบียบหรือข้อบังคับที่รัฐมนตรีกำหนด เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดเป็นอย่างอื่น

ส่วนราชการใดได้รับเงินที่มีผู้มอบให้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ส่วนราชการนั้นใช้ จ่ายในกิจการของส่วนราชการนั้นก็ดี หรือได้รับเงินที่เกิดจากทรัพย์สินซึ่งมีผู้มอบให้เพื่อหาดอก ผลใช้จ่ายในกิจการของส่วนราชการนั้นก็ดี ให้ส่วนราชการนั้นจ่ายเงินหรือก่องหน้ผูกพันภายใน วงเงินที่ได้รับนั้นได้ และไม่ต้องนำส่งคลัง

ในกรณีส่วนราชการได้รับเงินตามโครงการช่วยเหลือหรือร่วมมือกับรัฐบาล ต่างประเทศ องค์การสหประชาชาติ ทบวงการชำนัญพิเศษแห่งสหประชาชาติ องค์การระหว่าง ประเทศอื่นใด หรือบุคคลใดไม่ว่าจะเป็นเงินให้กู้หรือให้เปล่า รวมทั้งเงินที่ส่วนราชการได้รับสืบ เนื่องมาจากโครงการช่วยเหลือหรือร่วมมือเช่นว่านั้น รัฐมนตรีจะกำหนดเป็นอย่างอื่นโดยไม่ต้อง นำส่งคลังก็ได้

รัฐมนตรีจะอนุญาตให้ส่วนราชการที่ได้รับเงินในกรณีต่อไปนี้นำเงินนั้นไปใช้จ่าย โดยไม่ต้องนำส่งคลังก็ได้ คือ

- ^{๑๑}มาตรา ๒๓ ทวิ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๓
- ^{๑๒}มาตรา ๒๓ ตริ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๗
- ^{๑๓}มาตรา ๒๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๗ และวรรคสี่และวรรคห้า แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๘

- (๑) เงินที่ได้รับในลักษณะค่าชดใช้ความเสียหายหรือสิ้นเปลืองแห่งทรัพย์สินและจำเป็นต้องจ่ายเพื่อบูรณะทรัพย์สินหรือจัดให้ได้ทรัพย์สินคืนมา
- (๒) เงินรายรับของส่วนราชการที่เป็นสถานพยาบาล สถานศึกษา หรือสถานอื่นใดที่อำนวยความสะดวกอื่นเป็นสาธารณประโยชน์หรือประชาสงเคราะห์
- (๓) เงินที่ได้รับในลักษณะผลพลอยได้จากการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่
- (๔) เงินที่ได้รับจากการจำหน่ายหุ้นในนิติบุคคลเพื่อนำไปซื้อหุ้นในนิติบุคคลอื่น การจ่ายเงินตาม (๒) และ (๓) ต้องเป็นไปตามระเบียบที่ได้อนุมัติจากรัฐมนตรีและผู้อำนวยการ ส่วนการจำหน่ายหุ้นและการซื้อหุ้นตาม (๔) ต้องเป็นไปตามระเบียบของกระทรวงการคลัง ที่ได้อนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๒๕^{๓๓} (ยกเลิก)

มาตรา ๒๖ ข้าราชการหรือลูกจ้างผู้ใดของส่วนราชการกระทำการก่อหนี้ผูกพันหรือจ่ายเงิน หรือโดยรู้อยู่แล้วยินยอมอนุญาตให้กระทำการดังกล่าวนั้นโดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ หรือระเบียบหรือข้อบังคับที่ได้ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ นอกจากความรับผิดชอบตามกฎหมายซึ่งอาจได้รับตามกฎหมายอื่นแล้ว ผู้กระทำหรือผู้ยินยอมอนุญาตให้กระทำดังกล่าว จะต้องรับผิดชอบใช้จำนวนเงินที่ส่วนราชการได้จ่ายไปหรือต้องผูกพันจะต้องจ่าย ตลอดจนค่าสินไหมทดแทนใด ๆ ให้แก่ส่วนราชการนั้น

บุคคลภายนอกผู้ได้รับประโยชน์จากการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ หรือระเบียบหรือข้อบังคับที่ได้ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวในวรรคก่อน จะต้องร่วมรับผิดชอบกับผู้กระทำการฝ่าฝืนตามความในวรรคก่อนเช่นกัน เว้นแต่จะแสดงได้ว่า ตนได้กระทำไปโดยสุจริต ไม่รู้เท่าถึงการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติหรือระเบียบหรือข้อบังคับดังกล่าว ความในวรรคแรกไม่ใช้บังคับแก่ข้าราชการหรือลูกจ้างซึ่งได้หักทวงค่าสั่งของผู้บังคับบัญชาเป็นหนังสือแล้วว่า การที่จะปฏิบัติตามคำสั่งนั้นอาจไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับ

มาตรา ๒๗^{๓๔} การขอเบิกเงินจากคลังตามงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณใด ให้กระทำได้แต่เฉพาะภายในปีงบประมาณนั้น เว้นแต่

- (๑) เป็นงบประมาณรายจ่ายข้ามปี หรือ
- (๒) เป็นงบประมาณรายจ่ายที่ได้ก่อหนี้ผูกพันไว้ก่อนสิ้นปีงบประมาณ หรือที่ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีให้เบิกเหลื่อมปี และได้มีการกันเงินไว้ตามระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินจากคลัง

^{๓๓}มาตรา ๒๕ ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๓

^{๓๔}มาตรา ๒๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๗

ในกรณี (๒) ให้ขยายเวลาขอเบิกเงินจากคลังต่อไปได้อีกไม่เกินหกเดือนปฏิทิน
ของปีงบประมาณถัดไป เว้นแต่มีความจำเป็นต้องขอเบิกเงินจากคลังภายหลังเวลาดังกล่าว ก็ให้
ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลังเป็นกรณี ๆ ไป

มาตรา ๒๘^๔ ในกรณีที่เงินงบประมาณรายจ่ายข้ามปีการขอเบิกเงินจากคลัง
ตามงบประมาณรายจ่ายข้ามปีนั้น ให้กระทำได้แต่เฉพาะภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมาย
ว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย เว้นแต่เป็นงบประมาณรายจ่ายข้ามปีที่ได้ก่องหนูกพันไว้ก่อนสิ้น
กำหนดเวลา และได้มีการกันเงินไว้ตามระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินจากคลังให้
ขยายเวลาขอเบิกเงินจากคลังต่อไปได้อีกไม่เกินสามเดือนปฏิทิน

มาตรา ๒๙ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งจ่ายเงินจากคลังเป็นเงินทอรองราชการได้

มาตรา ๒๙ ทวิ^๖ ให้มีเงินทุนจำนวนหนึ่งโดยให้รัฐมนตรีจ่ายจากคลัง เรียกว่า
“เงินทุนสำรองจ่าย” เป็นจำนวนหนึ่งร้อยล้านบาท เงินทุนนี้ให้นำไปจ่ายได้ในกรณีที่มีความจำเป็น
เพื่อประโยชน์แก่ราชการแผ่นดิน โดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี และเมื่อได้จ่ายไปแล้ว ให้ขอตั้งรายจ่าย
ชดใช้เพื่อสมทบเงินทุนนั้นไว้จ่ายต่อไป

มาตรา ๓๐ เมื่อสิ้นปีงบประมาณ ให้รัฐมนตรีประกาศรายงานการรับจ่ายเงิน
ประจำปีงบประมาณที่สิ้นสุดนั้นในราชกิจจานุเบกษาโดยมีชกข์
รายงานการรับจ่ายเงินประจำปีตามความในวรรคก่อน เมื่อคณะกรรมการตรวจ
เงินแผ่นดินได้ตรวจสอบแล้ว ให้ทำรายงานผลการตรวจสอบเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อเสนอรัฐสภา

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๑ การปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๐๒ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่
พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เว้นแต่ความในมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต
วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๓๒ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๓ ให้มีระยะเวลาตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม
พ.ศ. ๒๕๐๓ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๓ และให้เสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณ
รายจ่ายประจำปีต่อรัฐสภาก่อนสิ้นเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๒

^๔มาตรา ๒๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๓
^๖มาตรา ๒๙ ทวิ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๓

- ๑๓ - สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงาน พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๓^{๙๙} สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน มีบทบัญญัติบางมาตรายังไม่เหมาะสม ควรปรับปรุงให้การรับและการจ่ายเงินแผ่นดินเป็นไปโดยเรียบร้อยและสะดวกต่อการปฏิบัติ ตามมาตรฐานการบริหารการคลังที่ดี จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สำนักงาน สำนักงาน สำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการกฤษฎีกา

พรพิมล/แก้ไข
๑๑ ก.พ ๒๕๕๕

สำนักงาน สำนักงาน สำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการกฤษฎีกา

พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๑^{๑๐๐}
หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ มีบทบัญญัติบางมาตราที่ไม่เหมาะสม จึงเห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

สำนักงาน สำนักงาน สำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการกฤษฎีกา

พรพิมล/แก้ไข
๑๑ ก.พ ๒๕๕๕
A+B(C)

สำนักงาน สำนักงาน สำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการกฤษฎีกา

ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐๓ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕^{๑๐๐}

สำนักงาน สำนักงาน สำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการกฤษฎีกา

สุรินทร์ / แก้ไข
๓๐/๐๑/๒๕๕๕
A+B(C)

สำนักงาน สำนักงาน สำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการกฤษฎีกา

พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๗^{๑๐๐}
หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติบางมาตราของพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ เกี่ยวกับวิธีการกู้เงิน วงเงินกู้เพื่อใช้จ่ายในกิจการของรัฐวิสาหกิจที่ไม่ขึ้นติดบุคคล การนำเงินรายได้ส่งคลังและวิธีการเบิกเงินงบประมาณรายจ่ายข้ามปีให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

สำนักงาน สำนักงาน สำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการกฤษฎีกา

พรพิมล/แก้ไข

สำนักงาน สำนักงาน สำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๙๙}ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๗/ตอนที่ ๘๘/หน้า ๘๘๒/๒๕ ตุลาคม ๒๕๐๓

^{๑๐๐}ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๔/ตอนที่ ๑๐/หน้า ๒๗/๓๐ มกราคม ๒๕๑๑

สำนักงาน สำนักงาน สำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๑๐๐}ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๙/ตอนที่ ๑๓๔/ฉบับพิเศษ หน้า ๑/๖ กันยายน ๒๕๑๕

^{๑๐๐}ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๑/ตอนที่ ๘๓/ฉบับพิเศษ หน้า ๑/๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๗

-๑๔- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงาน ๑๑ ก.พ ๒๕๕๕
A+B(C)

พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๔^{๒๖}

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุง
บทบัญญัติในพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ เพื่อให้การจ่ายเงินงบประมาณบาง
หมวดรายจ่ายสามารถกระทำโดยคล่องตัวและรวดเร็วยิ่งขึ้น และสมควรปรับปรุงบทบัญญัติว่า
ด้วยวิธีการขออนุมัติก่อนนี้ผูกพันงบประมาณรายจ่ายต่อคณะรัฐมนตรีสำหรับรายการที่ตั้ง
งบประมาณรายจ่ายไว้ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือพระราชบัญญัติ
งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ซึ่งจะต้องก่อนนี้ผูกพันงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อไป เพื่อให้
มีประสิทธิภาพ ลดขั้นตอนประหยัดเวลาและงบประมาณ นอกจากนี้ สมควรปรับปรุง
บทบัญญัติที่เกี่ยวกับการนำเงินไปใช้จ่ายโดยไม่ต้องส่งคลัง ให้รวมถึงการจำหน่ายหุ้นในนิติบุคคล
ที่ไม่มีความจำเป็นต้องถือไว้เพื่อนำไปซื้อหุ้นในนิติบุคคลอื่นแทนได้ เพื่อให้การบริหารทรัพย์สิน
ของรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พรพิมล/แก้ไข

๑๑ ก.พ ๒๕๕๕

A+B(C)

พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๓^{๒๗}

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่การรวมหรือโอนกระทรวง
ทบวง กรม ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๐ อาจกระทำได้โดยตราเป็นพระ
ราชกฤษฎีกา สมควรเพิ่มเติมข้อยกเว้นของการห้ามโอนงบประมาณรายจ่าย รวมทั้งควบคุมการ
โอน หรือนำงบประมาณรายจ่ายที่เป็นผลจากการรวมหรือโอนกระทรวง ทบวง กรม ไปใช้ใน
รายการอื่นให้สอดคล้องกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ปริญนันท์/แก้ไข

๔ / ๓ / ๕๕

B+A(C)

สุภสรณ์+อภิสิทธิ์

ผู้จัดทำ

๓ มี.ค. ๕๖

^{๒๖}ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๘/ตอนที่ ๑๖๘/ฉบับพิเศษ หน้า ๑/๒๕ กันยายน ๒๕๓๔
^{๒๗}ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๗/ตอนที่ ๒๑ ก/หน้า ๑/๑๗ มีนาคม ๒๕๕๓

ผนวก ค

พระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๔๙๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระราชบัญญัติ
เงินคงคลัง
พ.ศ. ๒๔๙๑

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
คณะอภิรัฐมนตรี ในหน้าที่คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
รังสิต กรมขุนชัยนาทนเรนทร
อลงกฎ
ธานีวัต
มานวราชเสวี
อดุลเดชจรัส

ให้ไว้ ณ วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๙๑
เป็นปีที่ ๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่เป็นการสมควรจัดระบบการควบคุมเงินแผ่นดินว่าด้วยเงินคงคลังให้รัดกุม

พระมหากษัตริย์โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา จึงมีพระบรมราชโองการ
ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๔๙๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้
“บัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๑” หมายความว่า บัญชีเงินฝากกระแสรายวันที่
ธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งกระทรวงการคลังมีไว้เพื่อประโยชน์แห่งมาตรา ๔ แห่ง
พระราชบัญญัตินี้

“บัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๒” หมายความว่า บัญชีเงินฝากกระแสรายวันที่
ธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งกระทรวงการคลังมีไว้เพื่อประโยชน์แห่งมาตรา ๕ แห่ง
พระราชบัญญัตินี้

“มติให้จ่ายเงินไปก่อน”^๒ หมายความว่า มติของสภาผู้แทนราษฎรซึ่งได้ตราขึ้น
ไว้เป็นพระราชบัญญัติอนุญาตให้รัฐบาลจ่ายเงินเพื่อกิจการที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัตินั้นไปพลาง
ก่อนจนกว่าจะได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติงบประมาณหรือพระราชบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติม

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๕/ตอนที่ ๔/ฉบับพิเศษ หน้า ๑/๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๑

“เงินยืมทรงราชการ” หมายความว่า เงินซึ่งกระทรวงการคลังอนุญาตให้ส่วนราชการมีไว้ตามจำนวนที่เห็นสมควร เพื่อทรงจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายสอยปลีกย่อยประจำสำนักงานตามข้อบังคับและระเบียบของกระทรวงการคลัง

“เงินฝาก” หมายความว่า เงินที่กระทรวงการคลังรับฝากไว้ และจ่ายคืนตามคำขอของผู้ฝากตามข้อบังคับและระเบียบของกระทรวงการคลัง

“เงินขายบิล” หมายความว่า เงินที่กระทรวงการคลังรับไว้ ณ ที่แห่งหนึ่งเพื่อโอนไปจ่าย ณ ที่อีกแห่งหนึ่งตามข้อบังคับและระเบียบของกระทรวงการคลัง

“ทุนหมุนเวียน” หมายความว่า ทุนที่ตั้งขึ้นเพื่อกิจการซึ่งอนุญาตให้นำรายรับสมทบทุนไว้ใช้จ่ายได้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๑๓ บรรดาเงินทั้งปวงที่พึงชำระให้แก่รัฐบาลไม่ว่าเป็นภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ เงินกู้หรือเงินอื่นใด หัวหน้าส่วนราชการที่ได้เก็บหรือรับเงินนั้นมีหน้าที่ควบคุมให้ส่งเข้าบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๑ หรือส่งคลังจังหวัดหรือคลังอำเภอตามกำหนดเวลาและข้อบังคับที่รัฐมนตรีกำหนด โดยไม่หักเงินไว้เพื่อการใด ๆ เลย

รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดข้อบังคับอนุญาตให้หัวหน้าส่วนราชการใด ๆ หักจ่ายจากเงินที่จะต้องส่งเข้าบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๑ หรือส่งคลังจังหวัดหรือคลังอำเภอได้ ในกรณีดังนี้

- (๑) ใช้จ่ายที่หักนั้นเป็นรายจ่ายที่มีกฎหมายอนุญาตให้จ่ายได้
- (๒) ใช้จ่ายที่จำเป็นต้องจ่ายตามระเบียบที่ได้รับความสะดวกจากกระทรวงการคลัง เพื่อเป็นค่าสินบนรางวัล หรือค่าใช้จ่ายในการจัดให้ได้มาซึ่งเงินอันพึงต้องชำระให้แก่รัฐบาล
- (๓) ใช้จ่ายที่ต้องจ่ายคืนให้แก่บุคคลใด ๆ เพราะเป็นเงินอันไม่พึงต้องชำระให้แก่รัฐบาล

มาตรา ๕ การส่งจ่ายเงินจากบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๑ ให้กระทำได้แต่เพื่อโอนเงินไปเข้าบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๒ เท่านั้น

มาตรา ๖ ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๗ มาตรา ๘ และมาตรา ๑๒ การส่งจ่ายเงินจากบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๒ หรือคลังจังหวัดหรือคลังอำเภอ ให้กระทำได้แต่เฉพาะตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปี พระราชบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติม

^๒ มาตรา ๓ นิยามคำว่า “มติให้จ่ายเงินไปพลางก่อน” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเงินคงคลัง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕

^๓ มาตรา ๔ วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเงินคงคลัง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕

พระราชบัญญัติโอนเงินในงบประมาณ มติให้จ่ายเงินไปก่อน หรือพระราชกำหนดที่ออกตามความ
ในบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

ในกรณีที่จ่ายเงินตามมติให้จ่ายเงินไปก่อนหรือตามพระราชกำหนดให้ตั้งเงิน
รายจ่ายเพื่อชดใช้ในพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปี หรือพระราชบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติม

มาตรา ๗ ในกรณีต่อไปนี้ ให้ส่งจ่ายเงินจากบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๒ หรือคลัง
จังหวัด หรือคลังอำเภอได้ก่อนที่มีกฎหมายอนุญาตให้จ่าย คือ

(๑) รายการจ่ายที่มีการอนุญาตให้จ่ายเงินได้แล้ว ตามกฎหมายว่าด้วย
งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ แต่เงินที่ตั้งไว้มีจำนวนไม่พอจ่ายและพฤติการณ์เกิดขึ้น
ให้มีความจำเป็นต้องจ่ายโดยเร็ว

(๒) มีกฎหมายใดๆ ที่กระทำให้ต้องจ่ายเงิน เพื่อปฏิบัติตามกฎหมายนั้นๆ และ
มีความจำเป็นต้องจ่ายโดยเร็ว

(๓) มีข้อผูกพันกับรัฐบาลต่างประเทศหรือสถาบันการเงินระหว่างประเทศที่
กระทำให้ต้องจ่ายเงิน และมีความจำเป็นต้องจ่ายโดยเร็ว

(๔) เพื่อซื้อคืนหรือไถ่ถอนพันธบัตรของรัฐบาลหรือตราสารเงินกู้ของ
กระทรวงการคลัง หรือชำระหนี้ตามสัญญาที่กระทรวงการคลังเป็นผู้กู้ ทั้งนี้ ตามจำนวนที่
รัฐมนตรีเห็นสมควร

(๕) เพื่อซื้อเงินตราต่างประเทศ พันธบัตรของรัฐบาลต่างประเทศ หรือ
หลักทรัพย์ที่มั่นคงในต่างประเทศที่ไม่ใช่หุ้น ในสกุลเงินตราที่จะต้องชำระหนี้ที่กระทรวงการคลัง
เป็นผู้กู้ และในวงเงินไม่เกินจำนวนหนี้ที่ถึงกำหนดชำระในช่วงระยะเวลาไม่เกิน ๕ ปี เพื่อนำไปใช้
ประโยชน์ในการชำระหนี้เมื่อถึงกำหนด ทั้งนี้ ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมี
อำนาจกำหนดข้อบังคับเกี่ยวกับการซื้อเงินตราต่างประเทศ พันธบัตรของรัฐบาลต่างประเทศ และ
หลักทรัพย์ที่มั่นคงในต่างประเทศที่ไม่ใช่หุ้น การนำเงินตราต่างประเทศฝากธนาคาร รวมทั้งวิธี
ปฏิบัติอื่นใดที่เกี่ยวข้อง

การจ่ายเงินในทำกรณีข้างต้นนี้ เมื่อได้จ่ายแล้วให้ตั้งเงินรายจ่ายเพื่อชดใช้ใน
กฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ หรือในกฎหมายว่าด้วยโอน
งบประมาณรายจ่าย หรือในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณต่อไป

มาตรา ๘ เงินต่อไปนี้ ให้ส่งจ่ายจากบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๒ หรือคลังจังหวัด
หรือคลังอำเภอได้ คือ

- (๑) เงินยืมตรองราชการ
- (๒) เงินฝาก
- (๓) เงินขายบิล

มาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเงินคงคลัง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๔) เงินที่จำเป็นต้องจ่ายคืนภายในปีงบประมาณที่นำส่งแล้ว เพราะเป็นเงินอันไม่พึงต้องชำระให้แก่รัฐบาล

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มาตรา ๙ การส่งจ่ายเงินจากบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๑ ให้เป็นหน้าที่ของรัฐมนตรีหรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมายให้เป็นผู้ส่งจ่ายได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มาตรา ๑๐ การส่งจ่ายเงินจากบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๒ ให้เป็นหน้าที่ของอธิบดีกรมธนารักษ์ หรือผู้ที่อธิบดีกรมธนารักษ์มอบหมาย และเจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยเฉพาะเพื่อการนี้ เป็นผู้ลงลายมือชื่อร่วมกันส่งจ่าย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มาตรา ๑๑ การส่งจ่ายเงินจากคลังจังหวัดหรือคลังอำเภอให้เป็นหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย และให้ปฏิบัติตามระเบียบของกระทรวงการคลัง ถ้ามีเงินเหลือจ่ายให้ส่งเข้าบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๑ ตามวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มาตรา ๑๒ การจ่ายเงินเป็นทุนหรือเป็นทุนหมุนเวียนเพื่อการใด ๆ ให้กระทำได้แต่โดยกฎหมาย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มาตรา ๑๓ องค์การใด ๆ ของรัฐบาลที่ได้ตั้งขึ้นแล้วก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้ หรือที่จะตั้งขึ้นใหม่ บรรดาที่ใช้ทุนหรือทุนหมุนเวียนนั้น ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดข้อบังคับว่าด้วยการจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำทุนหรือผลกำไรเข้าบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มาตรา ๑๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ควง อภัยวงศ์ นายกรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๔ (๔) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติเงินคงคลัง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕

มาตรา ๑๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเงินคงคลัง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มาตรา ๑๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเงินคงคลัง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕

- ๕ - สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ภาคนี้/แก้ไข
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ๒๒/๒/๒๕๕๕
A+B(C)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
พระราชบัญญัติเงินคงคลัง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕^๕
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ภาคนี้/แก้ไข

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงาน ๒๒/๒/๒๕๕๕
A+B(C)
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
พระราชบัญญัติเงินคงคลัง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๙^๖

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ

๑. เนื่องจากรัฐบาลมีข้อผูกพันที่จะต้องจ่ายเงินตามตัวสัญญาใช้เงินคลังให้แก่
ธนาคารระหว่างประเทศเพื่อการบูรณะและพัฒนาการ และกองทุนการเงินระหว่างประเทศเมื่อ
เรียกร้องการจ่ายเงินนี้บ้างขณะอาจดำเนินการตามวิธีการงบประมาณปกติไม่ทัน จึงสมควรให้
รัฐบาลมีอำนาจจ่ายเงินคงคลังไปพลางก่อนได้

๒. ในบางเวลาเงินในบัญชีเงินคงคลังมีอยู่เป็นจำนวนมาก สมควรนำมาใช้
ประโยชน์โดยซื้อคืนหรือไถ่ถอนพันธบัตรเงินกู้ของรัฐบาลเพื่อลดเปลี่ยนหนี้สินและบรรเทาภาระ
ค่าดอกเบี้ย

ฉะนั้น จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง เพื่อให้มีอำนาจ
กระทำการดังกล่าว

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ภาคนี้/แก้ไข
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๒๒/๒/๒๕๕๕
A+B(C)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
พระราชบัญญัติเงินคงคลัง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕^๗

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรขยาย
ขอบเขตการบริหารเงินคงคลังให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้นโดยให้นำเงินคงคลังไปซื้อคืน
หรือไถ่ถอนตราสารเงินกู้ หรือชำระหนี้ตามสัญญา รวมทั้งการซื้อเงินตราต่างประเทศ หลักทรัพย์
ที่มีนัยในต่างประเทศหรือพันธบัตรของรัฐบาลต่างประเทศ ในสกุลเงินตราที่จะต้องชำระหนี้ที่

^๕ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๙/ตอนที่ ๗๕/หน้า ๑๓๙๑/๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๕
^๖ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๓/ตอนที่ ๖๒/ฉบับพิเศษ หน้า ๑/๒๐ กรกฎาคม ๒๕๐๙
^๗ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๘/ตอนที่ ๑๗๐/ฉบับพิเศษ หน้า ๑/๒๗ กันยายน ๒๕๓๕

สำนักงาน กฤษฎีกา
กระทรวงการคลังเป็นผู้ และในวงเงินไม่เกินจำนวนหนี้ที่ถึงกำหนดชำระในช่วงระยะเวลาไม่เกิน ๕ ปี ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการชำระหนี้ของรัฐบาล จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ภาคี/แก้ไข

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒๒/๒/๒๕๕๕

A+B(C)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

อรรถชัย/สุมลรัตน์/เกษร/จัดทำ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๖ มีนาคม ๒๕๕๖

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ทรงยศ แก้ว

๒๔/๕/๕๗

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
วาทีน/สัชชัย/ปรับปรุง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๙

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ผนวก ง

**กฎกระทรวงกำหนดอัตราและเงื่อนไขการเรียกเก็บค่าธรรมเนียม
การค้ำประกันของกระทรวงการคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑**

กฎกระทรวง

กำหนดอัตราและเงื่อนไขการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการค้าปลีก
ของกระทรวงการคลัง
พ.ศ. ๒๕๕๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารนี้
สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้กระทรวงการคลังเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการค้าปลีกจากหน่วยงานของรัฐ
รัฐวิสาหกิจ หรือสถาบันการเงินภาครัฐ ตามอัตราที่กำหนดในบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมการค้าปลีก
ท้ายกฎกระทรวงนี้

รัฐมนตรีจะอนุมัติให้กระทรวงการคลังเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการค้าปลีก ในกรณี
ดังต่อไปนี้ ต่ำกว่าอัตราตามบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมการค้าปลีกท้ายกฎกระทรวงนี้ หรือไม่เรียกเก็บ
ค่าธรรมเนียมก็ได้

(๑) โครงการหรือแผนงานของหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจตามนโยบายของรัฐบาล
ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติให้หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจเป็นผู้รับผิดชอบและดำเนินการ

(๒) โครงการหรือแผนงานของหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจในด้านสาธารณูปโภค
พื้นฐานซึ่งเป็นประโยชน์ต่อประชาชน โดยส่วนรวม แต่ไม่มีความคุ้มค่าในการลงทุนในเชิงพาณิชย์

(๓) โครงการหรือแผนงานลงทุนใหม่ของหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจตามยุทธศาสตร์
ของแผนการบริหารราชการแผ่นดิน

(๔) โครงการหรือแผนงานสนับสนุนสินเชื่อของสถาบันการเงินภาครัฐตามนโยบายของ
รัฐบาล ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติให้สถาบันการเงินภาครัฐเป็นผู้รับผิดชอบและดำเนินการ

ให้หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือสถาบันการเงินภาครัฐ ที่เสียค่าธรรมเนียมต่ำกว่าอัตราตามบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมการค้าประกันท้ายกฎกระทรวงนี้หรือไม่เสียค่าธรรมเนียมตามวรรคสอง บันทึกจำนวนเงินที่เป็นส่วนต่างของค่าธรรมเนียมการค้าประกันที่ชำระจริง และค่าธรรมเนียมการค้าประกันอันพึงต้องชำระตามอัตราในบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมการค้าประกันท้ายกฎกระทรวงนี้เป็นส่วนหนึ่งของวงเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลในการดำเนินงาน

ข้อ ๒ ภายใต้บังคับข้อ ๓ ให้สำนักงานประเมินระดับความน่าเชื่อถืออย่างน้อยทุกรอบสิบสองเดือน เพื่อประโยชน์ในการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการค้าประกันจากรัฐวิสาหกิจหรือสถาบันการเงินภาครัฐ โดยพิจารณาจาก

(๑) ความเสี่ยงทางเครดิต ซึ่งรวมถึงความเสี่ยงด้านอุตสาหกรรม ความเสี่ยงด้านธุรกิจ และความเสี่ยงทางการเงิน รวมทั้งแผนการดำเนินงานในอนาคตและ โครงสร้างของวงเงินกู้ยืม และ

(๒) ส่วนต่างของอัตราผลตอบแทนของพันธบัตรรัฐวิสาหกิจหรือสถาบันการเงินภาครัฐ ที่กระทรวงการคลังค้าประกัน กับอัตราผลตอบแทนของพันธบัตรรัฐบาลที่เป็นอัตราอ้างอิง

ในกรณีที่ไม่สามารถหาส่วนต่างของอัตราผลตอบแทนตาม (๒) ได้ ให้พิจารณาระดับความน่าเชื่อถือเฉพาะความเสี่ยงทางเครดิตตาม (๑)

หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินระดับความน่าเชื่อถือตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะประกาศกำหนด

ข้อ ๓ ในกรณีที่สำนักงานได้ประเมินระดับความน่าเชื่อถือเพื่อประโยชน์ในการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการค้าประกันจากรัฐวิสาหกิจหรือสถาบันการเงินภาครัฐ สำนักงานจะใช้ผลการประเมินดังกล่าวเป็นผลการประเมินระดับความน่าเชื่อถือเพื่อประโยชน์ในการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการค้าประกันก็ได้

ข้อ ๔ เมื่อสำนักงานได้ประเมินระดับความน่าเชื่อถือของรัฐวิสาหกิจหรือสถาบันการเงินภาครัฐที่กระทรวงการคลังค้าประกันตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามข้อ ๒ หรือใช้ผลการประเมินระดับความน่าเชื่อถือเพื่อประโยชน์ในการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการค้าประกันจากรัฐวิสาหกิจหรือสถาบันการเงินภาครัฐนั้นตามข้อ ๓ แล้วแต่กรณี แล้ว ให้แจ้งผลการประเมินให้รัฐวิสาหกิจหรือสถาบันการเงินภาครัฐนั้นทราบ

หน้า ๑๘
เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๕๐ ก ราชกิจจานุเบกษา ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๑

ข้อ ๕ ค่าธรรมเนียมการค้ำประกันตามข้อ ๑ ให้เรียกเก็บเป็นเงินสดตามที่ได้อ้างประกัน และจะเรียกเก็บปีละหนึ่งครั้งหรือปีละสองครั้งก็ได้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

สุรพงษ์ สืบวงศ์ลี

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

บัญชีอัตราค่าธรรมเนียมการค้าประกันของหน่วยงานของรัฐ

องค์กร	อัตราค่าธรรมเนียม (ร้อยละต่อปีของวงเงินค้ำประกันคงค้าง)			
	ต่ำกว่า ๑ ปี	ตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๕ ปี	เกิน ๕ ปี แต่ไม่เกิน ๑๐ ปี	เกิน ๑๐ ปี
หน่วยงานของรัฐ	๐.๐๑	๐.๐๕	๐.๑๐	๐.๑๕

บัญชีอัตราค่าธรรมเนียมการค้าประกันของรัฐวิสาหกิจหรือสถาบันการเงินภาครัฐ

ระดับความน่าเชื่อถือ	อัตราค่าธรรมเนียม (ร้อยละต่อปีของวงเงินค้าประกันคงค้าง)			
	ต่ำกว่า ๑ ปี	ตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๕ ปี	เกิน ๕ ปี แต่ไม่เกิน ๑๐ ปี	เกิน ๑๐ ปี
๑	๐.๐๑	๐.๐๕	๐.๑๐	๐.๑๕
๒	๐.๐๕	๐.๑๐	๐.๑๕	๐.๒๐
๓	๐.๑๐	๐.๑๕	๐.๒๐	๐.๒๕
๔	๐.๑๕	๐.๒๐	๐.๒๕	๐.๓๐
๕	๐.๒๐	๐.๒๕	๐.๓๐	๐.๓๕
๖	๐.๒๕	๐.๓๐	๐.๓๕	๐.๔๐
๗	๐.๓๐	๐.๓๕	๐.๔๐	๐.๔๕
๘	๐.๓๕	๐.๔๐	๐.๔๕	๐.๕๐

หน้า ๑๕
เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๕๐ ก ราชกิจจานุเบกษา ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๑

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘ บัญญัติให้กระทรวงการคลังมีอำนาจในการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการค้าประกันหรือค่าธรรมเนียมอื่นใดได้ในอัตราและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ผนวก จ

กฎกระทรวงกำหนดอัตราและเงื่อนไขการเรียกเก็บดอกเบี้ย
และค่าธรรมเนียมการให้กู้ต่อของกระทรวงการคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑

กฎกระทรวง

กำหนดอัตราและเงื่อนไขการเรียกเก็บดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม

การให้กู้ยืมของกระทรวงการคลัง

พ.ศ. ๒๕๕๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารนี้
สัาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้กระทรวงการคลังเรียกเก็บดอกเบี้ยการให้กู้ยืมจากหน่วยงานของรัฐ หน่วยงาน
ในกำกับดูแลของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือสถาบันการเงินภาครัฐ ผู้กู้ยืม
ในอัตราและเงื่อนไขเดียวกับที่กระทรวงการคลังกู้ยืมจากแหล่งเงินกู้ รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้อง
กับการกู้เงินมาให้กู้ยืม

ข้อ ๒ ให้กระทรวงการคลังเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการให้กู้ยืมจากหน่วยงานของรัฐ
หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือสถาบันการเงินภาครัฐ
ตามอัตราที่กำหนดในบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมการให้กู้ยืมท้ายกฎกระทรวงนี้

รัฐมนตรีจะอนุมัติให้กระทรวงการคลังเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการให้กู้ยืมในกรณีดังต่อไปนี้
ต่ำกว่าอัตราตามบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมการให้กู้ยืมท้ายกฎกระทรวงนี้หรือไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมก็ได้

(๑) โครงการหรือแผนงานของหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น หรือรัฐวิสาหกิจ ตามนโยบายของรัฐบาล ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติให้หน่วยงาน
ของรัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือรัฐวิสาหกิจ เป็นผู้รับผิดชอบ
และดำเนินการ

(๒) โครงการหรือแผนงานของหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือรัฐวิสาหกิจ ในด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานซึ่งเป็นประโยชน์ต่อประชาชน โดยส่วนรวม แต่ไม่มีความคุ้มค่าในการลงทุนในเชิงพาณิชย์

(๓) โครงการหรือแผนงานลงทุนใหม่ของหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือรัฐวิสาหกิจ ตามยุทธศาสตร์ของแผนการบริหารราชการแผ่นดิน

(๔) โครงการหรือแผนงานสนับสนุนสินเชื่อของสถาบันการเงินภาครัฐตามนโยบายของรัฐบาล ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติให้สถาบันการเงินภาครัฐเป็นผู้รับผิดชอบและดำเนินการ

ให้หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือสถาบันการเงินภาครัฐ ที่เสียค่าธรรมเนียมต่ำกว่าอัตราตามบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมการให้กู้ต่อท้ายกฎกระทรวงนี้หรือไม่เสียค่าธรรมเนียมตามวรรคสอง บันทึกจำนวนเงินที่เป็นส่วนต่างของค่าธรรมเนียมการให้กู้ต่อที่ชำระจริง และค่าธรรมเนียมการให้กู้ต่ออันพึงต้องชำระตามอัตราในบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมการให้กู้ต่อท้ายกฎกระทรวงนี้ เป็นส่วนหนึ่งของวงเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลในการดำเนินงาน

ข้อ ๓ ภายใต้บังคับข้อ ๔ ให้สำนักงานประเมินระดับความน่าเชื่อถืออย่างน้อยทุกรอบสิบสองเดือน เพื่อประโยชน์ในการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการให้กู้ต่อจากรัฐวิสาหกิจหรือสถาบันการเงินภาครัฐ โดยพิจารณาจาก

(๑) ความเสี่ยงทางเครดิต ซึ่งรวมถึงความเสี่ยงด้านอุตสาหกรรม ความเสี่ยงด้านธุรกิจ และความเสี่ยงทางการเงิน รวมทั้งแผนการดำเนินงานในอนาคตและโครงสร้างของวงเงินกู้ยืม และ

(๒) ส่วนต่างของอัตราผลตอบแทนของพันธบัตรรัฐวิสาหกิจหรือสถาบันการเงินภาครัฐ ที่กระทรวงการคลังค้าประกัน กับอัตราผลตอบแทนของพันธบัตรรัฐบาลที่เป็นอัตราอ้างอิง

ในกรณีที่ไม่สามารถหาส่วนต่างของอัตราผลตอบแทนตาม (๒) ได้ ให้พิจารณาระดับความน่าเชื่อถือเฉพาะความเสี่ยงทางเครดิตตาม (๑)

หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินระดับความน่าเชื่อถือตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะประกาศกำหนด

ข้อ ๔ ในกรณีที่สำนักงานได้ประเมินระดับความน่าเชื่อถือเพื่อประโยชน์ในการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการค้าประกันจากรัฐวิสาหกิจหรือสถาบันการเงินภาครัฐ สำนักงานจะใช้ผลการประเมิน

หน้า ๒๒
เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๕๐ ก ราชกิจจานุเบกษา ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๑

ดังกล่าวเป็นผลการประเมินระดับความน่าเชื่อถือเพื่อประโยชน์ในการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการให้กู้ยืม
ก็ได้

ข้อ ๕ เมื่อสำนักงานได้ประเมินระดับความน่าเชื่อถือของรัฐวิสาหกิจหรือสถาบันการเงิน
ภาครัฐที่กระทรวงการคลังให้กู้ยืมตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามข้อ ๓ หรือใช้ผลการประเมินระดับ
ความน่าเชื่อถือเพื่อประโยชน์ในการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการค้าประกันจากรัฐวิสาหกิจหรือสถาบัน
การเงินภาครัฐนั้นตามข้อ ๔ แล้วแต่กรณี แล้ว ให้แจ้งผลการประเมินให้รัฐวิสาหกิจหรือสถาบัน
การเงินภาครัฐนั้นทราบ

ข้อ ๖ ค่าธรรมเนียมการให้กู้ยืมตามข้อ ๒ ให้เรียกเก็บเป็นเงินสดตามที่ให้กู้ยืม
และจะเรียกเก็บปีละหนึ่งครั้งหรือปีละสองครั้งก็ได้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

สุรพงษ์ สืบวงศ์ดี

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

บัญชีอัตราค่าธรรมเนียมการให้กู้ยืมของหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ
หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กร	อัตราค่าธรรมเนียม (ร้อยละต่อปีของวงเงินให้กู้ยืม)			
	ต่ำกว่า ๑ ปี	ตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๕ ปี	เกิน ๕ ปี แต่ไม่เกิน ๑๐ ปี	เกิน ๑๐ ปี
หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานใน กำกับดูแลของรัฐ หรือองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น	๐.๐๑	๐.๐๕	๐.๑๐	๐.๑๕

บัญชีอัตราค่าธรรมเนียมการให้กู้ต่อของรัฐวิสาหกิจหรือสถาบันการเงินภาครัฐ

ระดับความน่าเชื่อถือ	อัตราค่าธรรมเนียม (ร้อยละต่อปีของวงเงินให้กู้ต่อคงค้าง)			
	ต่ำกว่า ๑ ปี	ตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๕ ปี	เกิน ๕ ปี แต่ไม่เกิน ๑๐ ปี	เกิน ๑๐ ปี
๑	๐.๐๑	๐.๐๕	๐.๑๐	๐.๑๕
๒	๐.๐๕	๐.๑๐	๐.๑๕	๐.๒๐
๓	๐.๑๐	๐.๑๕	๐.๒๐	๐.๒๕
๔	๐.๑๕	๐.๒๐	๐.๒๕	๐.๓๐
๕	๐.๒๐	๐.๒๕	๐.๓๐	๐.๓๕
๖	๐.๒๕	๐.๓๐	๐.๓๕	๐.๔๐
๗	๐.๓๐	๐.๓๕	๐.๔๐	๐.๔๕
๘	๐.๓๕	๐.๔๐	๐.๔๕	๐.๕๐

หน้า ๒๓
เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๕๐ ก ราชกิจจานุเบกษา ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๑

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘ บัญญัติให้กระทรวงการคลังมีอำนาจในการเรียกเก็บดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมการให้กู้ยืมในอัตราและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นายเอต วิบูลย์เจริญ
วัน เดือน ปีเกิด	๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๖
การศึกษา	พ.ศ. ๒๕๒๒ มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๒๖ ปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต (เศรษฐศาสตร์เกษตร) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๒๙ ปริญญาโท พัฒนศาสตร์มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์การเงิน) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ประวัติการทำงานโดยย่อ	พ.ศ. ๒๕๔๖ – พ.ศ. ๒๕๔๙ เลขานุการกรม สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ กระทรวงการคลัง พ.ศ. ๒๕๔๙ – พ.ศ. ๒๕๕๗ ผู้อำนวยการสำนักบริหารการชำระหนี้ สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ กระทรวงการคลัง พ.ศ. ๒๕๕๗ – พ.ศ. ๒๕๕๘ รองผู้อำนวยการสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ กระทรวงการคลัง
ตำแหน่งปัจจุบัน	ที่ปรึกษาด้านหนี้สาธารณะ สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ กระทรวงการคลัง

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา การเศรษฐกิจ

เรื่อง แนวทางการบริหารการชำระหนี้ของรัฐบาลอย่างยั่งยืนเพื่อลดยอดหนี้สาธารณะคงค้าง

ผู้วิจัย นายเอก วิบูลย์เจริญ..... หลักสูตร วปอ..... รุ่นที่ 57.....

ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ รักษาการในตำแหน่งที่ปรึกษา
ด้านหนี้สาธารณะ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการกำหนดนโยบายด้านหนี้สาธารณะ การวางแผนการก่อหนี้ในภาพรวม การพัฒนาตลาดตราสารหนี้ของประเทศ การจัดทำระบบฐานข้อมูลหนี้ของประเทศ การบริหารความเสี่ยง และการชำระหนี้ให้ได้ครบถ้วน ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญ ซึ่งจะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับฐานะการเงินและการคลังของประเทศ มีการวางแผนพัฒนากลยุทธ์ในการก่อหนี้และบริหารหนี้สาธารณะ โดยมีเป้าหมายเพื่อลดต้นทุนการกู้เงินในระยะยาวและลดภาระงบประมาณแผ่นดินในการจัดสรรงบประมาณชำระหนี้ในแต่ละปีให้มีความสม่ำเสมอไม่เป็นภาระงบประมาณแผ่นดินในปีหนึ่ง ๆ มากเกินไป ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้สามารถหลีกเลี่ยงปัญหาหนี้กระจุกตัว (Bunching) และสร้างกลไกในการบริหารและจัดการ เพื่อให้การดำเนินการก่อหนี้และบริหารหนี้ภาครัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความสามารถในการชำระหนี้ แต่เนื่องจากภาระหนี้ในปัจจุบันมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นมาก เนื่องจากการดำเนินนโยบายก่อหนี้เพื่อเร่งกระตุ้นเศรษฐกิจและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ และนโยบายการใช้เงินกู้เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดดุลการค้า ทำให้หนี้สาธารณะในภาพรวมสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ประกอบนโยบายการปรับลดภาษีเงินได้ มาตรการงดเว้นภาษีต่าง ๆ อันเนื่องจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Asean Economics Community : AEC) ทำให้รายได้ของภาครัฐมีแนวโน้มลดน้อยลง ส่งผลต่อสัดส่วนการจัดสรรงบประมาณที่จำกัดในแต่ละปี ซึ่งทำให้งบประมาณเพื่อการชำระหนี้ที่ได้รับจัดสรรในแต่ละปีมีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ เมื่อเทียบกับสัดส่วนภาระหนี้ที่ครบกำหนดในแต่ละปีหากเป็นเช่นนี้ต่อไปในอนาคตจะส่งผลให้ประเทศไทยมีภาระหนี้คงค้างสะสมเพิ่มมากขึ้นจนก่อให้เกิดปัญหาได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีแนวความคิดที่จะบริหารการชำระหนี้ที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยไม่เป็นภาระต่องบประมาณ มีสัดส่วนการปรับ

โครงสร้างหนี้ในระดับที่เหมาะสม สามารถลดการระจุกตัวของหนี้ และการกระจายความเสี่ยง ส่วนสำคัญอย่างหนึ่งคือการชำระหนี้เพื่อลดการปรับโครงสร้างหนี้ และยอดหนี้สะสมในแต่ละปี ดังนั้น การพึ่งพาแต่เพียงงบประมาณเพื่อนำมาชำระหนี้ของรัฐบาลจึงอาจไม่ใช่แนวทางที่ถูกต้องอีกต่อไป ประเด็นแนวทางการหาแหล่งเงินอื่นเพื่อนำมาชำระหนี้ นอกเหนือจากเงินงบประมาณที่มีอยู่ อย่างจำกัดจึงน่าจะต้องนำมาพิจารณา โดยเป็นทางเลือกและเป็นส่วนช่วยในการบริหารการชำระหนี้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อให้การบริหารหนี้สาธารณะของประเทศไทยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสม ลดความเสี่ยง และลดภาระงบประมาณต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางในการบริหารการชำระหนี้ของไทยและต่างประเทศจากเงินงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด
2. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากงบประมาณเพื่อการชำระหนี้ที่ได้รับจัดสรรอย่างจำกัด
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการบริหารการชำระหนี้จากเงินงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด
4. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการสร้างทางเลือกในการชำระหนี้โดยใช้แหล่งเงินอื่นนอกเหนือจากงบประมาณปกติที่ได้รับจัดสรรเพื่อการชำระหนี้ในแต่ละปี ไม่ว่าจะเป็นแหล่งเงินที่มาจากรายได้ต่าง ๆ ตลอดจนพิจารณาแนวทางการจัดตั้งกองทุนเพื่อการชำระหนี้

ขอบเขตของการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา เช่น ข้อมูลการจัดสรรงบประมาณ ข้อมูลภาระหนี้ที่ครบกำหนด การประมาณการภาระหนี้ ข้อมูลรายรับของภาครัฐ ข้อมูลเงินคงคลัง และข้อมูลการใช้จ่ายงบประมาณ เป็นต้น รวมทั้งศึกษาข้อจำกัด อุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อหาวิธีการที่เหมาะสมในการดำเนินการ
2. ศึกษากฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงแนวทางการแก้ไข ปรับปรุงกฎหมายระเบียบ วิธีปฏิบัติต่างๆ ที่จะต้องดำเนินการเพื่อให้สามารถดำเนินการลดภาระหนี้ หรือจัดหาแหล่งเงินอื่นเพื่อนำมาชำระหนี้ได้
3. ศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำแหล่งเงินอื่นนอกเหนือจากงบประมาณประจำปีมาชำระหนี้ต้นเงินกู้ของรัฐบาล

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้ข้อมูลทางสถิติและข้อมูลทฤษฎี ทั้งนี้การวิจัยดังกล่าว มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลการก่อหนี้เปรียบเทียบกับปริมาณการชำระหนี้ จำแนกตามภาระหนี้ (ต้นเงิน ดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม) ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันจากข้อมูลของสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ และข้อมูลการจัดสรรงบประมาณระหว่างปี 2541-2558 จากสำนักงบประมาณ เพื่อนำมาวิเคราะห์ภาระหนี้ต่องบประมาณในเชิงลึก รวมทั้งแสดงให้เห็นถึงการจัดสรรงบประมาณชำระหนี้ที่ผ่านมาของรัฐบาลเทียบกับภาระหนี้จริงที่เกิดขึ้นตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และคาดการณ์แนวโน้มการชำระหนี้ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

2. ศึกษารวบรวมข้อมูลแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับวินัยการคลัง ตลอดจนกรอบกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการก่อหนี้และการชำระหนี้ของประเทศไทยทั้งในอดีตและปัจจุบัน รวมทั้งกรอบวินัยการคลังที่กำหนดขึ้น โดยองค์การระหว่างประเทศ และกรณีศึกษาของต่างประเทศ จากบทความ เอกสารและรายงานวิจัย (Literature Review) ตลอดจนแหล่งข้อมูลในเว็บไซต์ต่าง ๆ

3. ดำเนินการวิเคราะห์ในเชิงลึกเกี่ยวกับโครงสร้างงบประมาณของในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งศึกษาแนวทางการจัดสรรงบประมาณเพื่อการชำระหนี้ภายใต้กรอบวินัยการคลังในมิติต่าง ๆ ทั้งกรณีประเทศไทยและต่างประเทศ

4. ศึกษาความเป็นไปได้ในการนำเงินจากแหล่งอื่นมาชำระหนี้ ศึกษากฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนความเป็นไปได้ในการจัดตั้งกองทุน และแหล่งเงินต่าง ๆ ที่จะสามารถนำมาใช้ลงทุนในกองทุน

5.หารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงบประมาณ สำนักงานเศรษฐกิจ การคลัง และกรมบัญชีกลาง เป็นต้น

ผลการวิจัย

สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ (สบน.) เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการดูแล บริหารจัดการ และดำเนินการชำระหนี้ของรัฐบาลให้เป็นไปอย่างถูกต้อง ครบถ้วน และตรงตามกำหนดเวลา แต่เนื่องจากรัฐบาลมีงบประมาณที่จะจัดสรรให้หน่วยงานต่างๆ มีจำกัด ดังนั้น สบน. จึงต้องดำเนินการบริหารจัดการหนี้ของรัฐบาลจำนวนมากที่มีอยู่ภายใต้ข้อจำกัดต่างๆ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเสริมสร้างความยั่งยืนทางการคลังและการพัฒนาเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการรักษากรอบวินัยทางการคลังที่มีอยู่ โดยที่ผ่านมา สบน. บริหารจัดการหนี้ ซึ่งพึ่งพาแต่เพียงงบประมาณที่

ได้รับจัดสรรแต่เพียงอย่างเดียว อันเป็นไปตามที่กรอบกฎหมายให้อำนาจไว้ แต่เนื่องจากงบประมาณที่ได้รับจัดสรรเพื่อการชำระหนี้ขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐบาลเป็นหลัก ซึ่งทุกรัฐบาลที่ผ่านมาได้ให้ความสำคัญกับการกระตุ้นเศรษฐกิจเป็นหลัก ขณะที่การระดมงบประมาณรายจ่ายประจำมีจำนวนที่เพิ่มสูง ซึ่งหากมีหนี้ที่ครบกำหนดเป็นจำนวนมาก สบพ. ก็สามารถมีช่องทางในการดำเนินการ โดยการปรับโครงสร้างหนี้ได้ ซึ่งแท้จริงแล้วการปรับโครงสร้างหนี้ไม่ใช่คำตอบที่ถูกต้องของการบริหารจัดการหนี้เสมอไป การดำเนินการปรับโครงสร้างหนี้อย่างต่อเนื่องและเป็นจำนวนมากย่อมจะทำให้เกิดปัญหาสะสมและพอกพูนมากขึ้นเรื่อยๆ และจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นจนอาจทำให้ประเทศไทยจะมีภาระหนี้ที่เพิ่มสูงอย่างมากและเกิดปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจที่ไม่สามารถบริหารจัดการ ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาดังกล่าวที่อาจจะเกิดขึ้น ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะใช้แหล่งเงินอื่นมาเพื่อช่วยสมทบชำระต้นเงินกู้ในแต่ละปี โดยได้พิจารณาถึงความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และความสามารถที่ สบพ. จะสามารถบริหารจัดการได้ ซึ่งในขั้นนี้ ได้พิจารณาแนวทางเป็น 4 แนวทาง ได้แก่

ทางเลือกที่ 1 พิจารณาขอใช้เงินเหลือจ่ายจากการใช้งบประมาณรายจ่ายของส่วนราชการต่างๆ เมื่อสิ้นปีงบประมาณมาสมทบกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรรเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาล

ทางเลือกที่ 2 พิจารณาขอรับจัดสรรเงินภาษีที่จัดเก็บได้จากยาสูบ สุรา ต่างๆ มาสมทบกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรรเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาล

ทางเลือกที่ 3 พิจารณานำเงินค่าธรรมเนียมการค้าประกันและให้กู้ต่อของกระทรวงการคลังมาสมทบเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาล

ทางเลือกที่ 4 พิจารณานำทางเลือกที่ 1 ทางเลือกที่ 2 และทางเลือกที่ 3 มารวมกัน โดยจะพิจารณาขอใช้เงินเหลือจ่ายจากงบประมาณของส่วนราชการต่างๆ เมื่อสิ้นปีงบประมาณมาสมทบการขอจัดสรรเงินภาษีที่จัดเก็บได้จากยาสูบ สุรา ต่างๆ รวมทั้งค่าธรรมเนียมการค้าประกันและให้กู้ต่อของกระทรวงการคลัง โดยแหล่งรายได้ทั้งหมดที่กล่าวนำมาสมทบกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรรเพื่อการชำระหนี้ของรัฐบาล

ผลการพิจารณา โดยผู้วิจัยพิจารณาแล้วเห็นว่า แนวทางที่ 4 เป็นแนวทางที่ดีที่สุด เนื่องจากเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงบชำระหนี้ทั้งสิ้น โดยแนวคิดนี้จะเป็นการกระตุ้นให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้หันมาให้ความสำคัญกับปัญหาการบริหาร การชำระหนี้ของรัฐบาลอย่างจริงจัง และช่วยกันหาแนวทางในการป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคตดังที่กล่าวข้างต้น รวมถึงช่วยกันระดมความคิดที่สร้างสรรค์ มีแนวทางการแก้ไขปัญหานี้สาธารณะที่เป็นไปได้ เพื่อช่วยให้ประเทศไทยมีเศรษฐกิจที่มั่นคง ภายใต้บริบทของกฎหมาย และกรอบความยั่งยืนทางการคลัง เพื่อความยั่งยืนทางเศรษฐกิจตลอดไป และเป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์ในการบริหารชำระหนี้ ให้มี

ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นการสร้างทางเลือกในการบริหารหนี้สาธารณะคงค้างของประเทศให้ลดลงโดยไม่กระทบต่อการลงทุนและภาพรวมการจัดสรรงบประมาณของประเทศ และลดภาระหนี้สาธารณะ ตลอดจนลดภาระของงบประมาณในระยะยาว โดยสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะจะได้ผลักดันให้เป็นรูปธรรมต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการเปิดรับความเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ ได้แก่ กรมบัญชีกลาง กรมสรรพสามิต สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง สำนักงานงบประมาณ เพื่อศึกษาผลกระทบจากการดำเนินการ และร่วมกันเสนอแนะแก้ไขข้อกฎหมาย เพื่อให้สามารถดำเนินการเป็นรูปธรรมได้

2. รัฐบาลควรมีนโยบายที่ชัดเจนในการให้ความสำคัญกับการชำระหนี้ รวมทั้งควรมีการหารือร่วมกันระหว่าง สบง. สำนักงานงบประมาณ และกรมบัญชีกลาง เพื่อจัดทำขั้นตอน หรือกระบวนการที่ชัดเจนในการนำเงินเหลือจ่ายจากงบประมาณของแต่ละกระทรวงมาใช้ในการชำระหนี้ได้

3. การนำเงินค่าธรรมเนียมจากการค้าประกันและให้กู้ต่อแก่รัฐวิสาหกิจของกระทรวงการคลังมาใช้ช่วยชำระคืนต้นเงินกู้ มีความเป็นไปได้มากที่สุด เนื่องจากเป็นเงินที่ สบง. เป็นผู้ดำเนินการเองและนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน ดังนั้น การนำมาใช้ประโยชน์เพื่อช่วยลดภาระหนี้ อันจะเป็นประโยชน์ต่อภาครัฐจึงคาดว่าน่าจะได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล

4. การนำเงินจากแหล่งอื่นๆ มาช่วยในการชำระหนี้ นั้น ควรมีการระดมความคิดระหว่างหน่วยงานที่มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อหาทางเลือกหรือสัดส่วนที่เหมาะสมในการขอรับจัดสรรเงินรายได้สรรพสามิตที่เก็บจากยาสูบ สุรา และเบียร์ โดยอาจมีการพิจารณาเป็นรายปี เนื่องจากเงินดังกล่าวถือเป็นรายได้ส่วนหนึ่งของรัฐบาล อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการกำหนดสัดส่วนในการจัดสรรให้ สบง. อย่างน้อยร้อยละ 2 ของเงินสรรพสามิตในหมวดดังกล่าวที่มีการจัดเก็บได้ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้รัฐบาลในขณะนั้น เห็นถึงความสำคัญในการชำระหนี้ที่ก่อขึ้นไม่ว่าจะเป็นของรัฐบาลก่อนหน้า หรือรัฐบาลในขณะนั้นก็ตาม

5. รัฐบาลควรมีความตั้งใจและแสดงความรับผิดชอบต่อภาระหนี้ที่ก่อขึ้น โดยต้องมีนโยบายและแสดงเจตจำนงที่ชัดเจนในการรับผิดชอบในเรื่องดังกล่าว นอกเหนือจากการพิจารณาก่อนนี้ภายใต้กรอบความยั่งยืนทางการคลัง ซึ่งจะต้องมีการกำหนดแนวทางการชำระหนี้ที่ก่อขึ้น ตลอดจนกำหนดกรอบระยะเวลาที่หนี้จำนวนนั้นจะถูกชำระทั้งหมดอย่างชัดเจน และมีนโยบายเป็นข้อบังคับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตาม เพื่อให้เกิดความยั่งยืนทางการคลัง สร้างเครดิตของประเทศ และเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศให้แข็งแกร่งต่อไป